Fără arc și săgeți

Enciclopedie
„CUTEZĂTORII"

De-a lungul secolelor vînătoarea, în diferitele ei forme, a constituit pentru negrii australieni nu numai principala ocupație, dar și o îndeletnicire preferată. Fauna continentului australian este originală, dar săracă, iar băștinașii sînt nevoiți să se mulțumească cu ceea ce-și pot procura vînînd: canguri, oposumi, struți emu etc.

Ca să ne dăm seama de însușirile deosebite ale vînătorilor australieni este de ajuns să urmărim cum se desfășoară, de pildă, o vînătoare de canguri. Descoperind cangurul după semnele lăsate sau zărindu-l din întîmplare, vînătorul se strecoară cît mai aproape de animal, după cum o cer armele lui rudimentare. Este știut că apropierea directă de un animal este un lucru deosebit de dificil, dar băștinașii australieni își ung trupul cu argilă sau pămînt, camuflîndu-se. Este de la sine înțeles că atunci cînd terenul de vînătoare e semănat cu bolovani, cuiburi de termite etc. sarcina vînătorului băștinaș devine mult mai ușoară, el avînd posibilitatea să se apropie pe furiș pînă la distanța necesară.

Struțul emu, o pasăre mare și puternică, alergînd cu iuțeala calului, este o pradă mult căutată. Pentru a o atrage, vînătorul se ascunde într-un tufiș, agitînd de acolo un obiect pestriț. Împinsă de curiozitate, pasărea se apropie de ascunzătoare și este prinsă.

În deșertul din sudul Africii s-au concentrat ultimele grupuri de boșimani. Fiecare vînător boșiman poartă la șold două piese indispensabile la vînat. Mai întîi o tolbă din scoarță de copac, în care intră țeava de trestie pentru supt și filtrat apa din nisip, oul de struț cu dop pentru păstrarea apei de băut, bețișorul de aprins focul, iarbă uscată și extrem de inflamabilă. Apoi o desagă din piele cu alimente.

Ochiul boșimanului distinge de la distanță cea mai mică mișcare în ierburi și tufișuri care trădează prezența vînatului. După urmele în nisip ale fiecărui animal sălbatic, el știe dacă acesta a mers liniștit sau iute, dacă a trecut de curînd sau nu, dacă e flămînd sau sătul. După descoperirea urmelor, vînătorul are grijă să se miște numai cu vîntul în față. El știe să înainteze fără să facă nici un zgomot și poate sta ore întregi într-o poziție dificilă, derutînd vînatul. Cînd se apropie de animal, boșimanul aruncă sulița. Dacă l-a nimerit, îl lasă să fugă, deoarece animalul se va prăbuși în scurtă vreme. Dacă nu l-a nimerit, vînător și vînat încep o cursă lungă. După o fugărire încordată, animalul cel mai iute de picior se dă bătut.

Pigmeii africani vînează cu un echipament simplu: o lance și un cuțit. Animalele cele mai căutate sînt mistrețul, diferite specii de antilope, anumite rozătoare, porci țepoși. Vînători deosebit de îndemînatici, pigmeii nu se sfiesc să atace nici elefantul. Ei folosesc la vînarea acestor animale doar sulița. Vînarea pachidermelor este mai dificilă, căci, dacă simt vreo primejdie, ele devin extrem de periculoase. În Insula Madagascar, în zona pădurilor și a stepelor, precum și pe țărmuri, mai trăiesc o seamă de triburi pentru care vînătoarea constituie încă o sursă importantă de hrană. Sînt des folosite capcanele: satokoa (o cușcă alcătuită din tije de bambus sau drugi de lemn tare, astfel meșterite încît, atunci cînd animalul pătrunde înăuntru, ușița proptită la intrare cade și vînatul este prins) și fariso (o groapă adîncă de peste doi metri, în fundul căreia sînt implantați pari ascuțiți). Ea este acoperită cu nuiele peste care se aștern frunze late, iarbă și țărînă care s-o camufleze perfect.

Pentru vînarea păsărilor se folosește o capcană alcătuită dintr-o creangă necojită, lungă de 70—80 cm, tăiată dintr-o ramură bifurcată. Pe partea inferioară a crengii-capcană se crestează trei-patru inele. Se înnoadă apoi în jurul fiecărui inel 7—8 „sfori" vegetale, care se termină fiecare cu un laț. Aceste capcane sînt plasate cu vîrful în jos. Unele lațuri prind strîns bucăți de manioc crud, iar altele rămîn libere, gata să înhațe prada. Păsările vin să se înfrupte din manioc. Ele se prind în lațul care se strînge tot mai mult pe măsură ce se zbat. Creanga, mereu smucită, cade la pămînt odată cu prada.

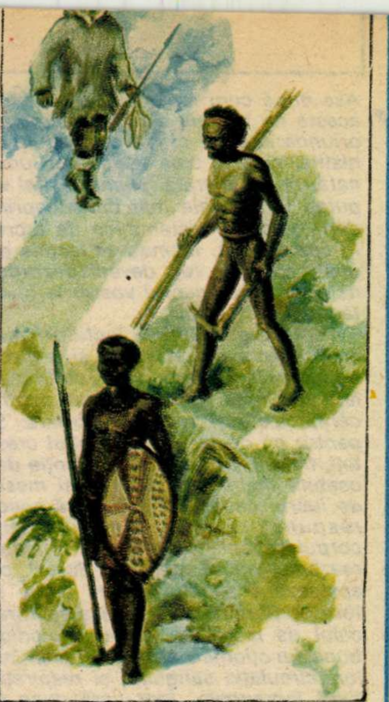

Dintre populațiile care locuiesc în regiunile polare arctice, cele mai importante și mai interesante sînt eschimoșii și laponii.

În zilele călduroase, focile se odihnesc la intrarea fiordurilor și pe marginea banchizelor. Vînarea lor se poate întreprinde fie din caiac, fie de pe banchiza în derivă. Eschimosul instalat în caiac își așază în față o pînză albă, pe care foca o ia drept un sloi de gheață ce plutește pe apă. Vînătorul ține în mîna dreaptă harponul și, cînd s-a apropiat suficient de focă, îl aruncă.

O altă metodă prevede ca vînătorii să arunce în apele din apropierea țărmului un fel de plase lungi făcute din curele împletite. Apoi ei înconjoară focile ce se odihnesc pe banchiza de gheață și le gonesc înspre locul în care au fost întinse plasele. Focile se încurcă în curele, fiind apoi trase la mal.

Mult mai periculoasă decît a focilor și cerînd mai multă dibăcie este vînarea morsei. Atacat, animalul devine extrem de furios și poate să atace la rîndu-i și chiar să răstoarne caiacul.

Eschimoșii din tundra canadiană care locuiesc în jurul Cercului Polar nordic, la vest de golful Hudson, întrebuințează la vînătoarea de reni lațul din piele. Ei se ascund și imită zgomotul făcut de animale cînd caută licheni sub zăpada înghețată. Atunci renii tineri se apropie de locul de unde se aude boncăluitul. Vînătorul aruncă cu dibăcie lațul și prinde renul de coarne.

Alteori femeile construiesc din pietre mari un fel de țarc în formă de V, cu vîrful plasat la marginea unui lac. Atunci cînd se apropie vreo turmă de reni, femeile și copiii care stau la pîndă încep să țipe, imitînd urletul lupilor. Speriate, animalele o iau la fugă. Îndreptați spre construcția în V, ei gonesc spre lac și se aruncă în apă, unde din caiace îi atacă vînătorii.

În regiunea arctică eschimoșii vînează păsările (rațe, gîște, fundari, pescăruși) cu ajutorul unui dispozitiv asemănător harponului. Acesta este aruncat cu putere în aer, unde se desface ca o umbrelă și prinde pasărea fără a o răni, ca într-o cușcă.

Spre a-și hrăni cîinii, eschimoșii din Groenlanda occidentală vînează în luna februarie rechini arctici, care se găsesc în număr mare în apele reci ale fiordurilor. Ei fac în gheață mai multe găuri de diferite dimensiuni, iar lîngă ele așază resturi de carne putrezită, al cărei miros se răspîndește pînă la cîțiva zeci de metri în apă. Rechinii atrași de miros ies la suprafață prin găurile mari, unde sînt harponați.

Laponii vînează elanul în două feluri: fie în grupuri mari, fie cîte unul sau cîte doi.

Atunci cînd vînătoarea se face în grup, vînătorii, avînd rolul de gonaci, încercuiesc locul de cantonare al celor cîteva exemplare (elanul nu se grupează în turme mari). Ei strîng din ce în ce mai mult cercul în jurul animalelor, strigînd, mișcînd tufișurile și ciocnind între ele două bețe groase. Intenționat este lăsată liberă o porțiune pe care sensibilele animale o sesizează de îndată. Ciulind urechile, cu nervii și mușchii încordați, ele se îndreaptă în goană spre acea porțiune, unde trei-patru vînători stau ascunși, așteptînd clipa prielnică.

Atunci cînd în căutarea pradei pleacă doi oameni, ei străbat ținutul, uneori, zile întregi. După urme, foșnete și adesea după miros, vînătorii își dau seama în ce loc se retrag animalele. Odată găsite, operația nu se consideră încheiată. Trebuie ales exemplarul cel mai impunător. Numai unul, cel mult două animale pot fi doborîte, restul scapă inevitabil.

ION MANTA

CALEIDOSCOP

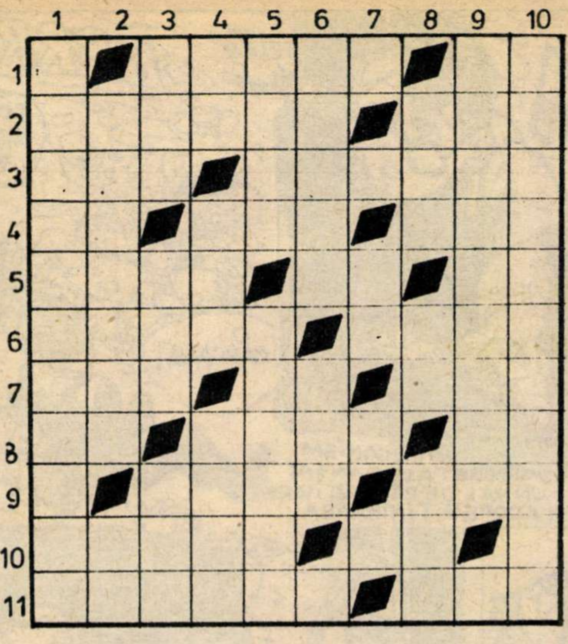

Foc de tabără

ORIZONTAL: 1) Compozitor român, creatorul cîntecului pionieresc „Foc de tabără" (Mircea). Victoria Popescu. 2) A face un popas în timpul unei drumeții. Rămas după consumarea focului de tabără. 3) „Motorul" căruței. Autorul compoziției „Cravata noastră" (Vasile). 4) Drum național (abr). Împrăștie parfum de rășinoase. Scatiu. 5) A trage pe lîngă poartă. Frunzele coniferelor (sing.). Printre lemne! 6) Cu părul îngrijit (fem.). Mijloc de transport care, alături de autocar, ne aduce din tabără acasă. 7) A lucra pămîntul. Post scriptum la o scrisoare din tabără (abr.). A cunoaște fără nici o ordine. 8) Element de compunere însemnînd dublu. Pe versurile acestui poet, Marin Constantin a compus un „Cîntec pionieresc". Întocmai. 9) Ecou. Argilă. 10) A compus binecunoscutul cîntec pionieresc „Mulțumim din inimă partidului" (Elly). Nota... unu. 11) Creează o atmosferă de neuitat în jurul focului de tabără (sing). Grup vocal inclus în program.

VERTICAL: 1) Gen de manifestare cultural-artistică deosebit de apreciată de copii, cu care se încheie activitățile dintr-o tabără (3 cuv.). 2) Divertisment în aceeași seară festivă (pl.). În cort! 3) Cel mai lung fluviu din lume (6 671 km). Solistă. Comitat în Danemarca. 4) Exclamație. Scriitor și publicist român care a scris volumul „Pentru zile de vacanță" (Ion). Buhai (pop.). 5) Adrian alintat. Focul de tabără la început. 6) Vîrf în Munții Pindului din Grecia (2 510 m). Loc de vacanță. 7) În tact. 8) Activitate distractivă în jurul focului de tabără. Ultimii spectatori! Spațiu ales pentru organizarea focului de tabără. 9) Cîntecul „Sînt pionier" aparține acestui compozitor (Ion). 10) Înfățișează spectatorilor adunați în jurul focului de tabără programul acțiunii.

DICȚIONAR: CÎZ, IST, AMT, BUAI, GIONA.

Ana Moga

ILUZIE OPTICĂ

Uneori ochiul ne poate pune în încurcătură, așa cum se întîmplă în cazul iluziilor optice. De pildă, cîte cuburi observați în figura alăturată: șase sau șapte?

Claudiu Vodă

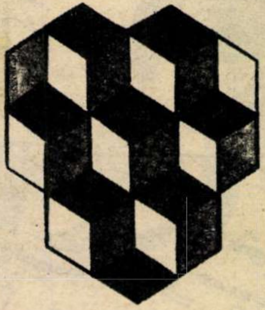

Şah

Controlul poziției:

Alb — Rg1, De2, Ta1, Te1, Nc1, Nf3, Cd4; pioni: a2, b2, c2, f5, g2, h2;

Negru — Re8., Dc7, Ta8, Th8, Nb7, Ne7; pioni: a7, c6, d5, f6, g7, h7.

Albul începe și face mat la a cincea mutare.

DEZLEGAREA JOCURILOR DIN NUMĂRUL TRECUT:

Zile de vacanță: *1) Cîntec. Ogor. 2) Alpinistă. 3) Ru. Ut. Isu. 4) Ascensiuni. 5) Rt. Re. Neant. 6) Eroe. Sat. Aa. 7) Apter. Abib. 8) Atr. Loc. Rae. 9) Leite. Apa. 10) Tovărășie. 11) Itinerar.*

Tot pe drum: *Peregrinare.*

A *apărut recent la chioșcurile de ziare „Sănătatea copiilor", supliment editat de revista „Sănătatea". În paginile lui puteți găsi multe glume, povestiri vesele, desene atrăgătoare, toate avînd scopul de a ne învăța cum să procedăm pentru a fi mereu sănătoși, voinici, veseli, plini de agerime.*

ISTORICĂ

(Criptografie: 2,2,2,6,8,)

Radu Stoianov,
Fundulea-Călărași

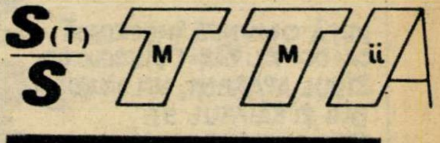

ZOOLOGICĂ

Completați careurile libere, potrivit definițiilor: 1 = domesticit încă din preistorie, 2 = cap de pasăre, 3 = femela celui ce se umflă-n pene, 4 = tot un măgar, 5 = proporțional cu mărimea sa, dă cea mai ridicată producție de lapte, 6 = ...de munte, 7 = pasăre călătoare cu pene albe și cu vîrfurile aripilor negre.

Claudiu Vodă

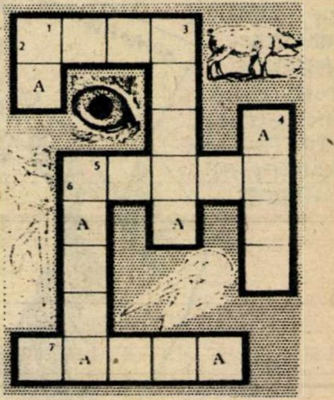

Foto:
MIHAI NIEDL

COPERTA NOASTRĂ

Laureați ai Festivalului Național „Cîntarea Ron‚âniei":
- ansamblul folcloric din Boghinți, Maramureș;
- pionieri pictori din Tîrgu Jiu.

TEST

CÎTE TRIUNGHIURI ȘI CÎTE CERCURI APAR ÎN DESENUL NOSTRU?

Virgil Tomuleț

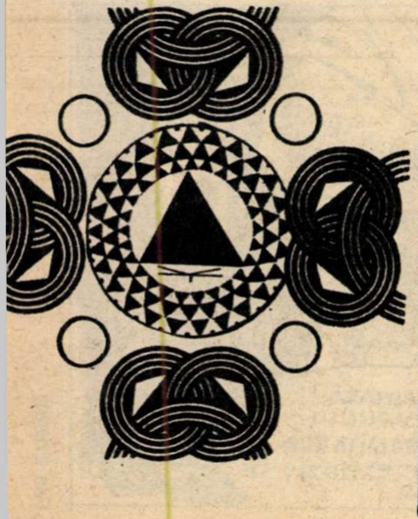

Logogrif geografic

ORIZONTAL: 1) Apărătoare pentru palme. 2) Localitate în Uruguay. 3) Insulă vulcanică în arhipelagul Canare. 4) ...Beach oraș în S.U.A. 5) Localitate în U.R.S.S. 6) Parana la izvor... 7) Peninsulă (abr.).
VERTICAL: Surpriză!

Nelu Olteanu,
Iași

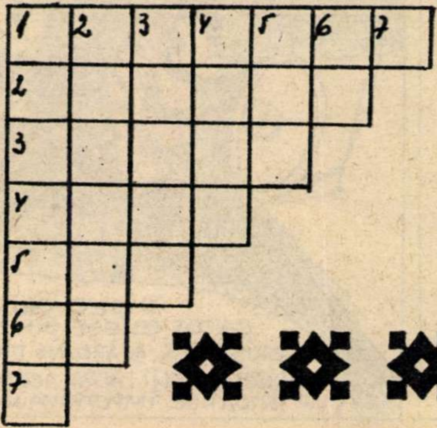

CUTEZĂTORII 36 Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF: ION IONAȘCU
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: OVIDIU ZOTTA

RESPONSABIL DE NUMĂR: CONSTANTIN RĂDUȚ; *PREZENTAREA ARTISTICĂ:* POMPILIU DUMITRESCU; *PREZENTAREA TEHNICĂ:* VIOREL SÂMPETREAN

Redacția Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA, Editura „Scînteia" TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" - Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfr București, Calea Griviței nr. 64-66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. Index 41836 12 pagini, 1,50 lei

Scenariu: MIHAI STOIAN
Desene: PUIU MANU

August de foc

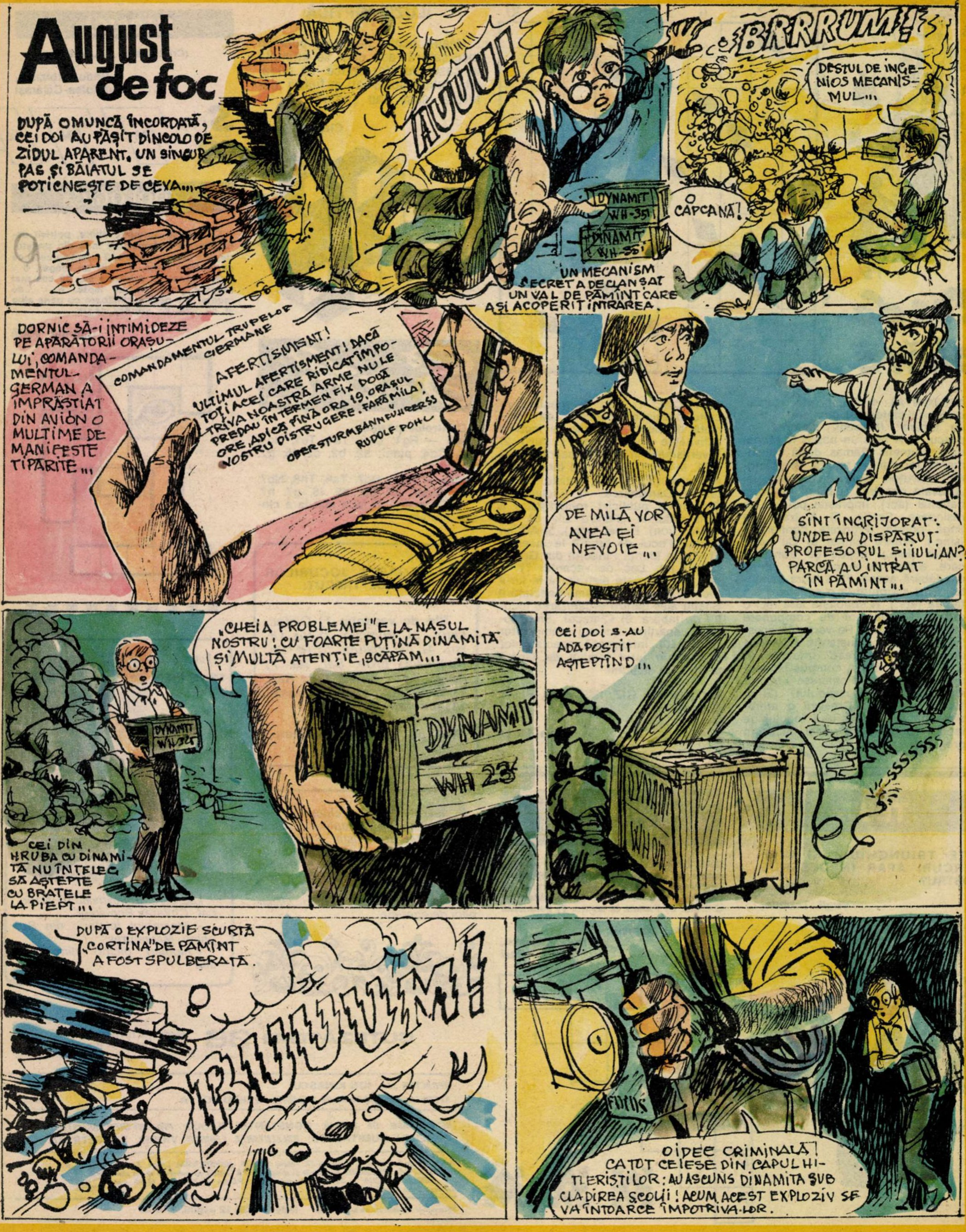
DUPĂ O MUNCĂ ÎNCORDATĂ, CEI DOI AU PĂȘIT DINCOLO DE ZIDUL APARENT. UN SINGUR PAS ȘI BĂIATUL SE POTICNEȘTE DE CEVA...
AUUU!
DYNAMIT WH-351
DYNAMIT WH-35
BRRRUM!
DESTUL DE INGENIOS MECANISMUL...
O CAPCANĂ!
UN MECANISM SECRET A DECLANȘAT UN VAL DE PĂMÎNT CARE A ȘI ACOPERIT INTRAREA.
DORNIC SĂ-I INTIMIDEZE PE APĂRĂTORII ORAȘULUI, COMANDAMENTUL GERMAN A IMPRĂȘTIAT DIN AVION O MULȚIME DE MANIFESTE TIPĂRITE...
COMANDAMENTUL TRUPELOR GERMANE
AFERTISMENT!
ULTIMUL AFERTISMENT! DACĂ TOȚI ACEI CARE RIDICAT ÎMPOTRIVA NOASTRĂ ARME NU LE PREDAU ÎN TERMEN FIX DOUĂ ORE, ADICĂ PÎNĂ ORA 19, ORAȘUL VOSTRU DISTRUGERE. FĂRĂ MILĂ!
OBERSTURMBANNFÜHRER SS
RUDOLF POHL
DE MILĂ VOR AVEA EI NEVOIE...
SÎNT ÎNGRIJORAT: UNDE AU DISPĂRUT PROFESORUL ȘI IULIAN? PARCĂ AU INTRAT ÎN PĂMÎNT...
CEI DIN HRUBA CU DINAMITĂ NU ÎNȚELEG SĂ AȘTEPTE CU BRAȚELE LA PIEPT...
DYNAMIT WH-35
„CHEIA PROBLEMEI" E LA NASUL NOSTRU! CU FOARTE PUȚINĂ DINAMITĂ ȘI MULTĂ ATENȚIE, SCĂPĂM...
DYNAMIT WH 23
CEI DOI S-AU ADĂPOSTIT AȘTEPTÎND...
DYNAM WH 0
SSSSSSS
DUPĂ O EXPLOZIE SCURTĂ „CORTINA" DE PĂMÎNT A FOST SPULBERATĂ.
BUUUUM!
O IDEE CRIMINALĂ! CA TOT CE IESE DIN CAPUL HITLERIȘTILOR: AU ASCUNS DINAMITA SUB CLĂDIREA ȘCOLII! ACUM ACEST EXPLOZIV SE VA ÎNTOARCE ÎMPOTRIVA LOR.

(Va urma)
]

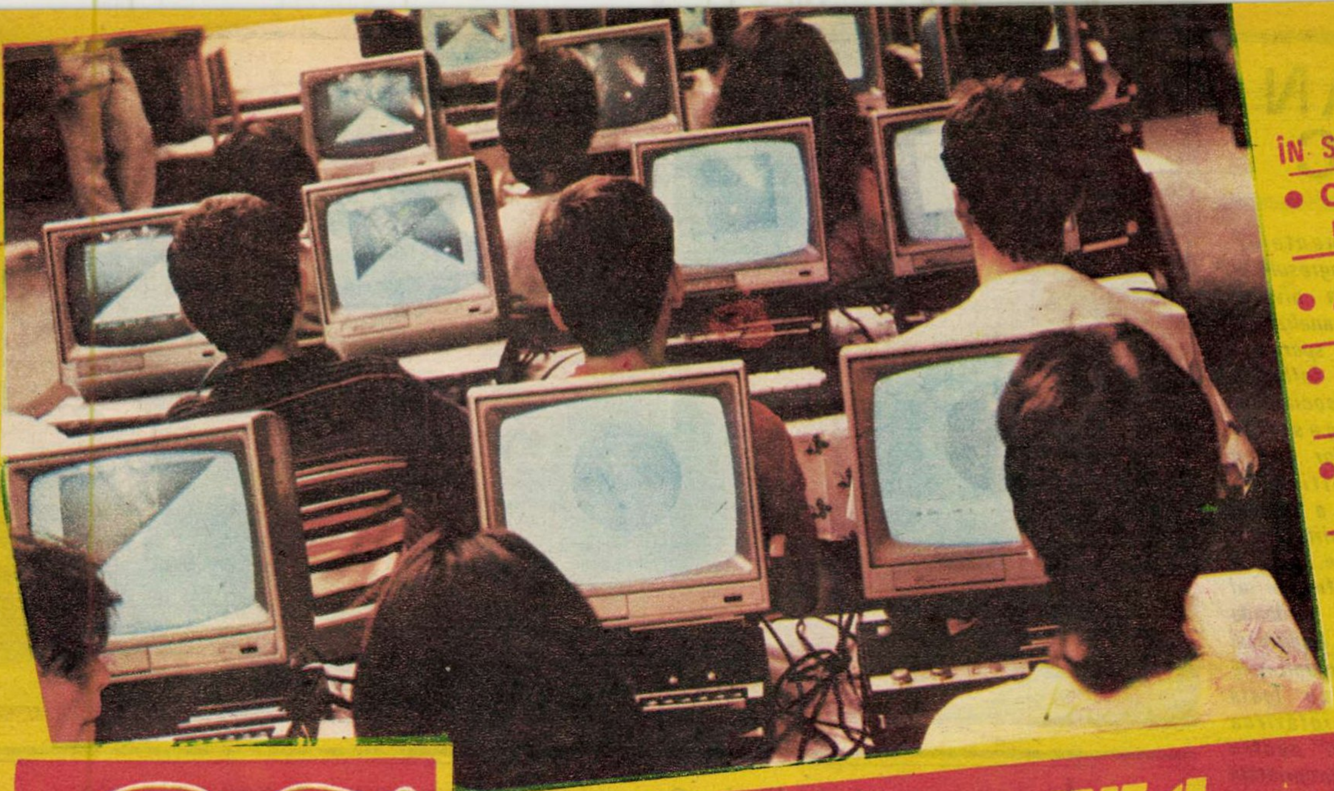

ÎN SUMAR:

- Ce proiecte ai pentru noul an şcolar?
- Album de vacanţă
- Cei mai tineri informaticieni în acţiune
- Enciclopedie „Cutezătorii"

37

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAŢIONAL AL ORGANIZAŢIEI PIONIERILOR

JOI, 14 SEPTEMBRIE 1989,
ANUL XXIII(NR. 1144)

CADRAN POLITIC

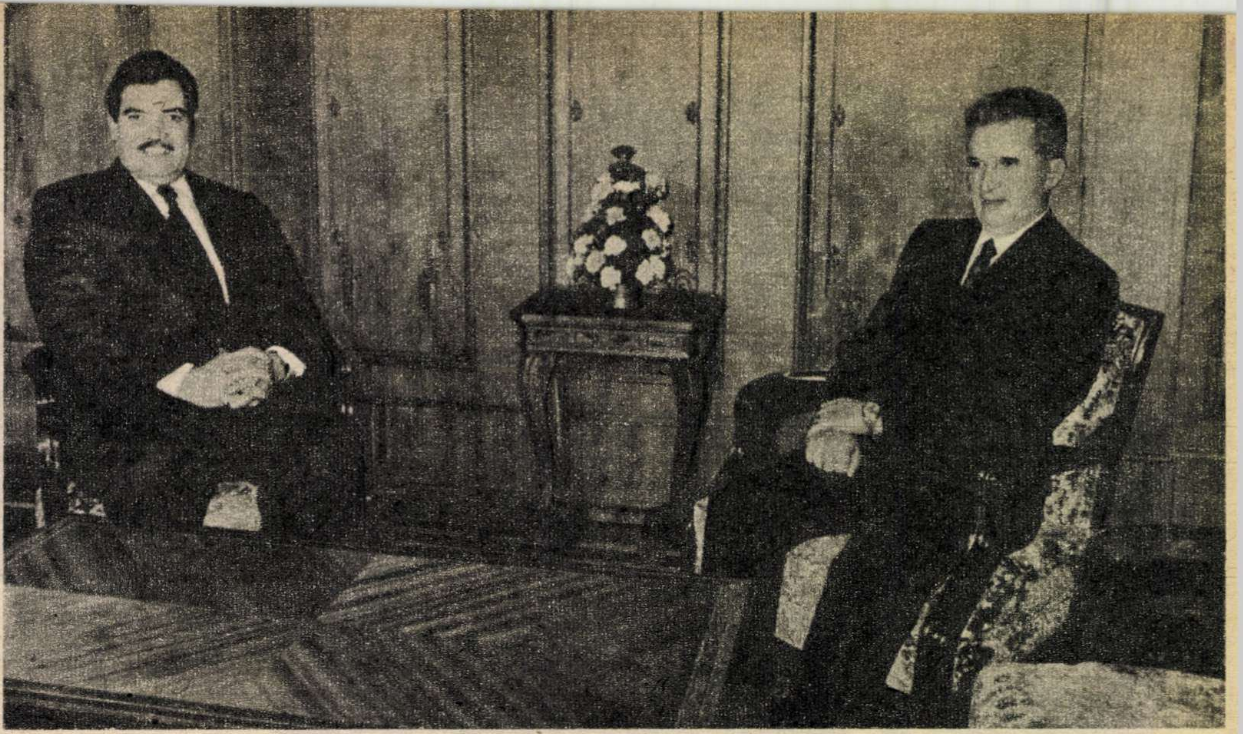

La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a avut loc în cursul săptămînii trecute vizita de lucru a secretarului general al C.C. al Partidului Democratic al Poporului din Afganistan, președintele Republicii Afganistan, Najibullah.

Marcînd un moment de referință în dezvoltarea raporturilor de prietenie și colaborare româno-afgane, convorbirile oficiale purtate între președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Najibullah, desfășurate într-o atmosferă caldă, prietenească, au reliefat necesitatea de a se acționa pentru întărirea și dezvoltarea, în continuare, a relațiilor bilaterale, pe plan politic, economic, tehnico-științific, cultural, precum și a cooperării pe arena internațională, reafirmînd, totodată, voința României și Afganistanului de a contribui activ la instaurarea unui climat de pace și securitate, de înțelegere și cooperare în întreaga lume, la înfăptuirea aspirațiilor de libertate, independență și progres ale tuturor popoarelor.

Dezbaterea documentelor programatice pentru Congresul al XIV-lea prilejuiește, la nivelul întregii țări, o amplă analiză a posibilităților și căilor de sporire a avuției naționale, de înflorire continuă a României socialiste. Propunerile și sugestiile comuniștilor, ale oamenilor muncii contribuie la definitivarea programelor de dezvoltare a fiecărui județ, a fiecărei localități, la elaborarea hotărîrilor ce vor fi adoptate de marele forum al comuniștilor români. În perioada care a mai rămas pînă la Congresul al XIV-lea, organele și organizațiile de partid acționează cu toată răspunderea pentru întărirea spiritului revoluționar, pentru apărarea și dezvoltarea proprietății socialiste, astfel încît importantul eveniment din viața partidului și a țării să fie întîmpinat cu rezultate cît mai bune în toate domeniile de activitate.

De altfel, cronica întrecerii socialiste reliefează, în aceste zile, o amplă mobilizare de forțe pentru ca, pînă la Congresul al XIV-lea al partidului, toate sarcinile economice să fie realizate exemplar. Răspunzînd cu însuflețire acestei chemări adresată de tovarășul Nicolae Ceaușescu întregului nostru popor, oamenii muncii din toate ramurile economiei naționale sporesc zi de zi bilanțul faptelor de prestigiu. Cantitățile mari de cărbune și minereuri extrase peste plan în numeroase întreprinderi miniere, mașinile și utilajele de înaltă performanță fabricate în unitățile constructoare de mașini, capacitățile noi de producție și edificiile social-culturale ce se înalță în toată țara sînt rezultate ce demonstrează importantele resurse tehnico-materiale și umane existente în fiecare întreprindere, hotărîrea cu care se acționează pentru valorificarea lor superioară. În acest context se înscriu și succesele obținute în unele județe în ceea ce privește valorificarea potențialului hidroenergetic și a unor surse neconvenționale de energie. S-a reușit în acest fel ca un număr mare de comune să-și asigure, din surse locale, necesarul de energie electrică și chiar să livreze zeci de mii de kilowați în sistemul energetic național.

Pentru ridicarea în continuare a realizărilor din industrie, din celelalte ramuri ale economiei naționale, se acționează cu răspundere – așa cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta ședință a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. – pentru organizarea mai bună a activității, pentru îndeplinirea tuturor măsurilor din programele de modernizare a producției. O atenție deosebită se acordă realizării producției de export și a exportului, astfel încît, în acest domeniu, să se asigure, în fiecare întreprindere, ridicarea calității produselor, respectarea termenelor de livrare stabilite prin contracte.

În agricultură, la ordinea zilei sînt, acum, importante sarcini: strîngerea într-un timp cît mai scurt a întregii producții, livrarea în întregime a cantităților de produse prevăzute la fondul de stat, pregătirea în cele mai bune condiții a însămînțărilor de toamnă. Respectarea angajamentelor luate de oamenii muncii din agricultură pentru înfăptuirea sistematică a obiectivelor noii revoluții agrare se bazează pe aplicarea științifică a normelor agrotehnice moderne, organizarea superioară a muncii, folosirea mai bună a zestrei tehnico-materiale din dotare.

Toate aceste realizări evidențiază hotărîrea cu care întregul nostru popor acționează – strîns unit în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu –, pentru a întîmpina cu succese deosebite Congresul al XIV-lea al partidului.

Orizont românesc

- Colectivele de oameni ai muncii din întreprinderile industriale ale județului Bacău acționează consecvent pentru aplicarea măsurilor din programele de organizare a muncii și modernizare a producției. De la începutul acțiunii de modernizare și pînă în prezent, în industria județului au fost aplicate 3 258 de măsuri, care au contribuit la obținerea unui spor de producție-marfă în valoare de 8 miliarde lei.
- Acordînd o atenție deosebită îndeplinirii ritmice a sarcinilor la export, colectivul Întreprinderii Mecanice de Utilaj Chimic din București a reușit să livreze suplimentar beneficiarilor de peste hotare produse în valoare de 7 milioane lei.
- Printre cele 12 întreprinderi din județul Dolj fruntașe în realizarea planului la export se află Întreprinderea Mecanică Băilești — unde au fost onorate toate contractele încheiate pe acest an cu beneficiarii de peste hotare — și Întreprinderea de Tractoare și Mașini Agricole Craiova — unde se găsesc în stadiul final de montaj ultimele tractoare multifuncționale, de 45 CP, din contractul de export al acestui an.

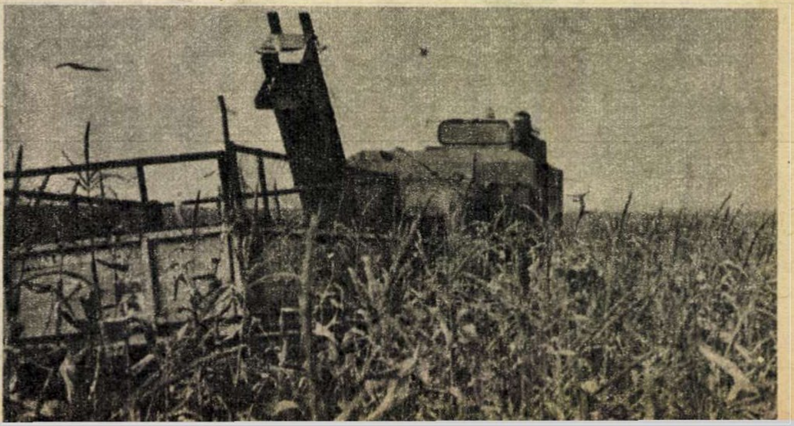

Perspective minunate stau în faţa voastră, dragi copii şi tineri! Programele partidului pentru viitorul cincinal, 1991—1995, ca şi pentru întreaga perioadă pînă în anul 2000 şi în primul deceniu al mileniului trei prevăd continuarea dezvoltării puternice, armonioase a forţelor de producţie, a întregii activităţi economice şi sociale, realizarea unui profund salt calitativ în toate domeniile de activitate. În anii 2000 — ani în care vă veţi afla în deplinătatea capacităţii voastre creatoare — România va deveni o forţă a ştiinţei, învăţămîntului şi culturii, o ţară cu un înalt nivel de cultură şi civilizaţie al întregului popor.

NICOLAE CEAUŞESCU

A ÎNVĂŢA — o îndatorire patriotică fundamentală

Documentele programatice pentru Congresul al XIV-lea, aflate în dezbaterea întregului partid, a întregului popor, jalonează cu rigoare şi clarviziune ştiinţifică obiectivele fundamentale ale muncii şi vieţii poporului în viitorul cincinal şi în perspectivă pînă în anii 2000—2010. Prevederile lor asigură creşterea în ritmuri înalte, în continuare, a forţelor de producţie, a industriei, agriculturii, a celorlalte ramuri economice, înflorirea puternică a ştiinţei, învăţămîntului şi culturii, dezvoltarea intensivă şi echilibrată a tuturor zonelor, a tuturor localităţilor ţării, ridicarea necontenită a nivelului de trai material şi spiritual al întregului popor. Obiectivul fundamental al viitorului cincinal îl constituie, aşa cum se arată în proiectul Programului-Directivă, dezvoltarea intensivă a economiei naţionale, aplicarea programelor de organizare şi modernizare a producţiei pe baza celor mai avansate cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, realizarea unei noi calităţi a muncii în toate domeniile de activitate.

În acest cadru, învăţămîntul românesc de toate gradele este chemat să-şi sporească aportul la formarea cadrelor necesare economiei naţionale, asigurîndu-le o temeinică pregătire profesională, teoretică şi practică, în concordanţă cu exigenţele de progres tehnico-ştiinţific ale amplelor programe de dezvoltare, organizare ştiinţifică şi modernizare ale economiei naţionale, pe care şi le propune acum şi în perspectivă societatea românească. Pregătirea şcolară, alte forme de pregătire trebuie să se desfăşoare pe baza celor mai noi cuceriri ale revoluţiei tehnico-ştiinţifice contemporane, a celor mai noi rezultate dobîndite de cunoaşterea umană, pe temelia concepţiei revoluţionare despre lume şi viaţă a clasei muncitoare, a partidului nostru.

În lumina acestor exigenţe, şcoala românească trebuie să urce noi trepte calitative, asigurînd obţinerea unor rezultate tot mai bune la învăţătură. Şcolii, organizaţiilor revoluţionare de tineret le revine îndatorirea de a face larg înţeles şi pe deplin asumat de către milioanele de elevi ai ţării adevărul că învăţătura reprezintă suprema îndatorire a copiilor şi tinerilor patriei, răspunsul lor prin fapte la preocuparea statornică a partidului şi statului pentru asigurarea unor minunate condiţii de muncă, de viaţă, de afirmare multilaterală a personalităţii lor, a aptitudinilor şi vocaţiilor lor creatoare.

Aceste mari exigenţe aflate în faţa celor ce se pregătesc pe băncile şcolii sînt în nemijlocită legătură cu obiectivele măreţe pe care le cuprind programele de dezvoltare economico-socială de astăzi şi de perspectivă, realizarea lor în cele mai bune condiţii fiind efectiv condiţionată de calitatea muncii oamenilor. Iar aceasta este hotărîtor înrîurită de calitatea pregătirii de specialitate, de măiestria şi competenţa profesională, de spiritul de angajare şi dăruire, de iniţiativa şi pasiunea creatoare ale fiecăruia dintre fiii patriei.

Astăzi, mai mult ca oricînd stăpînirea temeinică a unei profesii, a tuturor tainelor meseriei, capacitatea de a soluţiona optim problemele fiecărui domeniu de activitate depind nemijlocit de volumul şi calitatea cunoştinţelor tehnice şi ştiinţifice de specialitate acumulate, de continua lor îmbogăţire. În epoca pe care o trăim şi cu atît mai mult în perspectivă, studiul sistematic, învăţarea permanentă constituie necesităţi obiective, condiţii hotărîtoare ale îndeplinirii la un înalt nivel calitativ a sarcinilor profesionale. Şcoala trebuie deci să asigure nu numai un solid bagaj de cunoştinţe, nu numai un larg orizont de cunoaştere, ci, deopotrivă, înţelegerea necesităţii stringente de înnoire continuă a cunoştinţelor, de perfecţionare neîntreruptă a pregătirii de specialitate, de conectare permanentă la nou, la cîştigurile pe care le dobîndeşte în toate domeniile cunoaşterii geniul uman. Şcoala trebuie să creeze astăzi mai mult ca oricînd deprinderea, obişnuinţa învăţării permanente, făcînd clar înţelese primejdia suficienţei şi automulţumirii, a rutinei şi formalismului, cît şi nevoia completării, îmbogăţirii şi înnoirii continue a cunoştinţelor. Încă de pe băncile şcolii trebuie formată convingerea că, în condiţiile spectaculoaselor progrese pe care le realizează astăzi toate domeniile, a rămîne la nivelul cunoaşterii dintr-un anumit moment istoric înseamnă a bate pasul pe loc. În consecinţă, se cere perfecţionată necontenit pregătirea de specialitate, în concordanţă cu ceea ce aduce nou revoluţia tehnico-ştiinţifică contemporană. Trebuie creată, cu alte cuvinte, o atitudine activă, plină de responsabilitate faţă de propria pregătire, concretizată în preocuparea de înnoire sistematică, permanentă a cunoştinţelor.

Acestea sînt motivaţiile adînci pe care se întemeiază vibrantele îndemnuri pe care secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, le adresează tinerei generaţii, chemînd-o să înveţe şi să se pregătească temeinic, pe măsura marilor exigenţe ale acestui timp eroic, să crească demnă şi cutezătoare, să fie capabilă să-şi asume înalte răspunderi pentru a purta şi duce mai departe făclia creaţiei şi muncii, pentru ca ţara să urce necontenit pe noi culmi de progres şi civilizaţie. A învăţa permanent este înalta îndatorire patriotică a acestei epoci de măreţe înfăptuiri socialiste, înalta îndatorire faţă de prezentul şi viitorul patriei socialiste.

Ancheta noastră:
PIONIERII ÎNTREABĂ, PIONIERII RĂSPUND!

Devenită tradițională, această anchetă a revistei noastre ne-a oferit prilejul să aflăm CU CE PROIECTE ÎNCEP NOUL AN ȘCOLAR? CE AR DORI SĂ MAI REALIZEZE PE TRASEUL LUI? CUM VOR ACȚIONA CA SĂ-ȘI POATĂ ÎNDEPLINI TOT CEEA CE ÎȘI PROPUN? cîțiva dintre colegii voștri. Frumoasele, îndrăznețele lor proiecte vi le facem cunoscute în pagina de față, așteptînd, desigur, să ne scrieți și voi despre planurile voastre de viitor.

CE PROIECTE AI PENTRU NOUL AN ȘCOLAR?

MIHAI MORARU, clasa a VIII-a, Oradea, județul Bihor:

„În primul rînd îmi propun să-mi organizez timpul în așa fel încît să pot frecventa în continuare cercul de modelism de la C.P.Ș.P., avînd în vedere că în acest an școlar va trebui să învăț mai mult, să mă pregătesc pentru liceul pe care îl voi urma. Aș vrea, de asemenea, să particip alături de colegii mei la realizarea machetei funcționale a mineralierului „Comănești". Activitățile de la cerc îmi folosesc mult la îmbogățirea cunoștințelor tehnice".

PETRINA VRÎNCEANU, clasa a VII-a, Școala nr. 5, Comănești, județul Bacău:

„Vreau să învăț tot atît de bine ca anul trecut. În al doilea rînd, să mă ocup în continuare de organizarea activităților șoimilor patriei, să-i îndrum așa cum am făcut-o și în anii trecuți. Aș vrea să devin învățătoare, iar grija față de cei mai mici elevi ai școlii, șoimii patriei, e un bun antrenament pentru viitoarea mea meserie. Și pentru că a venit vorba de „antrenamente", voi continua pregătirile, împreună cu colegele mele, membre ale formației de dans modern, formație laureată a Festivalului Național „Cîntarea României".

LUCIAN DUGHI, clasa a VII-a, Școala Ineu, județul Arad:

„Mai toate proiectele mele de viitor sînt legate de pasiunea mea pentru electrotehnică, dar și de... premiul I recent obținut la concursul de creație tehnico-științifică pentru pionieri „Start spre viitor". Mă gîndesc să realizez împreună cu colegii mei de cerc, după o schemă proprie, un amplificator stereo cu o putere de 15–20 W și alte cîteva montaje cu un grad mai mare de dificultate. Premiul obținut ne obligă să urcăm tot mai sus ștacheta!"

CRISTINA VIZIREANU, clasa a VIII-a, Școala nr. 23, Brăila:

„E un an în care va trebui, pe lîngă pregătirea generală, să învăț mai mult la matematică și limba română, acestea fiind obiectele care mă pasionează îndeosebi. De altfel, după participarea mea la concursul de limbă și literatură română în anul trecut – la faza județeană am obținut o mențiune – mi-am propus să concurez și în acest an, sperînd la un rezultat mai bun. Dacă o să mă simt destul de bine pregătită o să particip, poate, și la concursul de matematică."

GABRIELA PLOSCAR, clasa a VIII-a, Școala nr. 15, Cluj-Napoca:

„Îmi place foarte mult istoria și aș vrea ca în acest an să dedic mai mult timp pasiunii mele. Avem în școală o frumoasă colecție numismatică, cuprinzînd peste 400 de piese. Prin eforturile mele și ale colegilor mei cred că această colecție s-ar putea îmbogăți. Mă gîndesc și la o reașezare a exponatelor, după criterii științifice, așa cum am văzut în muzeele vizitate în această vară la Deva și Brad. Aș dori să fiu mai prezentă și în cadrul colectivului de redacție al revistei școlii și, bineînțeles, să obțin numai note foarte bune".

MIHAI SAJERLI, clasa a VIII-a, Școala Tășnad, județul Satu Mare:

„Însoțindu-l pe tatăl meu, care este inginer silvic, am descoperit frumusețea acestei meserii. Vreau să mă pregătesc ca să pot urma un liceu de specialitate, să pot pătrunde și mai mult tainele naturii. Poate că, drumețind mai mult prin pădure, voi reuși să-mi măresc rezistența fizică și să obțin rezultate ceva mai bune și în sport."

VASILE DRĂGAN, clasa a VIII-a, Școala nr. 1, Zalău, județul Sălaj:

„Cel mai mult mi-aș dori ca în acest an să fac tuturor dovada că am... mai crescut! Adică să fiu mai serios și mai exigent în tot ceea ce fac. Și, desigur, îmi propun să învăț mai bine decît în anii trecuți."

Proiecte frumoase, interesante care dovedesc preocuparea colegilor voștri de a se autodepăși permanent. Sîntem siguri că vor reuși să și le realizeze, cu o singură condiție însă: aceea de a munci cu seriozitate și perseverență în orice domeniu al activității lor. Le dorim succes lor și tuturor cititorilor noștri. De la voi toți așteptăm noi semnale despre modul în care vă îndepliniți proiectele cu care ați pornit în noul an școlar.

DIN ALBUMUL VACANȚEI

Tabăra națională de creație literară și de artă plastică de la DĂRMĂNEȘTI

Un decor de basm, cu un castel în mijloc, spre care un drumeag șerpuitor ne urcă printre dealuri cu brazi și pajiști verzi, cu flori multicolore deasupra cărora zboară sumedenie de fluturi. Aici, la Dărmănești, județul Bacău, nu departe de Comănești, binecunoscut ca puternic centru minier, le-au fost create pionierilor condiții optime de recreere și creație artistică. Împreună cu artiști profesioniști, ei au dezbătut probleme privind literatura, poezia,. pictura, au vizionat filme, au dat spectacole, au desenat și au scris poezii, proză, teatru, dar au legat și prietenii de neuitat.

Ca în fiecare an, aici s-au întîlnit cei mai talentați pionieri care s-au remarcat în manifestările din cadrul Festivalului Național „Cîntarea României". Fiecare a venit cu un palmares bogat. Și tot aici a urmat o nouă confruntare în cadrul concursurilor pe secțiuni — poezie, proză, teatru, desen —, în care fiecare a ținut să-și demonstreze gradul de originalitate, de expresivitate și măiestria sa artistică.

Prin întreaga lor activitate de creație, pionierii aflați în tabăra de la Dărmănești au dat expresie chipului patriei de azi, cu oamenii săi harnici, cu marile ctitorii ale Epocii Nicolae Ceaușescu, cu mîndria și bucuria de a fi copii ai acestei țări. *„Frumoasă țară - fagure de vis/ Fii tînără acum ca niciodată/ Sub cerul tău albastru, cer deschis/ Arată-te luminii ca o floare/ În frumusețea ta strălucitoare/ Țară de dor și lină murmurare/ Cîntată din Carpați pînă la Mare"*, spune atît de frumos în versurile ei Mădălina Răducanu de la C.P.Ș.P., Buzău.

O întrebăm pe Oana Cătinaș din Cluj-Napoca:

— Cu ce plăcute impresii și amintiri te întorci acasă?

— Acum mă leagă sute de fire de atîția alți pionieri din toată țara, pe care aici, în tabără, i-am simțit ca adevărați prieteni. Nu voi uita niciodată acest unic prilej de a sta împreună cu atîția copii de vîrsta mea, de a cînta și dansa, de a recita versuri, de a juca mici scenete de teatru, improvizate ad-hoc pe diferite subiecte pline de umor și tîlc din viața noastră de copii și de școlari, fie că sîntem din Cluj-Napoca sau Constanța, din Banat ori din Suceava... Nu le voi uita, de pildă, pe Liana Apolzan din Sibiu și Anca Artimona din Arad. Ele sînt, ca de altfel toate colegele cu care m-am împrietenit aici, artiste înzestrate, dar și bune eleve la învățătură. Sau pe Andreea Billig, membră a cenaclului „Mlădițe" de la C.P.Ș.P. din Sectorul 3 al Capitalei, care a obținut, ca și anul trecut, premiul I la poezie.

Apoi Gabriel Radovici din Drobeta-Turnu Severin! În el sta toată nădejdea în machetarea și ilustrarea la „Semafor" a articolelor într-o grafică sigură, ca de profesionist. El a și obținut, de altfel, „Marele premiu" pentru artă plastică. Dar umorul spontan și savuros pe care l-am întîlnit în caricaturile semnate de Nicoleta Mocanu din Arad?! Ochiului ei critic nu-i scapă nimic din categoria „nu e bine — nu-i corect — nu-i cinstit — nu-i frumos" — după cum s-a văzut la rubrica „Așa nu!" a „Semaforului" taberei.

Am aflat apoi că juriul a acordat „Marele premiu", pe bună dreptate, pionierei Raluca Moroșan, tot din București. Dar nici Simona Pașca din Comănești n-a fost mai prejos. Și ea a obținut un premiu I la poezie. Ne-au impresionat însă și siguranța, și priceperea cu care Simona conducea unitatea de pionieri, în calitatea sa de comandantă de unitate a taberei, deși parcă era cea mai micuță dintre copii.

IOAN DONCA

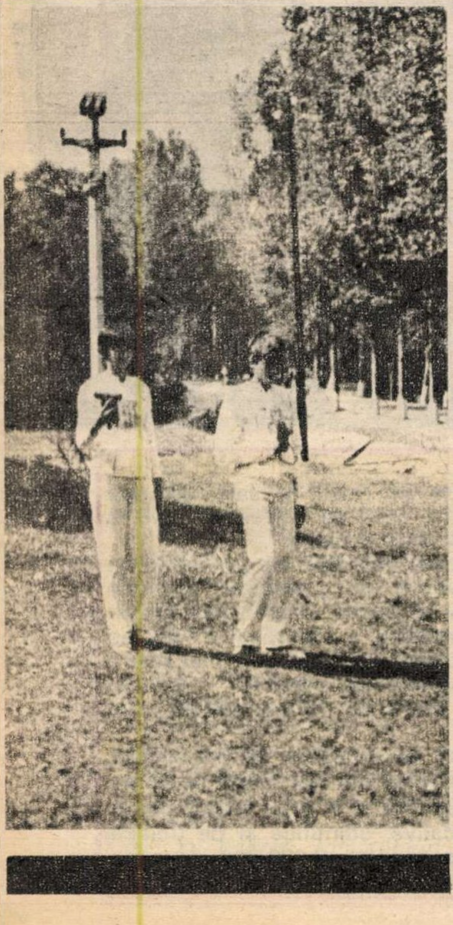

RADIO-GONIO-METRIE

Într-un cadru natural pitoresc - la Poiana Pinului, județul Buzău - s-a desfășurat concursul republican de radiogoniometrie, care a reunit echipaje din toate județele țării și din municipiul București. Priceperea și îndrumarea cu care participanții (atît fetele, cît și băieții) au parcurs traseele au relevat faptul că, la ediția din acest an a concursului, membrii tuturor echipajelor s-au pregătit, din timp, cu toată seriozitatea. Iar acest lucru s-a văzut cel mai bine în timpul probelor de concurs, în condițiile în care fiecare manșă s-a desfășurat pe un alt traseu. Dînd dovadă de mai multă stăpînire de sine, concentrare și de o mai bună orientare în teren, reprezentanții județului Buzău s-au clasat pe primul loc, urmați de concurenții din județele Sălaj și Suceava.

CURAJ ȘI PRICEPERE

Tabăra pionierească de la Bucșoaia a găzduit, în perioada 1-12 iulie, finala pe țară a concursului echipajelor de „Prieteni ai pompierilor", situate pe locul întîi în etapa pe județ și pe municipiul București. Participanții s-au întrecut să dea răspunsuri corecte la întrebări privind modul de prevenire și de stingere a incendiilor, să parcurgă pista aplicativă cu obstacole, să participe, în dispozitiv perfect, la desfășurarea de luptă (pe parcursul căreia, echipați, mînuiesc aparatura și instalațiile de stingere a incendiilor), să alerge, tot echipați și contra-cronometru, pe distanța de 60 de metri, la capătul căreia să minuiască un stingător pentru a face să dispară, cît mai repede cu putință, o flacără de 2-3 metri special aprinsă pe o tavă metalică.

În actuala ediție a concursului, cei mai buni „prieteni ai pompierilor" , dintre toți cei 328 de membri ai celor 41 de echipaje participante, au fost sucevenii. Pe locurile 2-6 s-au clasat, în ordine, membrii echipajelor din județele Galați, Harghita, Bacău, Călărași și Alba.

PRIETENI AI REVISTEI

Începînd cu acest număr, inaugurăm, dragi cititori, o nouă rubrică, prin intermediul căreia ne propunem să vă facem cunoștință cu statornicii prieteni ai revistei noastre. O rubrică deschisă tuturor acelora care, prin scrisorile și imaginile expediate pe adresa noastră, ne țin la curent cu preocupările lor, cu acțiunile inițiate în calitate de difuzori ai revistei, ei numărîndu-se, desigur, printre cei mai consecvenți și pasionați cititori ai ei.

Pe cea dintîi filă a albumului rubricii „Prieteni ai revistei" v-o prezentăm pe Roxana Ivanov, elevă în clasa a VIII-a la Școala nr. 5 din Tecuci, județul Galați. De cîțiva ani, Roxana se ocupă de efectuarea la timp a abonamentelor pentru colegii ei de clasă și tot ea le distribuie săptămînal revista.

Nu uită niciodată să le recomande cu căldură cele mai interesante articole sau să le semnaleze apariția unor noi rubrici.

FERICIREA DE A FI COPIL ÎN ROMÂNIA DE AZI

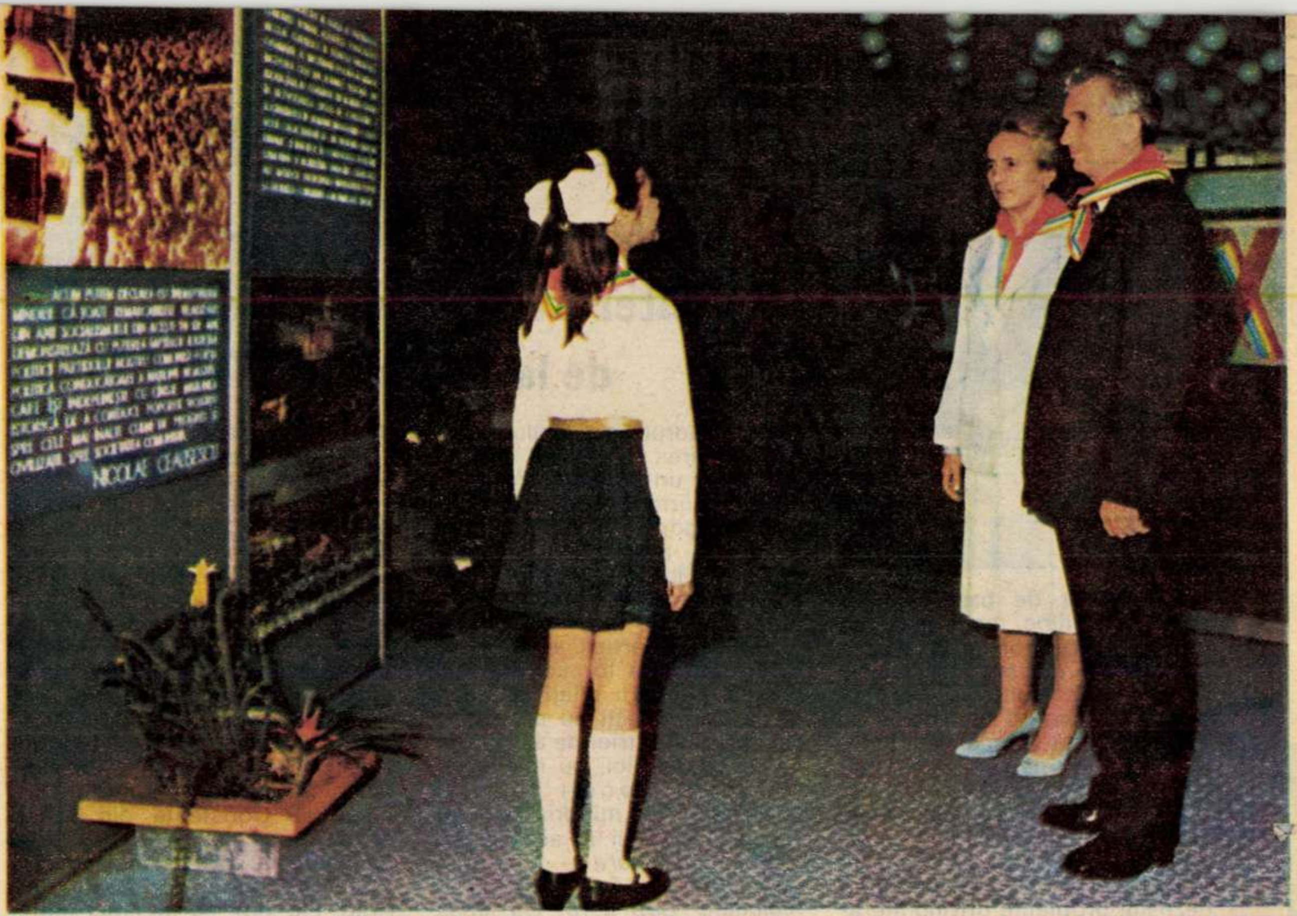

În școlile de pe întreg cuprinsul țării începe un nou an de muncă și învățătură. Pentru milioane de copii, clinchetul de clopoțel este așteptat cu firească emoție, cu dorința nestăvilită de a cunoaște universul fascinant al manualelor, de a participa la marea și pasionanta întrecere pe care vîrsta de aur a anilor de școală o deschide ingeniozității, cutezanței și creativității. Mii de săli de clasă, laboratoare, ateliere asigură tuturor cele mai bune condiții de educație și instruire, de formare pentru muncă și viață.

În prag de nou an școlar, cele mai tinere vlăstare ale patriei își îndreaptă gîndurile și simțămintele de recunoștință, de curată și fierbinte dragoste către tovarășul Nicolae Ceaușescu, către tovarășa Elena Ceaușescu, mulțumindu-le, împreună cu educatorii și părinții, pentru minunatele condiții ce le sînt create pentru a crește și deveni vrednici și demni cetățeni ai României socialiste. În acest an în care poporul nostru a sărbătorit 45 de ani de la revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă și întîmpină cu remarcabile succese Congresul al XIV-lea al partidului, tînăra generație aduce un înălțător omagiu ctitorului de eră nouă, secretarului general al partidului, prin a cărui grijă toți fiii patriei au dreptul la învățătură, la educație și cultură, accesul nelimitat la cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii contemporane. Pentru purtătorii cravatei roșii cu tricolor deschiderea anului de învățămînt poartă amprenta mobilizatoarelor chemări și îndemnuri cuprinse în **Mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu** cu prilejul împlinirii a 40 de ani de la înființarea Organizației Pionierilor din Republica Socialistă România: „Aveți astăzi, dragi pionieri și șoimi ai patriei, condiții pe care nu le-au avut și nu le puteau avea niciodată copiii țării în trecut, în vechea orînduire bazată pe asuprire și exploatare! Folosiți din plin minunatele condiții ce vă sînt puse la dispoziție spre a învăța, a învăța și iar a învăța! Însușiți-vă cele mai noi cuceriri ale științei și cunoașterii, din toate domeniile de activitate, pregătiți-vă spre a fi cît mai folositori societății, avînd permanent în față exemplul clasei noastre muncitoare, al țărănimii și intelectualității, care — într-o strînsă unitate, sub conducerea partidului nostru comunist — înfăptuiesc neabătut programul de ridicare a patriei noastre pe noi trepte de progres și civilizație!"

Luminosului program de muncă, de educație patriotică, revoluționară cuprins în Mesajul tovarășului Nicolae Ceaușescu, pionierii, școlarii, șoimii patriei îi răspund printr-un trainic legămînt de a învăța mai bine, de a ridica pe o nouă treaptă calitativă toate acțiunile cu caracter politico-educativ, de muncă patriotică și de înfrumusețare a localităților. Prin tot ceea ce gîndesc și înfăptuiesc, copiii, purtătorii cravatei roșii cu tricolor dovedesc hotărîrea de a-și asigura o temeinică pregătire profesională, un larg orizont de cultură generală, o înaltă conștiință de cetățeni demni și devotați ai patriei socialiste. Născuți, crescuți și educați în anii de mărețe împliniri ai Epocii de aur a României socialiste — Epoca Nicolae Ceaușescu —, copiii țării au asigurate minunate condiții de a-și dedica elanul, cutezanța și dorința de cunoaștere pentru formarea lor ca oameni de nădejde ai societății. An de an, noi săli de clasă, ateliere și laboratoare, noi spații social-culturale oferă posibilități nelimitate pentru punerea în valoare a spiritului de creativitate și cutezanței pionierești. Școala românească dispune de o excelentă bază materială, de o concepție înaintată, revoluționară privind asigurarea de posibilități egale de afirmare, de împlinire a personalității tuturor copiilor și tinerilor patriei. În contextul strălucitelor realizări obținute de poporul nostru în anii Epocii Nicolae Ceaușescu, un loc important îl reprezintă dezvoltarea continuă a științei, învățămîntului și culturii. O mare izbîndă a politicii umaniste consecvente a partidului și statului nostru a fost generalizarea învățămîntului de 10 ani, urmînd ca, începînd cu 1990, să se generalizeze și învățămîntul liceal de 12 ani.

Sub semnul unor asemenea împliniri, conștienți de preocuparea și grija statornică ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, ale tovarășei Elena Ceaușescu, pentru formarea și educarea lor, copiii, purtătorii cravatei roșii cu tricolor privesc cu încredere viitorul, pășesc în noul an școlar cu hotărîrea de a obține noi succese, de a demonstra prin tot ceea ce gîndesc și înfăptuiesc recunoștință deplină partidului și poporului.

În anii de mărețe împliniri revoluționare din Epoca Nicolae Ceaușescu, învățămîntul românesc a cunoscut o puternică dezvoltare atît din punct de vedere calitativ, cît și al condițiilor materiale asigurate procesului instructiv-educativ.

- Mai mult de trei sferturi din zestrea învățămîntului românesc de astăzi a fost realizată în anii socialismului. Peste 70 la sută din această nouă bază materială a fost creată în anii de după Congresul al IX-lea al partidului.
- Construcțiile pentru învățămînt realizate în anii Epocii Nicolae Ceaușescu echivalează, ca volum, cu edificiile a 10 orașe, cu cîte 100 000 locuitori fiecare. Sau, altfel zis, construcțiile școlare realizate după Congresul al IX-lea reprezintă tot atît cît cele necesare unui mare oraș nou cu 1 000 000 de locuitori.
- Numărul preșcolarilor, școlarilor, elevilor și studenților a ajuns în acest an la aproape un sfert din întreaga populație a țării.

Organizația Pionierilor cuprinde în rîndurile sale aproape 2 600 000 de copii, între 7 și 14 ani, ceea ce reprezintă 99,8 la sută din totalul copiilor de vîrstă pionierească.

- În anul școlar trecut au funcționat 249 case ale pionierilor și șoimilor patriei, la activitatea cărora au participat aproape 600 000 de pionieri, școlari și șoimi ai patriei. O grăitoare expresie a grijii partidului și statului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu față de cele mai tinere generații ale țării o reprezintă minunatul dar oferit lor — Palatul Pionierilor și Șoimilor Patriei din București, inaugurat în iunie 1986.
- Pentru dezvoltarea aptitudinilor și spiritului de creativitate ale pionierilor și școlarilor, în școli, case ale pionierilor și șoimilor patriei, unități economice au funcționat în anul școlar precedent 109 704 cercuri tehnico-aplicative, științifice și pe obiecte de învățămînt, la care au participat peste 2 300 000 de copii.

Ampla emulație a muncii și creației declanșată de manifestările Festivalului Național „Cîntarea României" asigură tuturor copiilor un cadru optim pentru creație, precum și pentru afirmarea talentului și preocupărilor cultural-artistice.

- *În etapa de masă a celei de-a VII-a ediții a Festivalului Național „Cîntarea României" au participat circa două milioane de pionieri și școlari, cuprinși în peste 77 000 de formații, 41 185 cercuri cultural-artistice și cenacluri de creație literară.*
- *La rîndul ei, marea competiție sportivă națională „Daciada" oferă tuturor copiilor patriei posibilitatea de a-și pune în valoare aptitudinile sportive, de a obține remarcabile performanțe și în acest domeniu. Pionierii și școlarii au la dispoziție peste 7 500 de baze sportive și 3 856 săli de sport.*
- *În cele 7 520 de asociații sportive școlare constituite la nivelul unităților sînt antrenați circa 2,9 milioane pionieri și școlari, iar în cadrul activităților de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, 1,5 milioane de copii.*

An de an, pionierii, școlarii și șoimii patriei își petrec vacanțele în numeroase tabere de odihnă și instruire organizate la munte și la mare, în cele mai pitorești locuri ale țării.

- În vacanța de vară din 1989, 300 de tabere și colonii au găzduit pe fiecare serie 65 000 de pionieri și școlari.
- Numai în tabara republicană de la Năvodari s-au bucurat de soarele litoralului 90 000 de copii.
- La concursul de turism și cercetare științifică Expedițiile „Cutezătorii" au fost antrenați, în cunoașterea și investigarea unor locuri de neasemuită frumusețe, pline de semnificație pentru trecutul glorios și prezentul luminos al patriei, peste 27 000 de pionieri și școlari.

Pagini realizate de: C. RĂDUȚ

PIONIERII INFORMATICIENI ÎN ACȚIUNE

Cristian Popescu este, la fel ca toți dintre voi, încîntat de bucuriile pe care zilele vacanței i le-au oferit în această vară. Acum, aflat din nou printre colegii săi din clasa a IV-a B, de la Școala nr. 3 din București, îi place să povestească mai ales despre noul său „partener" de joacă. Evident, Cristian are, încă de la vîrsta grădiniței, mulți prieteni, în cartier, pe stradă, la școală. Alături de ei a apărut... Mai întîi, o carte. Frumos colorată, cu copertele atrăgătoare. Poartă titlul „Partenerul meu de joc, calculatorul". A răsfoit-o, s-a uitat la ilustrații, dar...

— De-abia aici, în tabără, am început să-i înțeleg și conținutul, să învăț primele noțiuni și să mă deprind cu calculatorul. M-au ajutat foarte mult prietenii mai mari, Vlad și Bogdan, ei fiind deja la categoria „avansați".

Povestea lui Cristian noi am aflat-o în Tabăra de informatică „INFO' 89", organizată de Consiliul Național al Organizației Pionierilor la Timișul de Jos, la sfîrșitul lunii august. Aproape 100 de copii au avut minunatul prilej să descopere dialogul cu... calculatorul. Împărțiți în trei grupe — în funcție de vîrstă și experiență — fiecare și-a însușit cunoștințele noi, atît teoretice, cît, mai ales, practice, prin accesul direct la unul din cele 35 de sisteme dotate cu calculatoare HC 85.

— Modul de organizare și metodele de predare au fost foarte folositoare pentru noi, ne spunea pionierul Radu Soviani. Într-un timp scurt am învățat să elaborăm scheme logice, să cunoaștem mult mai multe instrucțiuni de programare în limbajul BASIC și beta BASIC. Stimulați de rezultatele obținute aici în tabără, eu și colegii mei sîntem hotărîți să ne perfecționăm sistematic cunoștințele în cadrul cercurilor de informatică din școli și casele pionierilor și șoimilor patriei.

Față în față cu această importantă cucerire a științei și tehnicii moderne, care este calculatorul electronic, lumea copilăriei își racordează preocupările de azi la cerințele vieții de mîine, căutînd încă de la această vîrstă răspunsuri care să le călăuzească drumul spre profesiile viitorului:

— Părerea mea, ne spunea Cătălina Ghica, este că folosirea calculatorului (bineînțeles, în primul rînd pentru elaborarea de programe și nu doar pentru jocuri distractive în fața monitorului) stimulează în mod creativ gîndirea, ne determină să căutăm neîncetat soluții diverse la probleme, să acționăm logic, să ne ordonăm și chiar să ne testăm cunoștințele la disciplinele școlare.

— Mi-ar place să lucrez în acest domeniu, ne-a mărturisit Dragoș Brădățan. Calculatorul anului 2000 va fi un aparat indispensabil activității productive și vieții cotidiene. Se va perfecționa mult față de perioada în care ne aflăm; limbajele de comunicare ale omului cu această mașină de calcul vor fi mult mai complexe și folositoare omenirii.

— Cele cîteva probleme de algebră pe care am reușit să le rezolv cu ajutorul programelor pe calculator mă încurajează și mă stimulează să continui pregătirea mea în acest domeniu. De altfel, am și optat pentru viitor: aș vrea să lucrez, la fel ca tatăl meu, la Întreprinderea de calculatoare electronice, ne-a precizat, la rîndul lui, Vlad Bomboe, acum elev în clasa a VII-a.

— Informatica este o știință care se va perfecționa continuu, iar meseriile viitorului vor avea nevoie tot mai mult de cunoștințele din acest domeniu, a fost și părerea Ralucăi Beldeanu.

Sînt gînduri, opinii ale cîtorva participanți la Tabăra de informatică de la Timișul de Jos. Ele exprimă încrederea cu care tînăra generație se pregătește pentru a întîmpina viitorul, beneficiind în acești ani de cele mai bune condiții de cunoaștere și însușire a cuceririlor noii revoluții tehnico-științifice.

C. RĂDUȚ

Foto: **TUDOR CRISTEA**

CEI MAI BUNI

Ediția din acest an a concursului de informatică din cadrul taberei republicane „Start spre viitor", ce a avut loc la Năvodari, a pus în evidență înaltul nivel de pregătire, preocuparea deosebită a pionierilor și elevilor din patria noastră pentru însușirea și perfecționarea cunoștințelor în acest domeniu.

Iată clasamentul celor mai buni. Pe echipe, locul I: **județul Satu-Mare, reprezentat de pionierii: Portic Emeric, Hohogyi Zsolt, Pataki Istvan, Rotaru Adam;** locul II: **municipiul București, cu: Șerbu Ciprian, Săndulescu Vlad, Țepelea Cristian, Praun Emil;** locul III, **județul Maramureș, cu: Cristea Tiberiu, Gavrilescu Oliviu, Cotîrlă Ioan, Cucul Florin. La** individual, **clasa a V-a (in ordinea locurilor I, II, III): Bărbulescu Marcel, județul Timiș; Șerbu Ciprian, municipiul București; Pop Rareș, județul Cluj. Clasa a VI-a: Săndulescu Vlad, municipiul București; Peter Zsolt, județul Covasna; Palaciuc Virgil, județul Alba. Clasa a VII-a: Pataki Istvan, județul Satu-Mare; Ciorașcu Iulian, județul Botoșani; Herța Cristian, județul Harghita. Clasa a VIII-a: Praun Emil, municipiul București; Rotaru Adam, județul Satu-Mare; Moldovan Alin, județul Cluj.**

Plantări mecanice

• „Aş vrea să ştiu dacă s-a gîndit cineva să realizeze un aparat cu ajutorul căruia să se planteze arbori pe suprafeţe întinse" — ne-a scris ADRIAN COROBEA din BOTOŞANI.

Pentru plantarea puieţilor a fost realizat un aparat pneumatic, în greutate de patru kilograme. „Cartuşul", din material plastic, cu un diametru de trei centimetri şi o lungime ce variază între 8 şi 18 centimetri, în funcţie de lăstar, este declanşat prin apăsare pe o pedală. După fiecare plantare, aparatul se reîncarcă automat, gata ca un nou puiet să fie introdus în sol.

Cu acest mijloc, un singur om poate planta zilnic 2 000 de arbori, iar dacă sînt montate la un tractor, specializat în lucrări silvice, cu trei asemenea dispozitive se pot planta numai într-o singură zi 20 000 de puieţi. În imagine, eficientul aparat în funcţiune şi planta introdusă în teren cu ajutorul lui. **(M.D.)**

„Ex-libris"

• Pioniera CRISTINA MARTINAŞ din IAŞI se interesează despre semnificaţia cuvintelor „ex-libris".

Sîntem convinşi că posedaţi unele cărţi pe care le-aţi îndrăgit în mod deosebit, fiind mîndri de faptul că ele fac parte din biblioteca voastră personală, şi nu aţi vrea să se piardă. De aceea, v-aţi scris cu litere mari, îngrijit, numele pe coperta interioară. S-a creat cuvîntul de origine greacă bibliofil, adică „prieten al cărţilor", desemnîndu-se prin el colecţionarii cărţilor vechi, rare, ai operelor la prima apariţie, ai cărţilor din ediţii speciale sau festive, tipărite pe hîrtie specială, ilustrate artistic, legate estetic, împodobite poate chiar cu dedicaţia autorului etc. Dar ce legătură există între bibliofilie şi ex-libris? În evul mediu, posesorii de cărţi obişnuiau să le marcheze printr-un semn distinctiv care, pe lîngă faptul că informa cui aparţin, exprima mîndria şi personalitatea celui care dispunea de ele. Acest însemn cuprindea următoarele elemente: Cuvintele latine **„ex-libris"**, care înseamnă **„din cărţile lui..."**; numele sau iniţialele instituţiei sau persoanei posesoare; diferite reprezentări legate de personalitatea posesorului cărţii. În evoluţia sa, „ex-librisul" apare în primă fază ca autograf, mai tîrziu ca parafă cioplită în lemn sau metal, apoi în forma unei etichete de dimensiuni mici, lipită pe interiorul copertei principale. **(Subredacţia „Opinia pionierească", Iaşi)**

? Ne-aţi întrebat? Vă răspundem! !

Piua sau piva

• „În gospodăriile rurale din trecut era des întîlnită piua. La ce se folosea această instalaţie?" — întreabă LAURA ANDREI din ZALĂU.

Piua sau piva era o instalaţie folosită în trecut pentru prelucrarea ţesăturilor din lînă. În acest scop, materialele erau introduse într-un mediu umed, unde avea loc frecarea şi presarea lor între doi cilindri rotitori şi lovirea cu ciocane de lemn. Cea mai îndepărtată menţiune despre existenţa pivelor la noi este cunoscută în Transilvania, la Sîniob (judeţul Bihor) din anul 1169. Un alt document, din 1342, de la Olosig (la nord-est de Sîniob), vorbeşte despre pive **(molendinae pilatoriae)** construite „după un nou meşteşug". În 1443 pivele sînt atestate documentar şi în Moldova, cînd Ştefan Voievod, fiul lui Alexandru cel Bun, „întăreşte" unui locuitor un vad în Siret, la Baia, „cu piuă de bătut sumane". **(C.V.)**

Pe scurt

• Constanţa Platon — Amaru, judeţul Buzău; Marioara Hîncu — Cerţeşti, judeţul Galaţi. Lacurile aflate la cea mai mare adîncime sînt: lacul Kinnerth şi Marea Moartă cu 223, respectiv 396 m sub nivelul Mediteranei. Ambele sînt aprovizionate şi legate de rîul Iordan care izvorăşte din munţii Libanului. Deşi le separă doar 100 km, sînt foarte diferite: primul este înconjurat de o vegetaţie bogată, are apă dulce şi o temperatură de 60°C, pe cînd al doilea e împrejmuit de un deşert arid şi deţine recordul mondial la salinitate — 365 grame de săruri la litru **• Crina Motica — Baia Mare; Mihaela Stoica — Traian, judeţul Ialomiţa.** Cel mai mare gheţar din Antarctica este Lambert, cu o lungime de 450 km şi o suprafaţă de 20 000 km^2 **• Andrada Clonţea — Piteşti.** Primele călimări au fost confecţionate din metal, corn sau piele. Cele de sticlă apar în secolul al XVIII-lea datorită englezilor. În privinţa substanţelor folosite la scris, acestea au suferit, de-a lungul timpului, modificări de compoziţie; tuşul a fost descoperit în anul 2600 î.e.n. şi se realiza pe bază de negru de fum, iar secretul fabricării cernelii a fost răspîndit de către chinezi şi coreeni în primele secole ale erei noastre. În evul mediu, cerneala era făcută dintr-un amestec de sulfat de fier, gogoşi de ristic, clei şi apă **• Claudia Burian — Odorheiu Secuiesc, judeţul Harghita.** În ţara noastră se găsesc circa 3 500 specii de plante cu flori, iar între cele mai rare se află: Papucul doamnei, Sîngele voinicului, Garofiţa-Pietrei Craiului, Floarea-de-colţ. **(N.P.)**

Atelier practic

Un astfel de instrument optic improvizat – de fapt o lupă cu lentilă lichidă –, deşi foarte modest, are marele avantaj de a putea fi realizat şi folosit imediat acolo unde i se iveşte necesitatea: în cursul unei excursii, acasă sau la şcoală dacă găsiţi ceva interesant de studiat. Ca material aveţi nevoie numai de o bucăţică de carton velin sau tablă subţire, lungă de 60 mm şi lată de 20 mm. Împărţiţi dreptunghiul acesta în trei părţi egale şi îndoiţi-l în formă de U. Aşezaţi piesa astfel obţinută pe una din laturile ei laterale. În centrul părţii superioare faceţi un mic orificiu de grosimea unui ac. În această găurică picuraţi (cu un pai sau un beţişor) o singură picătură de apă curată, alcătuind astfel o lentilă lichidă (puteţi folosi şi ulei de parafină). Acesta este tot instrumentul, aşa cum arată el în figura alăturată.

CEL MAI SIMPLU MICROSCOP

Pe partea de jos (baza) cartonului aşezaţi obiectul ce trebuie studiat (fir de păr, aripă de muscă, grăunţe de polen etc.) şi priviţi pe deasupra lentilei-picătură. Pentru a mări claritatea imaginii, apăsaţi uşor cu un deget pe cartonul ce susţine lentila, apropiindu-l de obiect. Acest instrument simplu, pe care-l puteţi realiza în două minute, măreşte totuşi de aproximativ 25 de ori. **(ŞTEFAN VODĂ)**

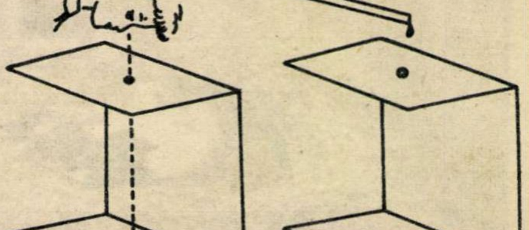

Stîrc, stîrc, cocostîrc

ENCICLOPEDIE „CUTEZĂTORII“

Pleacă berzele: semn neîndoielnic că toamna s-a așternut asupra firii. Poate nici o altă pasăre — în afară de rîndunele, cu care poposesc și pleacă oarecum deodată pe aceleași lungi drumuri — nu este urmărită cu atîta drag.

Știți însă că barza este una dintre puținele păsări care nu stă niciodată pe vreo creangă de copac? De asemenea, că perechile rămîn împreună un șir buni de ani? Că barza este o pasăre credincioasă cuibului său, la care caută întotdeauna să revină? Că — și aceasta nu este de domeniul legendelor — niciodată coșul de casă pe care și-a făcut cuib vreo barză n-a fost trăsnit?

Barza este și rămîne foarte atașată de casa pe care și-a durat cuibul. Ea recunoaște locatarii, nu se sfiește de prezența lor, mai mult, la vederea lor clămpănește din cioc un fel de bun-găsit, ca oaspete cumsecade ce se află! Poate fi îmblînzită cu destulă ușurință, caz în care își urmează cu fidelitate, peste tot, gazda, primind cu plăcere hrana din mînă.

În prezent există în lume 15 specii de berze; dintre acestea, în țara noastră întîlnim doar două: barza comună — cocostîrcul cel de toate zilele! — și barza neagră, cea cu pieptul negru, cu ciocul și picioarele roșu-aprins și care își durează cuibul prin păduri sau pe stînci, fiind mult mai rară decît prima.

Berzele sosesc primăvara, în cel dintîi eșalon al călătoarelor, primii veniți la cuiburile vechi fiind masculii, care, dereticînd lăcașurile, își așteaptă soațele. Plecarea se produce la finele lui august-începutul lui septembrie, întreaga familie laolaltă efectuînd o călătorie de circa 6 000—8 000 km, una din cele mai lungi rute de migrație din lumea păsărilor. Berzele iernează pe valea Nilului, în Africa de Nord, însă și în cea de Sud. Obișnuit, în această călătorie zboară la 200—300 m înălțime, putînd însă urca și pînă la peste 4 000 m atunci cînd au de trecut munții sau de înfruntat vînturi adverse. Ating o viteză orară medie de circa 60 km, efectuînd etape zilnice de peste 500—600 km, așadar, de circa zece ore de zbor fără oprire. Vînturile potrivnice, ca și vremea rea — mai cu seamă primăvara, la sosire — pot întîrzia pentru o perioadă de timp călătoria, care va fi reluată odată cu schimbarea condițiilor de zbor.

Nu toate exemplarele rezistă acestui efort prelungit. Cercetări recente au dovedit că, în mod obișnuit, migrația cauzează pierderi de circa 40—50% din efectiv!

Înainte de a pleca, cuiburile se „stolesc", păsările bătrîne învățîndu-le pe cele tinere arta zborului, tehnica folosirii curenților favorabili. Ore în șir cîrdurile planează, rotindu-se în înălțimi ca și cum ar voi să-și ia rămas bun de la cuiburi. În decursul acestui zbor, cînd vîntul și temperatura le sînt favorabile, dorm vîslind din aripi. Zece minute de astfel de somn sînt suficiente berzelor pentru a-și reface aproape complet forțele. Cînd o pasăre închide ochii, auzul i se ascute instinctiv.

Călătoria o fac în formații liniare. După o perioadă de zbor, pasărea din capul formației, cea care a despicat aerul, așadar a depus cel mai mare efort, va trece în coada șirului, pentru a se odihni, locul ei fiind luat de cea imediat următoare. Schimburile acestea se fac, de regulă, la intervale egale de timp, fără nici o dezorganizare a formației de zbor și fără nici o încetinire a vitezei de înaintare.

Berzele sînt păsări folositoare. În afară de broaște și de șerpi — hrana lor preferată — prind șoareci, coropișnițe, cărăbuși. Nu de puține ori, primăvara mai cu seamă, pot fi întîlnite pășind tacticos pe urmele plugurilor, adunîndu-i harnice pe dăunătorii scoși la iveală. Și să nu pierdem din vedere că, pe durata cuibăritului, hrana astfel agonisită însumează circa 1—1,5 kg pe zi!

Dintre toate viețuitoarele, berzele au cel mai rapid reflex de „apucare". Lovitura ciocului berzei poate atinge viteze de peste 100 km/oră, iar la atingerea prăzii ciocul îi se deschide în mod instantaneu, în a 25 000-a parte dintr-o secundă!

EUGEN JIANU

PE SCURT

■ Pescărușii verzi, reprezentați prin 19 genuri, sînt răspîndiți pe toată suprafața Pămîntului. În țara noastră ei se găsesc în număr considerabil, apărînd frecvent pe lîngă ape. De altfel, cuiburile lor se află tot în apropierea apelor, pe maluri, în care sapă galerii lungi de cîte 25–110 cm. Pescărușii verzi de la noi, mult mai mici decît cei din nordul și vestul Europei, sînt mari consumatori de pește, în special păstrăvi.

■ Prigoriile sau albinăreii se numără printre păsările cele mai viu colorate din Europa, dar există numeroase specii și în Africa, Australia etc. Se hrănesc aproape exclusiv cu insecte, de preferință albine. Numărul lor s-a redus considerabil ca urmare a vînării pentru penele de podoabă, frumos colorate. Efectivul păsărilor s-a îmbunătățit odată cu încetarea acestei practici. Legăturile dintre prigorii sînt deosebit de strînse: ele nu-și smulg niciodată prada una alteia, iar noaptea obișnuiesc să doarmă în șiruri apropiate.

■ O familie cuprinzătoare este cea a panțârușilor, originară din țările calde ale Americii. Reprezentanții acestei familii se numără printre cele mai mici păsări ale țării noastre (10 cm). Culoarea lor este predominant cafenie. Se hrănesc mai mult cu insecte. Trăiesc în văi, dar îi întîlnim și în apropierea satelor sau orașelor, peste tot unde află condiții convenabile.

■ Din familia aușeilor trăiesc în Europa Centrală și în țara noastră aușelul-auriu, de iarnă, cel cu cap galben, și aușelul-auriu, de vară, cu capul roșiatic. Sînt cele mai mici păsări europene (greutatea lor nu depășește 5,5 g). Culoarea de bază a penajului lor o constituie cenușiul-măsliniu și cafeniul măsliniu. Bărbătușii au pe creștetul capului un smoc de pene portocalii. **(N.P.)**

CALEIDOSCOP

Sună clopoțelul

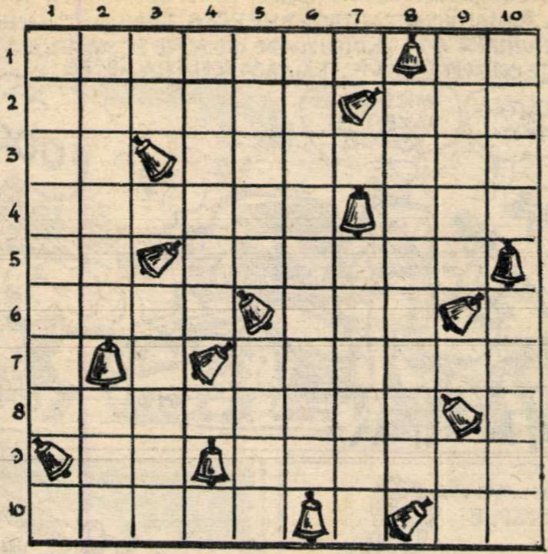

ORIZONTAL: 1) Le readuce în actualitate sunetul de clopoțel de la 15 septembrie ● Locul II și III la... alfabet! 2) Noi „cunoștințe" pentru bobocii din clasa I ● Semn matematic. 3) Iţe! ● Scăpat de călduri. 4) Povestiri ● Îndemn pentru cabaline. 5) Aripi de cocor! ● Oră de predare. 6) Izvor de ape minerale din stațiunea Sîngeorz-Băi ● Covor estival de culoare aurie. 7) Ne-au adăpostit în vacanță. 8) Vremelnic. 9) Început de alfabet ● Balcoane. 10) Programe școlare ● Cel școlar începe la mijlocul lunii septembrie.

VERTICAL: 1) Sunet de clopoțel. 2) Nu primejduiește amintirile din vacanță ● Lac în Canada. 3) Radu Tudoran ● A curba. 4) Cursuri nocturne. 5) Succes în noul an școlar! ● Niveluri. 6) Reîmprospătarea cunoștințelor. 7) Prilej de frumoase aduceri aminte din vacanța mare. 8) Fracție. 9) Cingători ● Pronume posesiv. 10) Verb urmărit cu insistență de bobocii clasei I ● Locul unor aprige dispute sportive.

DICȚIONAR: EAR.

Dorin Arghir

PIRAMIDĂ ISTORICĂ

1) Perioadă istorică de timp. 2) Împărat roman (54—68 e.n.). 3) Om de stat atenian (c. 640—c. 558 î.e.n.). 4) A fost ultimul faraon în regatul nou al Egiptului antic. 5) Viteaz rege care a reușit să-i reunească sub sceptrul său pe geto-dacii nord-dunăreni. 6) S-a urcat pe tronul Armeniei Mari ca rege în anul 95 î.e.n. și a făcut din modestul regat armean unul din cele mai de seamă imperii ale vremii. 7) Strălucit rege în Babilon, care a domnit aproape 43 de ani; un celebru cod de legi îi poartă numele (perioada: 1728—1686 î.e.n.). 8) Numele mai multor împărați bizantini. 9) Ajunge faraon în Egipt la vîrsta de 10 ani, în anul 1333 î.e.n. (alte cronologii: 1352 î.e.n.).

Mihail Radu, profesor, Pitești

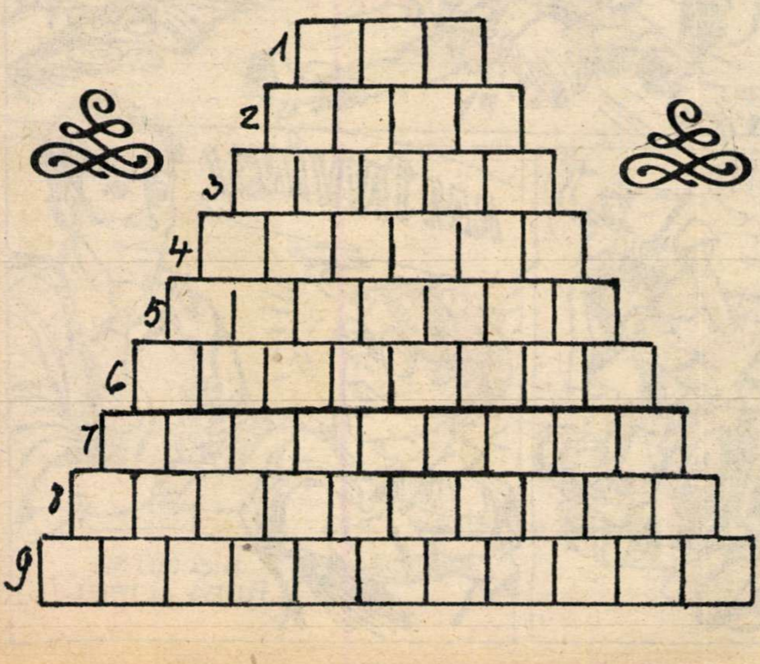

Forma geometrică din dreapta se înscrie în volutele desenului din stînga. Unde?

Virgil Tomuleț

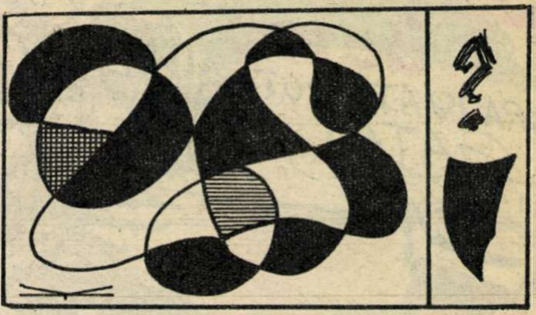

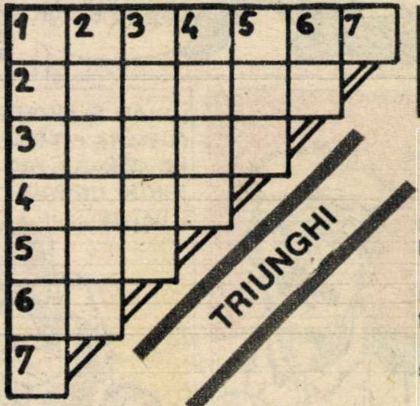

Orizontal și vertical la fel.

1) Element dat pe baza căruia se dezvoltă o demonstrație matematică. 2) Loc geometric al picioarelor perpendicularelor coborîte dintr-un punct fix pe tangentele la o curbă dată. 3) Întreg. 4) Unul dintre părinți. 5) Mare diviziune a timpurilor geologice. 6) Unică!

Suma 34

Scrieți în căsuțele libere ale figurii numerele care lipsesc din șirul lor natural de la 1 pînă la 16, în așa fel încît să rezulte un pătrat magic cu suma 34.

Claudiu Vodă

	6	9	
	3	16	

Ce v-a plăcut din acest număr? Ce ați dori să mai publicăm?

ȘAH

Controlul poziției

Alb — **Re1, Da4, Ta1, Th1, Nc4, Ne3, Cc3; pioni: a2, b2, f2, h2;**

Negru — **Re8, Dg2, Ta8, Th8, Nf8, Ng4, Cg8; pioni: a7, c6, e6, f7, g7, h7.**

Albul mută și cîștigă după șase mutări.

Soluția problemei în numărul următor.

DEZLEGAREA JOCURILOR DIN NUMĂRUL TRECUT:

FOC DE TABĂRĂ

ORIZONTAL: 1) Neagu. VP. 2 Odihni. Jar. 3. Cal. Donose. 4) DN. Pin. Ciz. 5. Esua. Ac. Le. 6) Tunsa. Tren. 7) Ara. PS. Ist. 8) Bl. Brad. CA. 9) Auit. Lut. 10) Roman. DO. 11) Artist. Cor.

ȘAH: 1. Nf4 Dd7 2. Nh5+ Rf8 3. D:e7+ D:e7 4. Nd6! D:d6 4. Te8 mat.

Foto: TUDOR CRISTEA

COPERTA NOASTRĂ

● Pionieri în Tabăra de informatică de la Timișul de Jos.
● Membrii cercului de biologie de la C.P.Ş.P., Rm. Vîlcea.

CUTEZĂTORII 37 Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF: ION IONAȘCU
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: OVIDIU ZOTTA

RESPONSABIL DE NUMĂR: ILEANA PIȚA ; *PREZENTAREA ARTISTICĂ:* IOAN DONCA ; *PREZENTAREA TEHNICĂ:* VIOREL SÂMPETREAN

Redacția Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA Editura „Scînteia" TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. Index 41836 12 pagini, 1,50 lei

August de foc

Scenariu: MIHAI STOIAN **Desene: PUIU MANU**

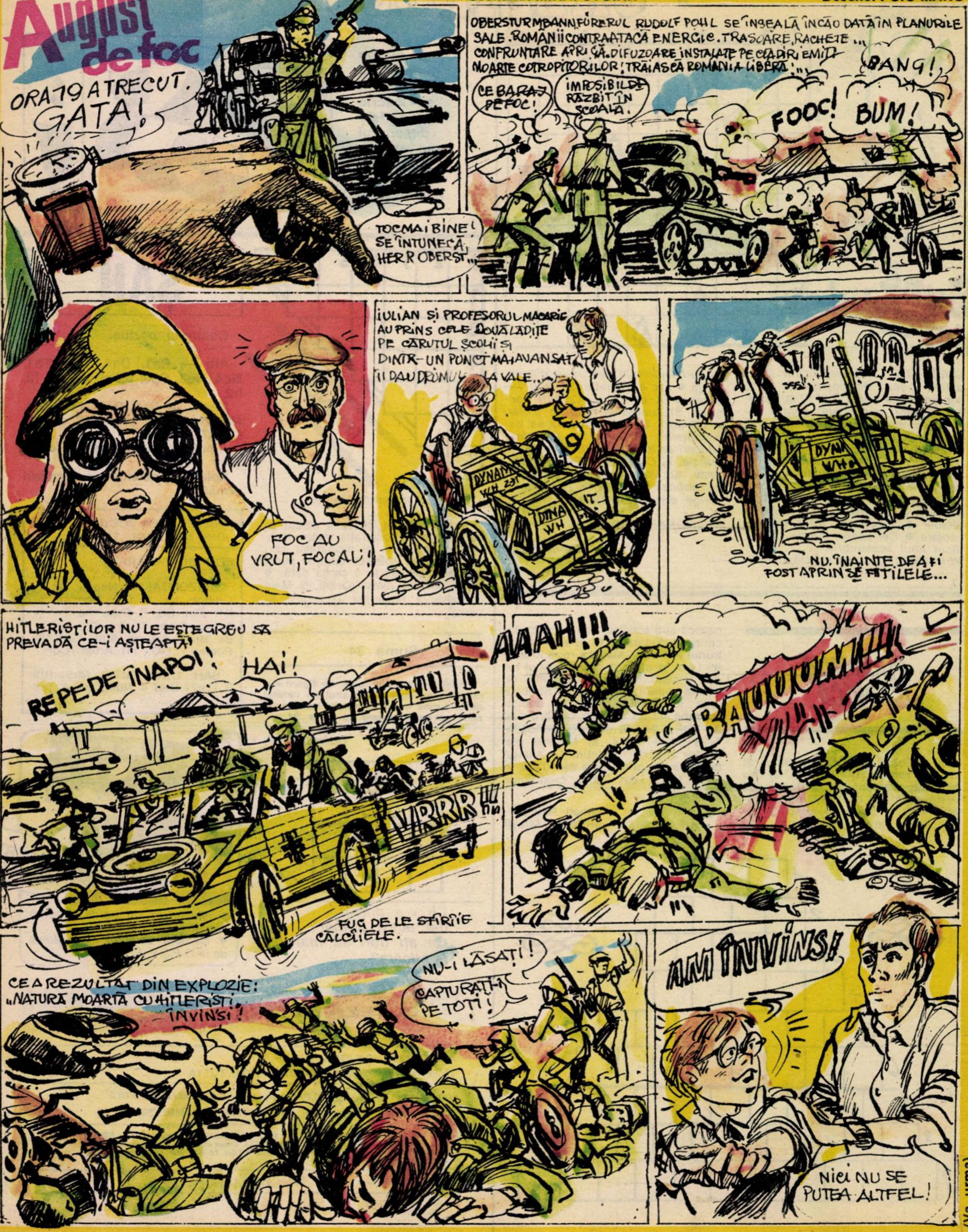
ORA 19 A TRECUT. GATA!
TOCMAI BINE! SE ÎNTUNECĂ, HERR OBERST...
OBERSTURMBANNFÜRERUL RUDOLF POHL SE ÎNȘEALĂ ÎNCĂ O DATĂ ÎN PLANURILE SALE. ROMÂNII CONTRAATACĂ ENERGIC. TRASOARE, RACHETE... CONFRUNTARE APRIGĂ. DIFUZOARE INSTALATE PE CLĂDIRI EMIT: MOARTE COTROPITORILOR! TRĂIASCĂ ROMÂNIA LIBERĂ!...
CE BARAJ DE FOC!
IMPOSIBIL DE RĂZBIT ÎN ȘCOALĂ.
BANG!
FOOC!
BUM!
FOC AU VRUT, FOC AU!
IULIAN ȘI PROFESORUL MACARIE AU PRINS CELE DOUĂ LĂDIȚE PE CĂRUȚUL ȘCOLII ȘI DINTR-UN PUNCT MAI AVANSAT ÎI DAU DRUMUL LA VALE...
DYNAM WH 297
DYNA WH IT.
DYNA WH
NU ÎNAINTE DE A-I FI FOST APRINSE FITILELE...
HITLERIȘTILOR NU LE ESTE GREU SĂ PREVADĂ CE-I AȘTEAPTĂ!
REPEDE ÎNAPOI!
HAI!
VRRR!!!
FUG DE LE SFÎRÎIE CĂLCÎIELE.
AAAH!!!
BAUUUM!!!
CE A REZULTAT DIN EXPLOZIE: „NATURĂ MOARTĂ CU HITLERIȘTI ÎNVINȘI”!
NU-I LĂSAȚI!
CAPTURAȚI-I PE TOȚI!
AM ÎNVINS!
Nici NU SE PUTEA ALTFEL!

(Va urma)

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

38

JOI, 21 SEPTEMBRIE 1989,
ANUL XXIII(NR.1145)

În cadrul vizitei de lucru în județul Iași, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU și tovarășa ELENA CEAUȘESCU au participat la deschiderea noului an de învățămînt

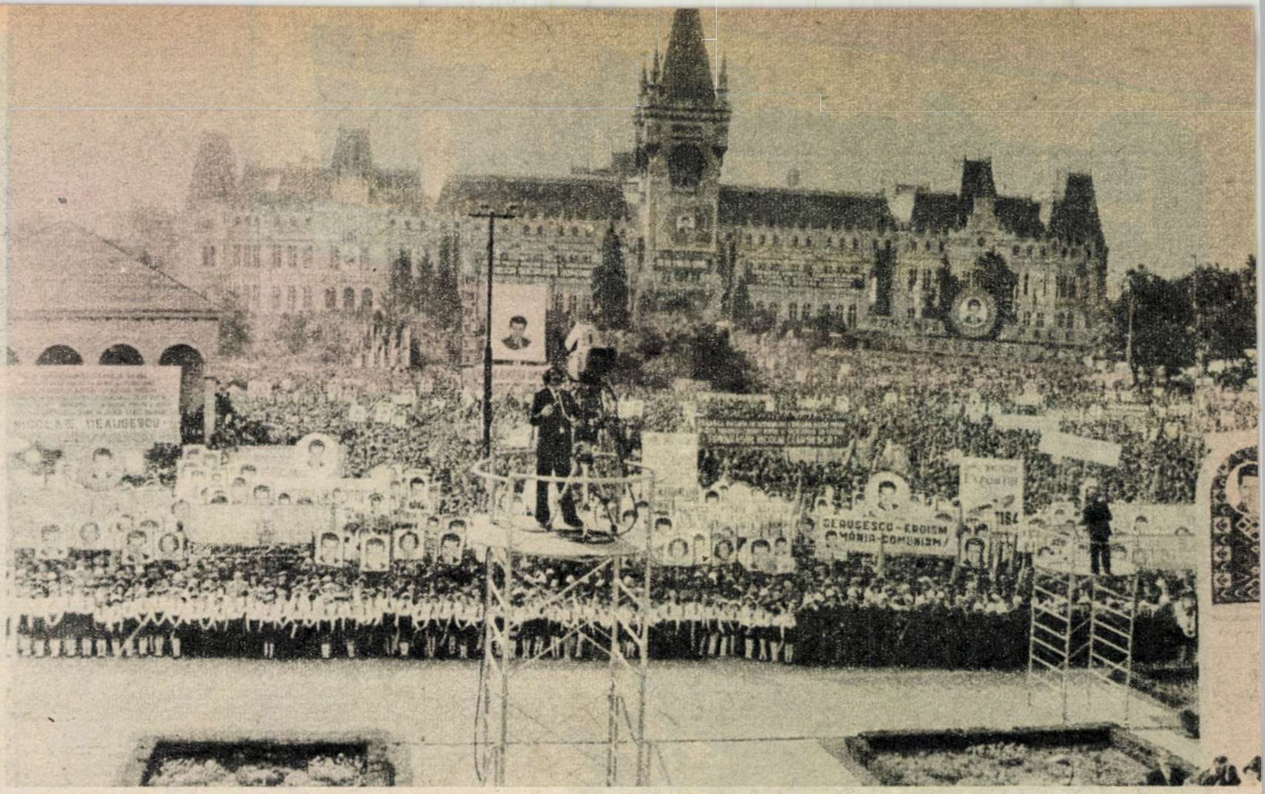

Nouă și elocventă expresie a dialogului permanent pe care secretarul general al partidului îl poartă nemijlocit cu făuritorii de bunuri materiale și spirituale în problemele dezvoltării țării în etapa actuală și în perspectivă, vizita de lucru în județul și în municipiul Iași, desfășurată în zilele premergătoare momentului emoționant al începerii noului an de învățămînt, a dobîndit o semnificație deosebită, ea înscriindu-se ca un important eveniment în viața tineretului patriei noastre, a întregii națiuni. Așteptată cu multă bucurie și însuflețire, sosirea la Iași a tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu s-a constituit, încă din primele sale momente, într-o adevărată sărbătoare. Mii și mii de oameni, de vîrste și profesii diferite — muncitori, țărani cooperatori, cercetători, cadre didactice, studenți și elevi — au întîmpinat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe tovarășa Elena Ceaușescu cu cele mai calde sentimente de stimă, prețuire și recunoștință pentru profundele transformări înnoitoare petrecute în orașele și satele județului, pe întreg cuprinsul patriei, în glorioasa epocă inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului. Mîndri de tot ceea ce s-a înfăptuit în județul lor, toți cei ce muncesc și trăiesc în această parte a țării au ținut să reafirme și cu acest prilej, în deplină unitate de gînd și voință cu întreaga națiune, adeziunea față de propunerea de realegere, la cel de-al XIV-lea Congres, a tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al partidului, chezășia ridicării României pe culmi tot mai înalte de progres și civilizație, a înaintării sale neabătute spre orizonturile luminoase ale comunismului.

Printre obiectivele cuprinse în programul vizitei s-au aflat și Institutul Politehnic — una dintre marile citadele ale învățămîntului ieșean, ale școlii românești — și Liceul Industrial „Victoria", unde au fost organizate expoziții cu prilejul deschiderii noului an de învățămînt. Prin diversitatea obiectelor prezentate — creații ale studenților și elevilor, ale pionierilor și școlarilor —, prin grafice și date semnificative, expozițiile au evidențiat accesul larg și gratuit la învățătură al tuturor fiilor patriei, creșterea puternică a bazei materiale a învățămîntului în patria noastră, eficiența deosebită a integrării organice a învățămîntului cu cercetarea și producția — orientare revoluționară a școlii românești inițiată și promovată ferm de partidul și statul nostru, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, de tovarășa Elena Ceaușescu. Apreciind rezultatele bune înregistrate pînă acum, secretarul general al partidului a adresat elevilor, studenților și cadrelor didactice calde felicitări cu ocazia începerii noului an de învățămînt, precum și îndemnul de a desfășura o activitate și mai susținută, pe măsura puternicei baze tehnico-materiale de care dispune școala românească, pentru a răspunde cu rezultate mereu mai bune cerințelor societății noastre socialiste puse în fața învățămîntului de toate gradele.

Momentul culminant al vizitei de lucru efectuată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în județul Iași, și al deschiderii noului an de învățămînt l-a constituit marea adunare populară din municipiul Iași, care a avut loc în ziua de 15 septembrie. Desfășurată în Piața Ștefan cel Mare, adunarea a reunit peste 100 000 de cetățeni — muncitori, țărani cooperatori, cadre didactice, studenți și elevi — care au exprimat, și cu acest prilej, sentimentele de profundă stimă, prețuire și recunoștință ale locuitorilor județului, asemenea întregii națiuni, față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru tot ceea ce a făcut și face spre binele și propășirea patriei, pentru înălțarea României socialiste pe noi culmi de civilizație și progres, pentru

15 septembrie 1989

LUMINOS MOMENT ÎN DEZVOLTAREA REVOLUȚIONARĂ A ȘCOLII ROMÂNEȘTI

ridicarea continuă a nivelului de trai material și spiritual al poporului nostru. Într-o impresionantă unitate de gînd și voință cu întregul popor s-a dat expresie, și la această mare manifestare populară, adeziunii depline la propunerea de realegere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, la Congresul al XIV-lea, în funcția supremă de secretar general al partidului, cu ferma convingere că aceasta constituie garanția mersului neabătut înainte al scumpei noastre patrii pe drumul luminos al socialismului și comunismului.

În magistrala cuvîntare rostită la marea adunare populară din municipiul Iași, tovarășul Nicolae Ceaușescu a evidențiat profundele transformări înnoitoare cunoscute și de către aceste meleaguri ale patriei noastre în rodnicii ani ai socialismului și îndeosebi după cel de-al IX-lea Congres al partidului, ritmul înalt de dezvoltare a industriei și agriculturii, a învățămîntului, științei și culturii, ridicarea necontenită a nivelului de trai, material și spiritual, al locuitorilor din acest județ. Și cu acest prilej, conducătorul partidului și statului nostru a subliniat faptul că marile realizări pe care le-am obținut în dezvoltarea economico-socială a patriei le datorăm numai și numai proprietății socialiste, socialismului, politicii juste a partidului nostru comunist care-și îndeplinește misiunea istorică de a conduce întreaga națiune pe cele mai înalte culmi de progres și civilizație. Între aceste mari realizări se înscrie și puternica dezvoltare a învățămîntului general și a învățămîntului superior din țara noastră, ca rezultat direct al creșterii puternice a forțelor de producție, a industriei, a agriculturii, a tuturor sectoarelor de activitate, învățămînt care asigură astăzi formarea cadrelor pentru toate domeniile de activitate. Evidențiind din nou contribuția hotărîtoare pe care știința a adus-o și o va aduce și în viitor la progresul general al patriei noastre, la tot ceea ce am realizat și ne propunem să realizăm în perspectivă, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat faptul că în această epocă a marii revoluții tehnico-științifice, obiectivele făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării spre comunism nu pot fi realizate decît punînd la baza întregii noastre activități cele mai noi și mai înalte cuceriri ale științei și tehnicii, ale culturii în toate domeniile. Arătînd că începînd cu acest an se generalizează învățămîntul liceal de 12 ani, că, practic, întregul tineret, toți copiii patriei noastre vor urma școala de 12 ani, asigurîndu-se astfel tinerei generații posibilitatea însușirii unui înalt nivel de cunoștințe, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei, tehnicii, ale cunoașterii umane în general, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat elevilor și studenților, întregului tineret al patriei noastre chemarea de a învăța, învăța și iar a învăța, pentru a crește ca buni și înaintați cetățeni ai României socialiste. Tineretul, toți copiii patriei, a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu, au înalta îndatorire de a crește în spiritul dragostei de patrie, de a contribui la dezvoltarea continuă a limbii și culturii românești, de a prețui istoria națională, trecutul glorios al poporului nostru.

> ***Trebuie să așezăm ferm la baza învățămîntului — pe lîngă cuceririle științei din toate domeniile — materialismul dialectic și istoric, concepția socialismului științific despre lume și viață, pentru a crea un tineret și un popor cu înalte cunoștințe, dar și cu înalte trăsături revoluționare, patriotice, care să asigure continuarea neabătută în viitor a procesului revoluționar, victoria comunismului și întărirea independenței României!***
>
> ***NICOLAE CEAUȘESCU***

Puternic însuflețiți de îndemnurile adresate de secretarul general al partidului cu prilejul deschiderii noului an de învățămînt, elevii și studenții din întreaga țară își exprimă profunda stimă și recunoștință față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de tovarășa Elena Ceaușescu pentru minunatele condiții de viață și învățătură create tineretului patriei noastre, angajamentul lor entuziast de a-și însuși cele mai noi cuceriri ale științei și cunoașterii umane, de a se pregăti temeinic pentru muncă și viață, de a se forma ca cetățeni de nădejde, constructori devotați ai socialismului și comunismului pe pămîntul patriei noastre.

Reportajul săptămînii

ÎN ÎNTÎMPINAREA VIITORULUI

Şcoala ne oferă cele mai moderne mijloace de însuşire a cunoştinţelor. Să le folosim cît mai eficient, cu inteligenţă şi cu perseverenţă!

Întotdeauna, într-un cartier în construcţie, prima clădire dată în folosinţă este şcoala. Şi cea dintîi grădină în jurul ei înfloreşte. Aşa s-au petrecut lucrurile şi cu şcoala bucureşteană din cartierul „13 Septembrie" care are, de-acum, respectabila vîrstă de... 8 ani!

Dotată modern — asemenea celorlalte şcoli din ţară — cu materiale şi aparatură specifice fiecărui laborator, fiecărui cabinet sau atelier, **Şcoala nr. 128** oferă elevilor săi toate condiţiile pentru însuşirea cît mai profundă, mai aplicată a cunoştinţelor de care au nevoie în pregătirea lor pentru viitor.

Centrul de informatică transmite!

Noutatea a făcut înconjurul şcolii în aceeaşi clipă. De la staţia de radioamplificare a şcolii se anunţă că primul program alcătuit de către pionierii informaticieni fusese pus la punct pînă în cele mai mici amănunte. Foarte tînăra lor staţie de informatică, stabilită în laboratorul de fizică, era solicitată de copii începînd din clasa a II-a şi pînă la cei mai mari. Dar începutul a fost... ca orice început. S-au ambiţionat însă cîţiva băieţi şi vreo două fete din clasele a VII-a şi a VIII-a să bată recordul în descifrarea secretelor noului lor prieten — calculatorul — şi au reuşit încă şi mai mult de-atît. Au creat un program de verificare a cunoştinţelor de care şi **Teodor Răducanu,** şi **Andra Rădulescu,** şi **Mirela Costin,** şi **Alexandru Popiceanu** se simţeau foarte mîndri. Se anunţase chiar şi o programare pentru vizionare oferită, bineînţeles, celor amatori să se supună testului. Şi nu erau deloc puţini, ţinînd seama de faptul că în foarte multe dintre cele 25 de detaşamente mediile erau peste 7, că la concursurile pe obiecte de studiu au fost cucerite 60 de premii şi menţiuni. Mai erau amatori, desigur, şi constructorii de la cercul de electronică, cei care, nu cu mult timp în urmă, creaseră un simpatic şi priceput robot şi aparate dintre cele mai diverse de măsurare, de sesizare, de asistare a unor procese şi fenomene. De altfel, nu era atelier, laborator sau cabinet care să nu deţină, în afară de aparatura sa ultramodernă, şi lucrări funcţionale ai căror autori erau pionierii. Iată deci calculatorul nu putea să mai intimideze pe nimeni. Doar să le devină tovarăş de lucru, prieten...

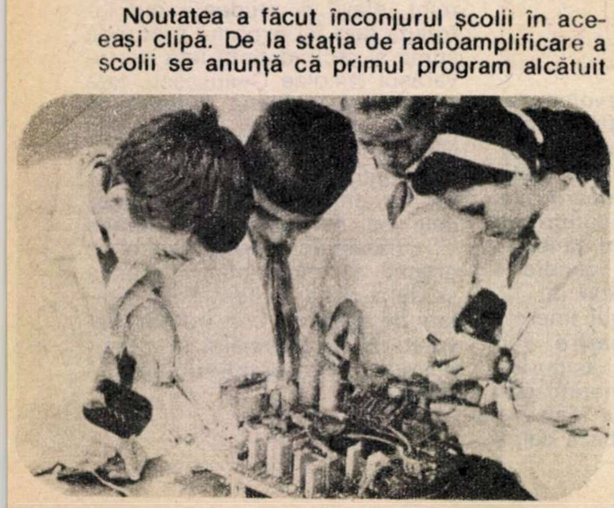

„Inox"-ul acceptă

Cînd maistrul **Ion Stoica** a venit de la **Intreprinderea „Inox"** la atelierul şcolii lor să-i instruiască, acesta nu şi-a putut închipui nici o clipă că, într-un timp foarte scurt, tinerii săi ucenici vor onora un contract în toată puterea cuvîntului, că vor realiza lucrări de mare fineţe. Maistrul ştia foarte bine cu ce să-i deprindă mai întîi pe elevi. În atelier aveau strunguri, polizoare, maşină de rectificat, ferăstrău mecanic, o mulţime de mese de lucru. Cînd i-a văzut însă cît de îndemînatici şi de pricepuţi au devenit **Marcel Huţan, Ionel Constantin, Şerban Gucu, Adrian Pană, Silviu Anghelache** şi încă o mulţime de pionieri, maistrul i-a luat cu el în întreprindere şi le-a explicat pe-ndelete cum se lucrează acolo. N-au trecut apoi decît cîteva zile şi băieţii l-au rugat să solicite o comandă, mai mică, şi pentru ei. „Inox"-ul a acceptat şi, se vede treaba, nu a greşit, pentru că acum băieţii au un plan ferm de producţie, de realizarea căruia sînt extraordinar de mîndri. Ba au reuşit să-şi construiască, cu ajutorul tovarăşului maistru, chiar şi o parte dintre sculele necesare.

Probele confirmă presupunerile

O mica staţiune de cercetare a apărut, nu de mult, în laboratorul de chimie. Membrii cercului de protecţia mediului înconjurător şi-au instalat aici, în admiraţia celorlalţi colegi, ustensilele de lucru, fel de fel de probe în pungi, sticluţe, eprubete pe care sînt etichete cu explicaţii numai de ei înţelese. În orice caz, se ştie că nimeni, în afară de „prietenii naturii", nu trebuie să umble acolo, pentru că se fac nişte teste. Pentru aceasta, **Raluca Voicu, Răzvan Glazov, Dana Moldovan** şi ceilalţi membri ai cercului au fost la **Staţia de epurare a apei** din comuna **Glina** unde au stat de vorbă cu specialişti, arătîndu-li-se cum să lucreze, ce să experimenteze. Ba, văzîndu-i atît de interesaţi, li s-au dat şi probe de apă pe care să le aducă la ei, în laborator, spre a reface experimentele. Nu mică le-a fost bucuria constatînd că rezultatele obţinute de ei concordau întru totul cu cele ale specialiştilor de la staţie. De atunci şi-au luat o impotantă însărcinare: să participe la protejarea mediului înconjurător. Pentru aceasta vor să-l cunoască şi mai bine, să împărtăşească şi colegilor cunoştinţele dobîndite de ei.

„Vultur '89"

În această vară, pe cel mai înalt masiv al Carpaţilor Răsăriteni, în Munţii Rodnei, s-a aflat un echipaj de pionieri de la Şcoala nr. 128. Bine echipaţi — şcoala fiind dotată cu corturi, saltele, saci de dormit etc. — şi-au propus atît cunoaşterea frumuseţilor patriei, cît şi a etnografiei zonei Maieru-Arieş şi a realizărilor oamenilor acestor locuri. Întorşi cu „tolbele" pline de impresii, încă n-au reuşit să povestească toate prin cîte au trecut. Chiar şi izolarea lor, timp de mai multe zile, într-o şură de fîn, datorită ploii torenţiale, şi-a avut farmecul şi ineditul său. Probe de curaj, probe de dîrzenie, probe de tenacitate. Trofee. Trofee dobîndite mai întîi la învăţătură, apoi în tot ceea ce întreprind. Altfel nici nu s-ar putea! Şcoala, minunata şi draga noastră prietenă, ne oferă toate posibilităţile pentru a ne pregăti să păşim siguri în viaţă, pentru a putea face faţă cu strălucire viitorului.

ELENA MĂNESCU
Foto: TUDOR CRISTEA

FOTO REPORTER „Cutezătorii"

„Studiem, cercetăm și consemnăm în caietul de observații rezultatele investigațiilor noastre din domeniul geografiei și geologiei" **(foto: Nicolae Tia, Școala nr. 4, Giurgiu).**

Hărnicie de nota 10 în prag de 15 septembrie – la Școala nr. 13, Brașov **(foto: cercul foto C.P.Ș.P., Brașov).**

„În prima zi de școală, colega noastră Mădălina Stanca a ținut să-i ofere tovarășei învățătoare un mic dar, lucrat chiar de ea în vacanță" **(foto: Răzvan Teșa, Școala nr. 37, Constanța).**

Merit PIONIERESC

Pionierii de la Școala nr. 3 din comuna Pechea, județul Galați, sînt cunoscuți printre purtătorii cravatei roșii cu tricolor de pe aceste meleaguri nu numai pentru frumoasele rezultate obținute la învățătură și în concursurile școlare pe obiecte de studiu ori pentru hărnicia lor la acțiunile de muncă patriotică, ci și pentru succesele repurtate în activitatea artistică.

Alături de „Panoul cinstei, onoarei și sîrguinței pionierești" – unde se află și fotografiile pionierelor Liliana Vrînceanu, Viorica Crișan, Daniela Oană, Rica Nicola, Marilena Oană, Mirela Zaharia – se află un alt panou, al celor evidențiați în Festivalul Național „Cîntarea României". Grupul vocal-folcloric, alcătuit din elevele școlii, a obținut în cadrul acestei prestigioase manifestări cultural-artistice locul I și titlul de laureat. Și, privind cu atenție fotografiile realizate în timpul evoluției lor pe scena care a găzduit etapa republicană a festivalului, descoperim că membrele grupului folcloric nu sînt altele decît... Liliana, Viorica, Daniela... Aceleași chipuri pe care, cu cîteva clipe mai înainte, le văzusem la „Panoul cinstei, onoarei și sîrguinței pionierești". Fruntașe la învățătură și în activitățile pionierești, ele sînt în același timp culegătoare, păstrătoare și interprete ale minunatului folclor muzical gălățean. Dragostea și prețuirea pentru folclor au deprins-o, odată cu primele litere ale alfabetului, de la tovarășa învățătoare Steliana Frigioiu, conducătoarea grupului vocal. Autoare a unor studii și cercetări de etnografie și folclor, tovarășa învățătoare le-a îndrumat și în activitatea de culegere a materialului folcloric și etnografic. Întîlnirile cu artizanii și meșterii satului au oferit pionierilor prilejul să colecționeze numeroase obiecte casnice și de port popular, pe care le-au expus în colțul muzeistic amenajat în școală.

Repertoriul bogat – alcătuit din piese folclorice străvechi, dar și din noile creații ale rapsozilor satului –, calitatea interpretării, frumusețea și autenticitatea costumelor – lucrate chiar de mîinile harnice ale interpretelor – au fost apreciate și de către juriile altor concursuri folclorice interjudețene la care grupul vocal folcloric și ansamblul de obiceiuri populare au cucerit numeroase premii.

CRISTIANA CRĂCIUN

Prieteni ai revistei

Pe Ionela Dobrei o poți întîlni adeseori în biblioteca Școlii nr. 5 din Deva, acolo unde factorul poștal aduce revista „Cutezătorii". În calitatea ei de difuzor al revistei, Ionela – deși știe că toți colegii ei așteaptă cu nerăbdare publicația ce le este destinată – citește pe nerăsuflate rubrica „Ritm", pentru a vedea dacă printre știrile inserate nu se află și vreuna trimisă de ea sau de alți colegi de școală. După ce repartizează revistele pentru fiecare detașament, le distribuie difuzorilor din clase care, asemeni Ionelei, sînt buni prieteni ai revistei.

Ritm

Transmit subredacțiile pionierești din județele: Argeș, Botoșani, Sibiu, Timiș, Dolj, Covasna și Suceava.

Pe adresa rubricii „Ritm" ne-au sosit numeroase scrisori, în care corespondenții noștri ne-au relatat despre activitățile din ultimele zile ale vacanței, precum și despre acțiunile de muncă patriotică premergătoare deschiderii noului an școlar • **Ion Ungureanu, elev în clasa a VII-a F,** la Școala nr. 7 din Curtea de Argeș, ne scrie că absolut toate clasele, cabinetele, laboratoarele și moderna lor bază sportivă au fost asaltate de către harnicii pionieri ai unității. Așa încît, pe drept cuvînt, școala lor arăta „ca o floare" cu mult înainte de a... suna clopoțelul primelor ore de curs ale acestui nou an școlar • **De la Școala Dersca,** județul Botoșani, ne-a parvenit vestea că pionierii unității și-au continuat acțiunile-record de recuperare a materialelor refolosibile. Bilanțul acestora reprezintă și el un record — dovadă depășirile înregistrate la materiale feroase — 65%, la maculatură — 89%, la textile — 61%, la polietilenă — 29%, la sticle — 141%, la borcane — 50% • **„Plantele medicinale și sănătatea"** — este genericul acțiunilor care i-au antrenat și în aceste zile pe vrednicii pionieri și școlari de la Școala Blăjel, județul Sibiu • **800 de pionieri** de la școlile nr. 15 Timișoara, nr. 1, 2, 3, 4 și 5 Lugoj, împreună cu colegii lor din localitățile Giroc, Ghiroda, Dumbrăvița, Buziaș și Jimbolia s-au întîlnit într-o amplă campanie a hărniciei — participînd cu entuziasm la lucrările de întreținere a culturilor, la recoltarea legumelor și fructelor de sezon • **Iată acum** și două **ilustrate** retrospective de vacanță. Prima surprinde un popas pe care l-au făcut la Craiova participanții la tradiționala expediție cicloturistică a pionierilor din județul Covasna. Pedalînd pe un traseu de 1 300 km, ei au străbătut 14 județe ale țării, au vizitat 26 de orașe, au realizat numeroase fotografii și, desigur, un jurnal de bord în care sînt consemnate nu numai plăcutele impresii, ci și peripețiile hazlii prin care au trecut • **Cea de-a doua imagine,** semnată de pionierul fotoreporter Bogdan Constantinescu, vă reamintește, prin intermediul acestei machete realizate de către membrii cercului de navomodele de la C.P.Ș.P. Gura Humorului, județul Suceava, de tabăra „Balada", unde unii dintre voi ați petrecut frumoase zile de vacanță.

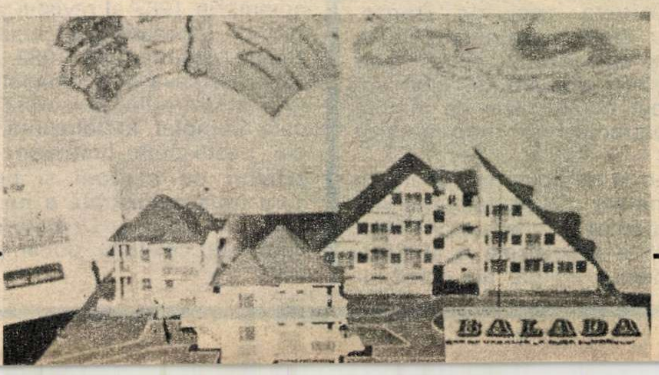

SĂ DESCOPERIM ÎMPREUNĂ:

NOUA MAGISTRALĂ A METROULUI BUCUREŞTEAN

• Prin darea în folosinţă a celei de-a treia magistrale încă 200 000 de călători se adaugă celor 800 000 de pînă acum, ridicînd numărul celor care călătoresc cu metroul la 1 000 000 pe zi.

• La construcţia subteranului noii magistrale s-a atins, pe unele sectoare, viteza de 7 metri în 24 de ore, una dintre cele mai mari din lume.

• Magistrala a III-a a fost realizată cu 75 de zile mai înainte faţă de angajamentul iniţial al constructorilor şi cu un an mai devreme faţă de termenul prevăzut în directivele celui de-al XIII-lea Congres al partidului.

• De la Gara de Nord la Dristor 2, cei 9,1 kilometri pe drumul subteran sînt străbătuţi rapid — în aproximativ 17 minute —, comod şi în deplină siguranţă.

• „Piaţa Victoriei 2", „Ştefan cel Mare", „Iancului", „Muncii", „Dristor 2" sînt denumirile unor noi şi minunate palate subterane.

• Prin darea în folosinţă a celei de-a III-a magistrale, lungimea liniilor Metroului Bucureşti a ajuns la 60 de kilometri.

Începînd cu ziua de 17 august 1989, călătorul sosit din orice colţ al ţării în Gara de Nord şi care doreşte să meargă la Obor sau la Piaţa Muncii, nu mai este obligat să apeleze nici la autobuz, nici la tramvai, nici la taximetru. E suficient să coboare scările de marmură fixe sau pe cele rulante (la alegere), marcate la intrarea în subteran cu litera M, să ajungă pe peronul staţiei de metrou şi să urce într-unul dintre vagoanele trenurilor pe parbrizul cărora stă scris vizibil, cu litere mari, „DRISTOR 2". Atîta doar. Şi-n cîteva minute, iată-l ajuns la destinaţie, călătorind nu numai rapid, ci şi comod. Şi la fel se petrec lucrurile şi cu cei care doresc să călătorească în sensul celălalt, să ajungă de la Dristor, de la Piaţa Muncii, de la Iancului, de la Obor sau de la Ştefan cel Mare la Gara de Nord. Şi tot aşa şi cu cei care, locuind sau lucrînd în zonele învecinate, străbat zilnic drumul de acasă la locul de muncă şi invers.

Toate aceste avantaje — şi multe altele, despre care vă vom vorbi — de care, după calculul specialiştilor, beneficiază zilnic aproximativ 200 000 de oameni, sînt oferite de noua magistrală — cea de-a III-a — a Metroului Bucureşti, intrată în funcţiune şi pusă la dispoziţia publicului începînd cu data mai sus amintită.

De necrezut, dar adevărat

Sîntem în Piaţa Victoriei. Ne apropiem de una dintre intrările în subteran şi, după ce coborîm cele cîteva zeci de trepte, dintr-o dată pătrundem într-o imensă sală ca de palat. N-au trecut nici doi ani de cînd am mai fost pe-aici. Dar ce minuni s-au petrecut între timp în acest loc!

Într-o zi de noiembrie a anului 1987 ne-am dus să vedem şi noi cum lucrează constructorii celei de-a III-a magistrale a Metroului, obiectiv edilitar ale căror lucrări abia demaraseră pe-atunci. Ajunşi pe Bulevardul Ilie Pintilie, în apropiere de Piaţa Victoriei, la punctul de lucru al sectorului nr. 2 de lucrări miniere din cadrul Întreprinderii Metroul Bucureşti, am fost întîmpinaţi de către şeful acestuia, Titus Vlădoiu, un tînăr şi energic inginer. Aflînd care ne este dorinţa, numaidecît gazda noastră ne-a pus să ne schimbăm ţinuta de oraş cu cea de şantier. Apoi, îmbrăcaţi în salopete, cu cizme de cauciuc în picioare şi cu căşti de protecţie pe cap, am coborît prin gura unui puţ într-o adevărată galerie de mină săpată la mai bine de 20 de metri sub asfaltul străzii. Împrejurul nostru — apă şi noroi, materiale şi utilaje de tot felul şi zeci de oameni care, echipaţi la fel ca şi noi, lucrau concentraţi la lumina becurilor agăţate de pereţii şi de tavanul galeriei. Ceea ce ne-a atras de la început atenţia a fost o uriaşă „cîrtiţă" mecanică ce muşca neobosită din peretele de pămînt, înaintînd încet, dar sigur şi lăsînd în urmă un tunel pe măsura ei. Timp de 24 de ore, cît am zăbovit acolo, în subteran, printre minerii din echipa lui Constantin Zotică, am fost martorii muncii lor eroice, ai dîrzeniei şi curajului lor ieşite din comun. Şi despre ei, despre aceşti oameni exemplari, despre hotărîrea lor de a-şi realiza la termenul prevăzut ambiţiosul obiectiv pe care şi l-au propus — acela de a construi noua linie de metrou într-un timp record — v-am vorbit, la vremea respectivă, într-un amplu fotoreportaj publicat în numărul 47 din 26 noiembrie 1987 al revistei „Cutezătorii", pe care îl încheiam cu aceste cuvinte: „În 1989, peste un an şi ceva deci, magistrala a III-a a Metroului Bucureşti va fi dată complet în folosinţă. Aşadar, peste puţin timp vom putea călători cu metroul şi pe cea de-a treia magistrală a lui, între Gara de Nord şi Dristor, cu legături la celelalte două magistrale".

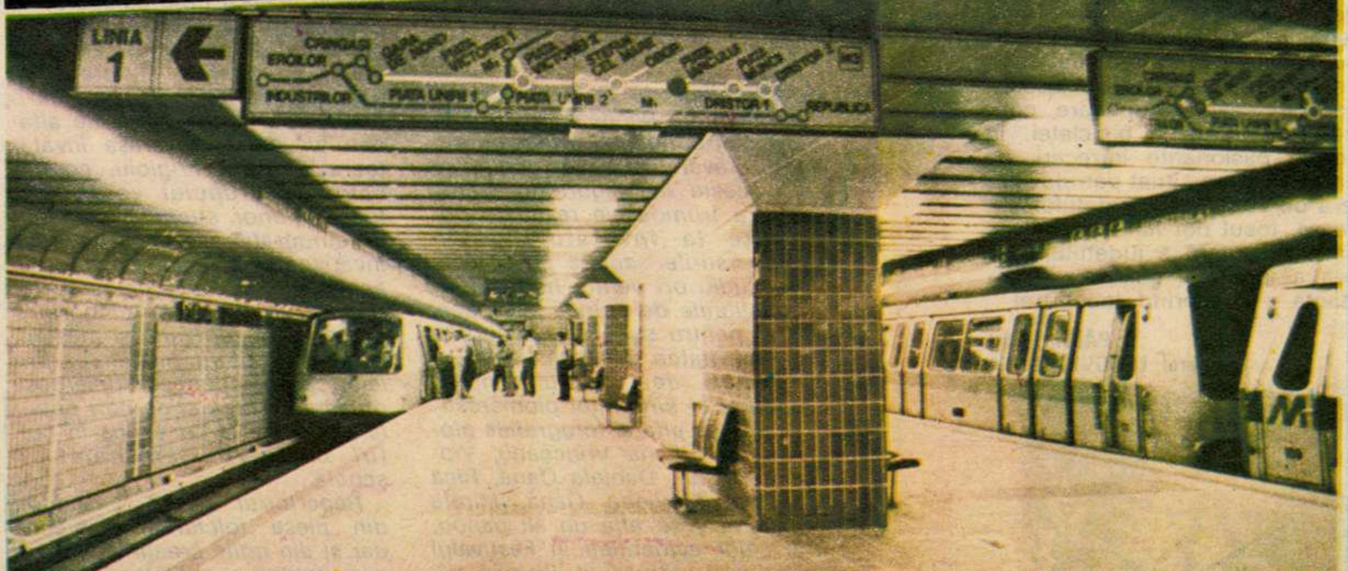

Şi chiar aşa s-au petrecut lucrurile. Constructorii din echipa lui Constantin Zotică, la fel ca toţi ceilalţi din alte puncte de lucru de pe traseul noii linii, s-au ţinut de cuvînt. La 17 august anul acesta, cu 75 de zile mai înainte faţă de angajamentul lor iniţial şi cu un an mai devreme faţă de termenul prevăzut în directivele celui de-al XIII-lea Congres al partidului, cea de-a treia magistrală a Metroului Bucureşti a fost gata şi pusă la dispoziţia publicului.

Privim în jurul nostru şi nu ne vine să credem că-i aievea ceea ce vedem. Apa, noroiul şi atmosfera umedă din subteranul de-acum aproape doi ani au dispărut cu desăvîrşire. Nu mai este prezentă nici „cîrtiţa" mecanică, nu mai sînt prezenţi nici constructorii. Au plecat, oameni şi utilaje, pe şantierele celorlalte linii de metrou aflate în construcţie. Dar ce lucruri minunate au lăsat în urma lor! În lumina ca de zi pe care o revarsă din tavan zeci de lămpi fluorescente nu ne mai săturăm admirînd arhitectura îndrăzneaţă şi inspirată a imensei săli structurată pe două niveluri, pereţii înalţi, coloanele puternice şi pardoselile în suprafaţă de sute de metri pătraţi, toate în întregime acoperite cu plăcuţe de ceramică de diverse culori, ingenios aranjate în figuri geometrice. Dar gazda noastră, şeful de staţie Alex. Roman, ne invită să luăm metroul. Pentru că de-a lungul noii magistrale mai avem de văzut şi de aflat încă multe alte asemenea aspecte şi date la fel de interesante.

STAŢIA OBOR

Rapid, comod şi sigur

Coborîm, împreună cu numeroşii călători, pe scările rulante la ultimul nivel al staţiei „Piaţa Victoriei 2", pe peronul central mărginit de liniile de metrou. Ne aflăm, după cum ni se spune, la 22 de metri adîncime, sub linia celei de-a II-a magistrale, nord-sud (Pipera—I.M.G.B.) şi sub pasajul rutier subteran care traversează Piaţa Victoriei. Nu aşteptăm prea mult şi iată soseşte şi trenul nostru. Urcăm într-unul din cele 6 vagoane şi călătoria începe. Decurge ca de obicei — rapid, comod şi sigur. După mai puţin de 3 minute de drum, am şi ajuns în staţia „Ştefan cel Mare". O scurtă oprire pentru coborîrea şi urcarea călătorilor, timp în care avem posibilitatea să admirăm, privind prin geamul vagonului, arhitectura originală, dominată de aceleaşi culori pastelate ale plăcuţelor de ceramică, după care, din nou la drum. Alergăm pe sub pămînt ca gîndul şi ca vîntul, cu obişnuitele opriri în incinta altor palate subterane, unul mai frumos şi mai interesant decît altul: prin staţiile „Obor", „Iancului", „Muncii". Şi iată-ne, în sfîrşit, la staţia „Dristor 2", capăt de linie, staţie vecină cu „Dristor 1", de care este legată printr-un pasaj pietonal subteran. Aproximativ 17 minute îi sînt necesare unui tren de metrou pentru a străbate cei 9,1 kilometri ai celei de-a III-a magistrale, între Gara de Nord şi Dristor. Un timp de cîteva ori mai mic decît ar fi necesar oricărui alt mijloc de transport de suprafaţă pentru a-l parcurge.

Mai repede, mai bine, dar şi mai ieftin

Minunată este, din orice punct de vedere ai privi-o, şi această nouă realizare a constructorilor Metroului Bucureşti. Au făcut-o atît de repede şi atît de bine! Dar, după cum ne spun doi dintre specialişti — arhitectul Alexandru Panaitescu, de la Întreprinderea Metroul Bucureşti (constructorul) şi inginerul Virgil Doschievici, de la Întreprinderea de Exploatare a Metroului Bucureşti (beneficiarul), au făcut-o şi mai ieftin.

Mai repede, mai bine, dar şi mai ieftin? Cum de au reuşit constructorii să împace aceste cerinţe? Cei doi specialişti ne dezvăluie, pe scurt şi în mare, „secretele" acestor impresionante performanţe. Mai repede, pentru că la cea de-a III-a magistrală, pe baza experienţei acumulate la celelalte două, au folosit noi metode de lucru, mult mai eficiente. Între acestea se numără şi atacarea, cu 4 scuturi mecanice deodată — pornite dintr-un punct aflat la jumătate dintre staţii şi mergînd, două cîte două, în sensuri opuse —, a lucrărilor de execuţie a subteranelor. Astfel, în plus faţă de buna organizare şi desfăşurare a muncii — care a permis ca în unele momente şi pe anumite porţiuni să se înainteze în subteran 7 metri în 24 de ore, una dintre cele mai mari viteze din lume şi din istoria de pînă acum a lucrărilor de acest gen — s-a cîştigat jumătate din timpul necesar executării celor două subterane paralele dintre staţii (faţă de metoda utilizată la realizarea tronsoanelor mai vechi, cînd se mergea de la o staţie la alta doar cu două scuturi mecanice). Mai bine pentru că, pornind de la aceeaşi experienţă acumulată în executarea celorlalte două magistrale, proiectanţii şi constructorii deopotrivă au gîndit cu şi mai multă îndrăzneală, găsind, în toate domeniile, soluţii constructive mai bune, iar economia naţională le-a oferit instalaţii, utilaje şi materiale perfecţionate. Mai ieftin pentru că, tot pe baza experienţei acumulate şi a aceleiaşi îndrăzneli în gîndire, constructorii celei de-a III-a magistrale a Metroului Bucureşti au utilizat materiale mai puţin costisitoare, dar la fel de bune sau chiar mai bune (înlocuind, de pildă, marmura cu ceramica la decoraţiunile staţiilor) şi, între altele, au folosit şi multe dintre lucrările deja existente pe traseu. Astfel, la Obor şi la Piaţa Muncii, utilizîndu-se cu ingeniozitate o bună parte din profilul şi structura pasajelor rutiere subterane, care au rămas în funcţiune, excavaţiile de pămînt, ca şi turnările de betoane au fost substanţial reduse.

Făcînd dovada unei înalte competenţe profesionale, a abnegaţiei şi spiritului revoluţionar, constructorii Metroului Bucureşti ne-au oferit, iată — lucrînd mai repede, mai bine şi mai ieftin — o nouă şi modernă linie de metrou. Prin darea în folosinţă a celei de-a III-a magistrale, lungimea totală a liniilor Metroului Bucureşti a ajuns, în mai puţin de 15 ani de la începerea primelor lucrări la acest mare şi deosebit de important obiectiv edilitar, la 60 de kilometri. Totodată, prin sporirea legăturilor între cele trei magistrale — pe care, alături de staţiile „Piaţa Unirii" şi „Eroilor", le oferă acum şi staţiile „Piaţa Victoriei" şi „Dristor" —, posibilităţile de a călători cu metroul au sporit substanţial, contribuind astfel la creşterea gradului de confort şi siguranţă al transportului în comun în capitala patriei noastre, la ridicarea nivelului de civilizaţie al milioanelor ei de locuitori şi vizitatori.

Lor, constructorilor acestui grandios obiectiv edilitar, ctitorie a epocii de aur pe care o trăim cu toţii cu profundă mîndrie patriotică, toată admiraţia noastră.

CONSTANTIN DIACONU

CINE ȘTIE CIRCULAȚIE CÎȘTIGĂ!

Tot mai mulți sînt, de la un an la altul, pionierii și școlarii noștri care se conving de adevărul că „Cine știe circulație cîștigă". Prin cît mai temeinica însușire și prin stricta respectare, în orice împrejurare, a regulilor de deplasare pe drumurile publice — ca pietoni, ca bicicliști și ca pasageri la bordul diverselor mijloace de transport — fiecare dintre ei cîștigă, punîndu-se astfel la adăpost de eventuale accidente, asigurîndu-și integritatea corporală, sănătatea, viața. Și nu-s puțini aceia dintre ei care, participînd la concursurile „Educația rutieră, educație pentru viață" și „Cea mai bună patrulă școlară de circulație", cîștigă în plus și frumoase titluri, distincții și premii.

Mii și mii de pionieri și școlari din întreaga țară s-au aflat, și pe parcursul anului de învățămînt trecut, antrenați în întrecerile — de la etapa pe școală pînă la cea națională — din cadrul acestor două tradiționale și deosebit de utile concursuri. Și așa cum se petrec lucrurile de fiecare dată, și-n această vacanță de vară cei mai buni dintre ei — cîștigătorii etapelor județene și ai celei pe municipiul București — și-au dat întîlnire pentru a-și disputa întîietatea pe țară, la Năvodari, pe însoritul țărm al Mării Negre.

La etapa republicană a concursului „Educația rutieră, educație pentru viață" — desfășurată între 25 iulie și 1 august — au participat, și de această dată, 41 de echipaje (din toate județele și din Capitală), formate din cîte 4 pionieri și școlari, în total, 164 dintre cei mai pricepuți copii din țară în domeniul educației rutiere. Timp de opt zile, printre orele de plajă și de baie, ei au participat și la probele concursului: cea de cunoaștere a regulilor de circulație, cea de artă plastică pe teme de circulație, cea de creație literară pe aceeași temă și cea de parcurgere cu bicicleta a unui traseu special, prevăzut cu marcaje și indicatoare, din cadrul parcului-școală. La urmă, după ce s-a tras linia și s-au adunat punctele, cei mai buni dintre ei s-au dovedit a fi, ca și anul trecut, membrii echipajului județului Vaslui, de la Școala nr. 6, pe locurile doi și trei situîndu-se, în ordine, echipajele județelor Dîmbovița și Sălaj.

Și la „Cea mai bună patrulă școlară de circulație" (4 fete plus 4 băieți), desfășurat în aceeași perioadă, au fost prezente tot 41 de echipaje, totalizînd 328 de pionieri și școlari. Probele au fost mai numeroase și, totodată, mai dificile: cea teoretică (este vorba despre rezolvarea unor destul de complicate „probleme" de circulație rutieră), cea de supraveghere, îndrumare și dirijare a circulației pietonilor (desfășurată în intersecția din chiar „inima" orașului Constanța), cea de cunoaștere și respectare a regulilor de circulație în parcul-școală, cea de îndemînare în conducerea bicicletei, în același parc, și cea de depanare, contra-cronometru, a bicicletei. În aceste pasionante întreceri, pe primul loc s-a situat patrula școlară de circulație a județului Suceava, locul doi fiind ocupat de patrula școlară a județului Iași, cea a județului gazdă — Constanța — cucerind locul trei.

C. PĂLTINEANU

Foto: prof. **LUDOVIC ȚUȘCĂ**

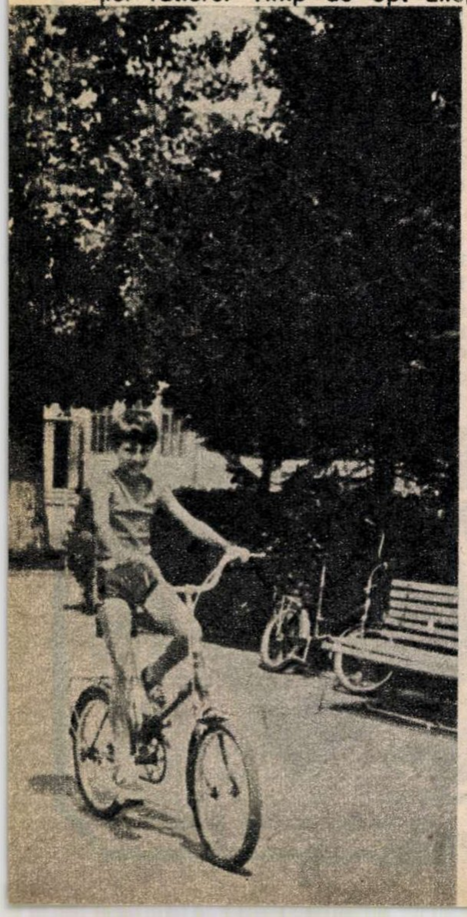

Aţi întrebat? Vă răspundem!

Navă-şcoală

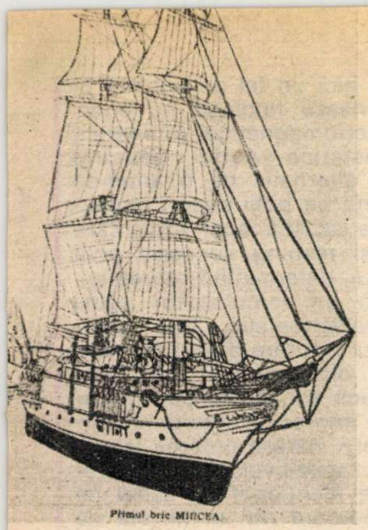

Primul bric MIRCEA

• Pionierul ALIN SAVU din TÎRNĂVENI, judeţul Mureş, doreşte să primească informaţii despre cele două nave-şcoală româneşti „Mircea".

Despre bricul „Mircea", construit în 1882, s-a vorbit mai mult decît despre oricare altă navă românească, dar cel mai frumos omagiu reiese din textul apărut într-un anuar de specialitate din anul 1929: „Era una dintre cele mai rapide nave cu vele ale epocii sale." Nava avea să devină celebră încă de la începutul existenţei sale, unul dintre cele mai cunoscute episoade fiind înfruntarea furtunii din 1888, cînd, nimerind în coada unui ciclon, părea iremediabil pierdută. Cu un catarg lipsă, cu velele sfîşiate, fără bărci, nava reuşeşte să facă faţă dezlănţuirii naturii şi intră ovaţionată în Bosfor. În furtuna pe care bricul „Mircea" a înfruntat-o, mai mult de 15 nave mari şi multe alte nave mici au eşuat. În cei peste 50 de ani de existenţă, primul bric „Mircea" a efectuat peste 24 de campanii în Marea Neagră, Mediterană şi Oceanul Atlantic.

Cea de-a doua navă cu acelaşi nume îşi începe existenţa în 1939. În 1959, fiind într-o avansată stare de uzură, este transformată în navă-bază pentru echipajele navelor auxiliare. În 1964, cu ocazia „Zilei Marinei", se hotărăşte ca nava să fie reîntinerită. La 10 octombrie 1966, bricul „Mircea" apare ca o navă-şcoală modernă, cu cele mai perfecţionate înzestrări ale momentului. Motorul este înlocuit cu unul nou, mult mai puternic — de 1100 CP —, are montată o instalaţie de desalinizare a apei de mare, centrală telefonică, staţie de radioamplificare, instalaţii frigorifice, instalaţii de microclimă, radiolocaţie etc.

Cele două nave-şcoală cu acest nume au purtat pe punţile şi-n arborada lor majoritatea covîrşitoare a cadrelor marinei române, contribuind direct la făurirea flotei maritime, comercială şi militară, a patriei, la prezenţa continuă a tricolorului pe toate mările şi oceanele lumii. **(Subredacţia „Cutezătorii" a Casei Pionierilor şi Şoimilor Patriei, Tîrnăveni, judeţul Mureş.)**

Urangutanul

• „După o recentă vizită la Grădina zoologică aş vrea să aflu cît mai multe date despre urangutan" — ne-a scris ADINA CERNESCU din BUCUREŞTI.

O maimuţă antropoidă de talie mare, respectiv de aproape doi metri înălţime, cu membrele anterioare foarte lungi, inteligentă, cu spirit de imitaţie foarte dezvoltat, foarte puternică şi, poate, cel mai şiret animal din junglă, este urangutanul, după numele ştiinţific „Simia satyrus". Trăieşte în grupuri de cîte 3—4 indivizi, dar nu de puţine ori a fost văzut rătăcind singur prin desişurile pădurilor tropicale. Azi, aproximativ 5 000 de exemplare se mai găsesc în insulele Sumatra şi Borneo. Datorită privirii sale aproape umane, localnicii l-au numit „omul pădurii". Hrana urangutanului se compune din muguri şi vlăstare tinere de plante, frunze de ferigi şi orhidee, ciuperci, furnici şi albine. Din cînd în cînd mai prinde cîte o veveriţă sau o pasăre. Cea mai căutată hrană o constituie cărăbuşii şi larvele, pe care le descoperă jupuind scoarţa copacilor. **(M.D.)**

Pe scurt

• Nicoleta Ciceu din Petru Rareş, judeţul Bistriţa Năsăud. Puţine nevertebrate prezintă o specializare atît de înaltă pentru producerea de fire şi utilizarea variată a acestora, ca păianjenul. Astfel, ele devin capcane pentru insecte, adăposturi, pungi pentru ouă, clopote pentru imersiune în apă sau „aerostate" pentru deplasări în văzduh. Plasele au diferite forme, cele mai cunoscute fiind în formă de roată. De la firele marginale ale acestora pornesc spre centru, în funcţie de specie, 18—60 de spiţe. Păianjenul îşi repară la nevoie pînza, dar o părăseşte cînd uzura devine vizibilă datorită folosirii intense • Cea mai mare floare este Rafflesia Arnoldi din insula Sumatra (Indonezia), care are un diametru de 1 m, circumferinţa de 3 m şi greutatea de 9 kg. **(N.P.)**

Olguţa
VĂ SFĂTUIEŞTE

Pornind de la aceste modele, voi înşivă, dragi prietene, puteţi să realizaţi, singure sau cu ajutorul mamelor, alte şi alte variante, în funcţie de materialele pe care le aveţi la îndemînă, de elementele pe care le veţi folosi pentru înfrumuseţarea îmbrăcămintei, de fantezia voastră.

Atît fusta, cît şi jachetele pot fi confecţionate fie din materiale uşoare, fie din stofe subţiri sau mai pline. Combinaţii reuşite se obţin şi din bucăţi recuperate din îmbrăcămintea rămasă mică - de exemplu, jacheta pentru fete.

Înainte de a croi, luaţi-vă măsurile cu centimetrul, măriţi tiparele la scară şi decupaţi-le din hîrtie. Le aplicaţi apoi pe materiale - pe direcţia firului drept al acestora (fixate cu bolduri pentru a nu se deplasa) - în vederea croirii definitive. După ce faceţi semne pe material cu creta de croitorie, exact pe marginea tiparului, lăsaţi rezerve pentru toate cusăturile şi croiţi. Fixaţi cu bolduri şi însăilaţi faţa şi spatele, apoi mînecile şi probaţi. Dacă totul este bine, coaseţi. Montaţi buzunarele şi bentiţa pentru nasturi sau fermoar, apoi gulerul. Puteţi înfrumuseţa jacheta brodînd pe buzunar o monogramă, o floare etc. La jachetele pentru băieţi se pot aplica şi cotiere din piele (recuperată de la mănuşi) sau din catifea reiată.

MARIA MITREA

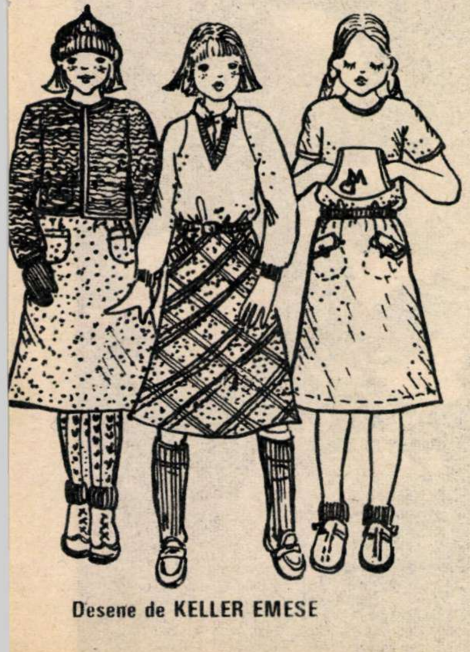

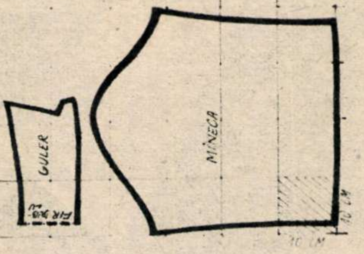

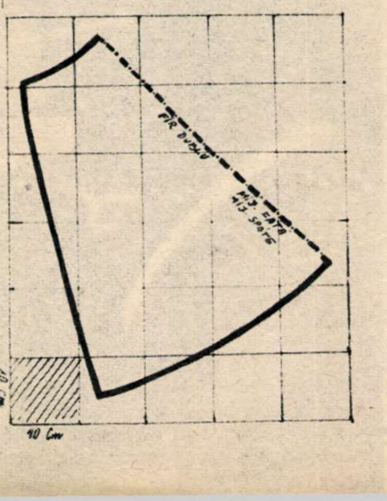

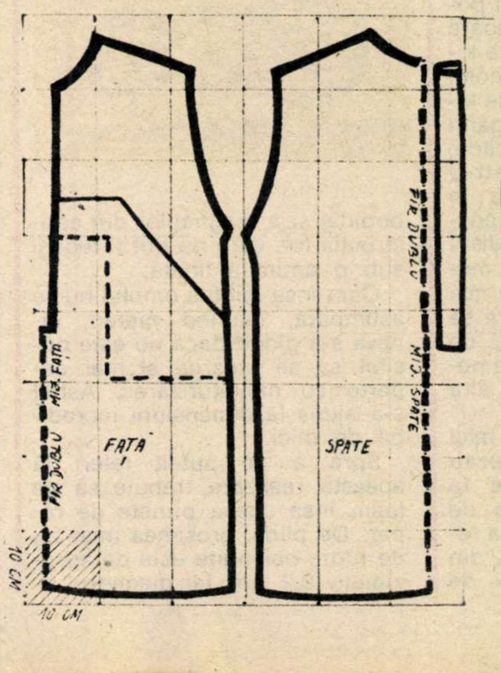

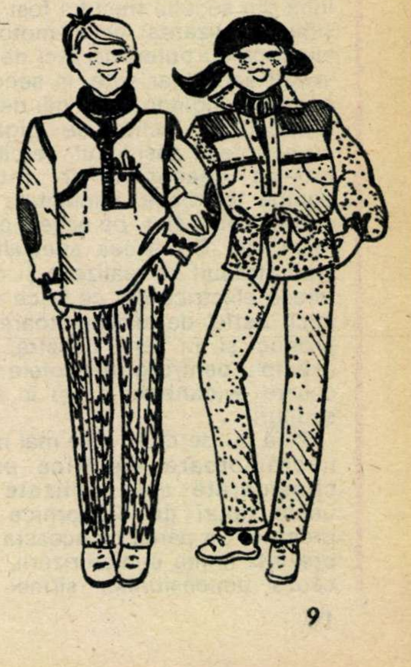

Desene de KELLER EMESE

Enciclopedie „Cutezătorii"

DIN LUMEA MICRO-MINIATURIZĂRII

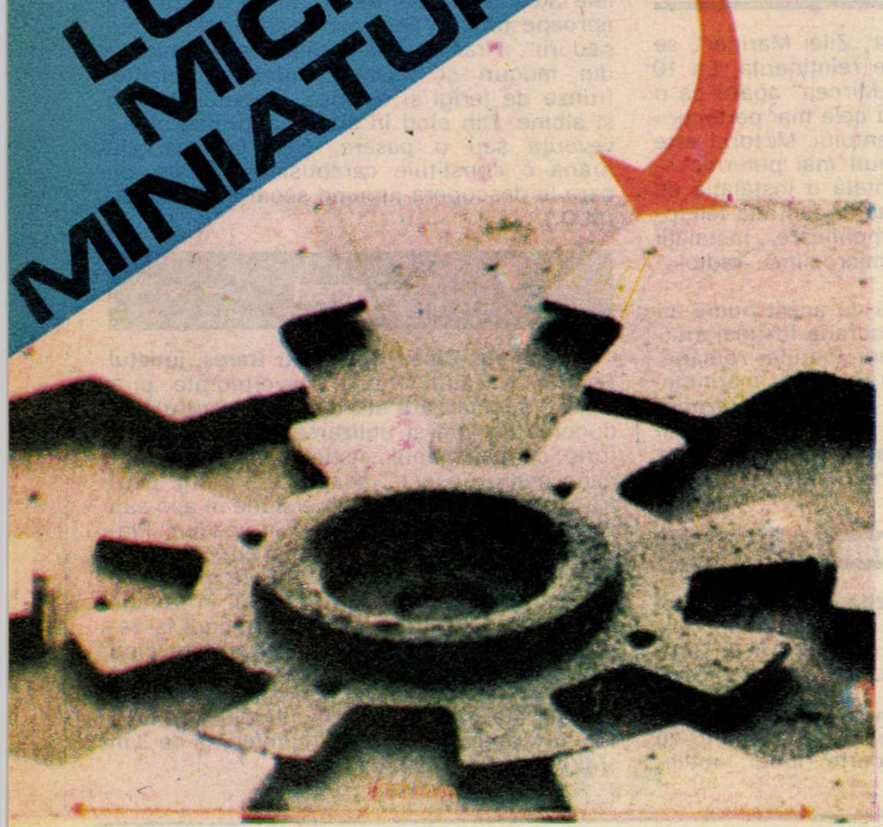

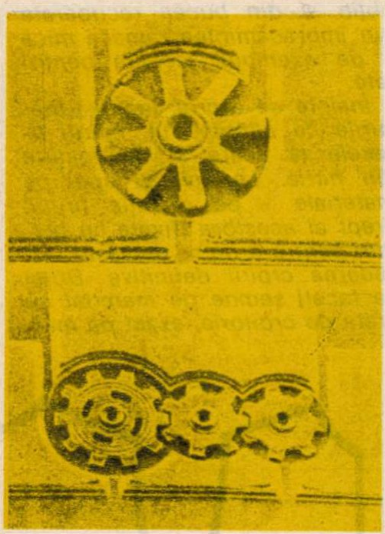

Nu mai miră pe nimeni diversele realizări din domeniile miniaturizării și microminiaturizării, cu diverse aplicații, în special în cel al semiconductoarelor: diodele, tranzistoarele, circuitele integrate și altele.

Nu trebuie să se neglijeze însă faptul că și în alte domenii, datorită cerințelor științei și tehnicii contemporane, s-au realizat progrese însemnate în miniaturizare și microminiaturizare.

Un astfel de domeniu este și acela al motoarelor electrice. Încă din secolul trecut a fost posibilă realizarea unor motoare electrice cu puteri de zeci de kilowați sau chiar sute, în secolul nostru ajungîndu-se la mii de kilowați. Dar astfel de giganți nu-și puteau găsi locul, de pildă, într-un ceasornic ori într-o pompă cardiacă implantată în corpul bolnavilor, pe navele cosmice etc. De aceea specialiștii s-au străduit să realizeze și motorașe electrice din ce în ce mai mici. Astfel de micromotoare se produc și în țara noastră, de exemplu pentru girobusolele necesare avioanelor, ca și în alte scopuri.

Pînă nu de mult, cele mai mici micromotoare electrice erau considerate cele utilizate la unele tipuri de ceasornice de precizie. Se părea că aceasta reprezintă limita miniaturizării, din cauza dimensiunilor sîrmei de bobinaj și a magneților din construcția lor, care nu pot fi reduși sub o anumită limită.

Cum însă mintea omului nu se astîmpără, căutînd mereu, cineva s-a gîndit dacă nu este posibil să se meargă și mai departe cu miniaturizarea. Astfel s-a ajuns la dimensiuni incredibil de mici.

Spre a ne putea referi la această realizare trebuie să ne luăm însă cîteva puncte de reper. De pildă, grosimea unei foi de hîrtie obișnuite este de aproximativ 0,2 mm, iar diametrul firului de păr, de circa 0,1 mm, ambele putînd fi văzute cu ochiul liber.

Să ne imaginăm că dintr-un fir de păr am tăia „felii" cu grosimea de 0,04 mm. Poate fi oare construit un micromotor care să se încadreze în aceste dimensiuni ce nu depășesc mărimea unui punct din textul de față? Iată că s-a putut, ca urmare a cercetărilor și realizărilor oamenilor de știință. Ei au apelat la tehnicile folosite la fabricarea tranzistoarelor și circuitelor integrate. Mai întîi, piesele componente ale micromotorului au fost desenate pe hîrtie, la o mărime acceptabilă. După care, prin mijloace optice, dimensiunile au fost reduse la mărimea aproximativă a unui punct luminos, care a impresionat, ca și la fabricarea tranzistoarelor, o peliculă fotosensibilă, depusă pe o placă subțire de siliciu. Ulterior, prin diverse tratamente chimice cu unii reactivi de corodare, s-au obținut părțile componente ale micromotorului. Ele sînt însă atît de mici încît nu pot fi văzute decît cu microscopul și toate operațiile ulterioare nu se desfășoară decît la microscop!

Rotorul micromotorului se prezintă sub forma unei roți din siliciu cu 7, 8 sau 10 spițe, avînd diametrul de 60—70 de micrometri, ca în imagine. În jurul rotorului, la distanța de 0,5 micrometri, se află mai mulți poli statori, metalizați. Acest rotor este închis între doi pereți de silice (SiO_2), care îl împiedică să iasă din sistem.

Se pune întrebarea: unde sînt bobinele? Ei bine, micromotorul nu are nici un fel de bobine! El funcționează folosind nu energie electromagnetică, ci energie electrostatică. Astfel, aplicînd curent alternativ de o anumită frecvență pe polii statori metalizați, pe aceștia apar forțe care atrag și resping succesiv polii rotorului, determinînd rotirea lui. Rezultă un micromotor asincron, electrostatic, fără bobinaje, cu o putere destul de mare pentru dimensiunile sale. Mai mult decît atît, autorii săi au realizat și angrenaje microminiaturale, care măresc puterea mecanică a dispozitivului. Este interesant de menționat că astfel de micromotoare nu au nevoie de ungere însă, oricum, ele trebuie alimentate cu energie electrică din exterior pentru a funcționa.

Ce se întrevede însă în legătură cu utilizarea acestor micromotoare, cel puțin în prezent? Se pare că ele vor putea fi întrebuințate în microchirurgie, apoi, prin introducerea lor pe circuitul arterelor sau venelor, la înlăturarea unor depozite de grăsimi dăunătoare. În tehnică vor fi utilizate la micropompele ce servesc la răcirea circuitelor integrate de putere întrebuințate în marile calculatoare electronice, apoi în domeniul laserelor, al fibrelor optice, în telecomunicații, la bordul sateliților și sondelor spațiale, la detectoare și ansambluri micromecanice cosmice etc.

Fără îndoială, acesta este abia începutul. Cu timpul se vor descoperi multe alte aplicații, încă nebănuite.

Ing. LIVIU MACOVEANU

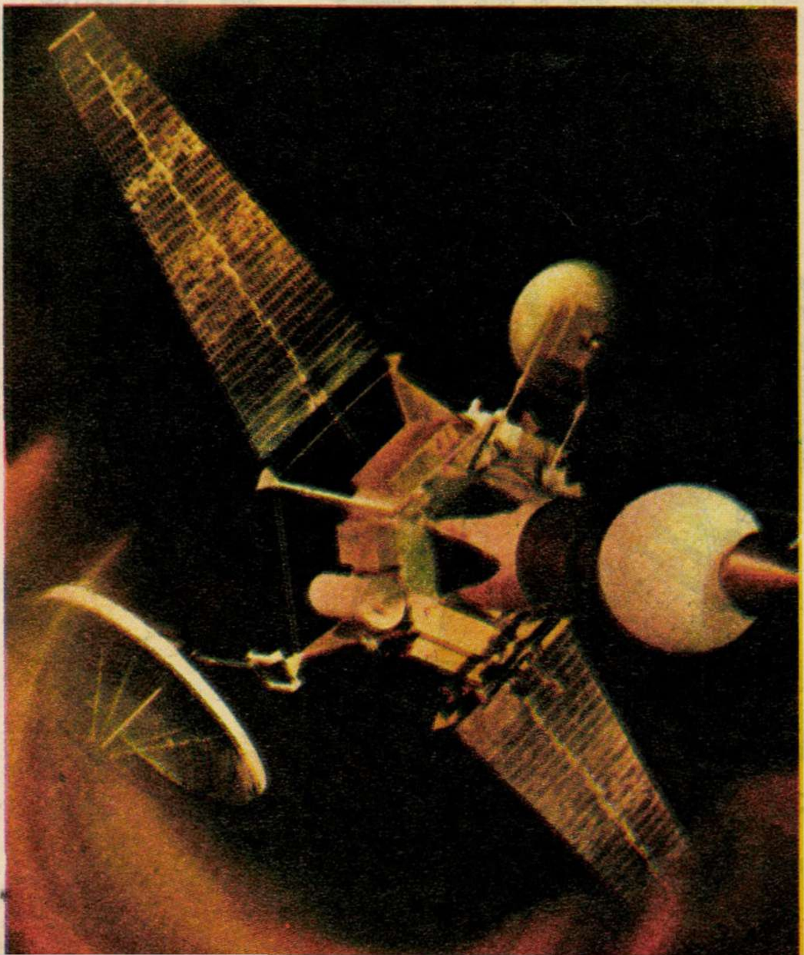

CALEIDOSCOP

Surpriză

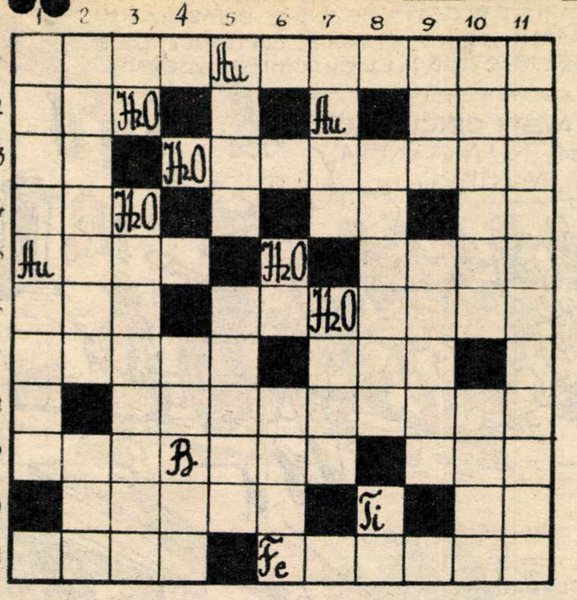

Atenție! Unele dintre casetele jocului de față cuprind simboluri ale unor elemente chimice. Cuvintele-soluție includ numele integral al elementului chimic respectiv.

ORIZONTAL: *1) Persoană care reface sau repară opere de artă (fem.). 2) O zi cu fotbal. Reverie. 3) Început de semestru! Locuință la bloc. 4) Deschidere verticală pe podiumul unei scene. Între cal și călăreț. Primele la desen! 5) Poleire cu aur. Plantă alimentară. 6) Jumătate de acadea! Povîrniș înalt și abrupt (pl.). 7) Loc de naștere. Unitate de măsură pentru lungimi. 8) Autentici. 9) Redactare. Lui însuși. 10) Listă semnalînd greșeli de tipar și rectificarea acestora (pl.). Început și sfîrșit de foileton! 11) Covoraș la intrare. Are o temperatură ridicată.*

VERTICAL: *1) Unități de alimentație publică. 2) Suav (fem.). Refren la colind. 3) Unealtă agricolă. Protectoare. 4) Diminutiv de la arbore. 5) Lumină roșie-portocalie pe boltă înainte de răsăritul soarelui. Împăturit. 6) Furnizor de apă pe vremuri. Funcționar judecătoresc. 7) Un taur mai mic. Indiferență. 8) Piesă care servește la îmbinarea țevilor. Giganți. 9) Salut roman. Colecție de hărți geografice. 10) A face ordine. Ascensor. 11) Specialist în estetică.*

DICȚIONAR: *ACA, SIE, LER, AVE.*

Ioan Maier,
Tîrgu-Mureș

Șah

Controlul poziției

Alb — Rh1, Dd1, Ta1, Tf3, Nc1, Nd3, Cd2; pioni: a2, b2, c3, d4, e5, g2, h2;

Negru — Rg8, Db6, Tc8, Tf8, Nd7, Cc6, Cg4; pioni: a7, b7, d5, e6, f7, g7, h7.

Albul începe și dă mat la a cincea mutare.

$$\left(\frac{4}{2}\right)^{B}$$

DRESAJ

(Criptografie: 2, 8, 2, 4, 4)

Subredacția „Cutezătorii", Brașov

ARITMOGRIF

Înlocuind numerele prin litere, veți afla pe verticala A-B numele sălilor special amenajate pentru proiectarea filmelor, iar pe orizontală termeni din sfera cinematografiei.

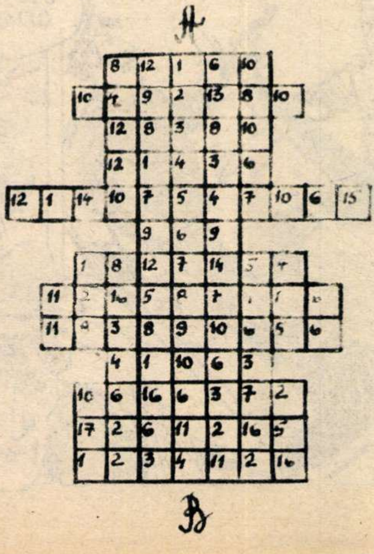

DEZLEGAREA JOCURILOR DIN NUMĂRUL TRECUT:

Sună clopoțelul: 1) Cursuri. Bc. 2) Litere. Ori. 3) It. Răcorit. 4) Narari. Dii. 5) Cr. Lecție. 6) Hebe. Lan. T. 7) E. O. Cabane. 8) Temporar. R. 9) An. Terase. 10) Orare. A. An.

Șah: 1. Nd5!! e:d5 2. D:c6+ Rd8 3. D:a8+ Rd7 4. Db7+ Re6 5. Dc6+ Nd6 6. Nf4 și albul cîștigă chiar dacă negrul ia ambele turnuri.

DINTR-O SINGURĂ LINIE!

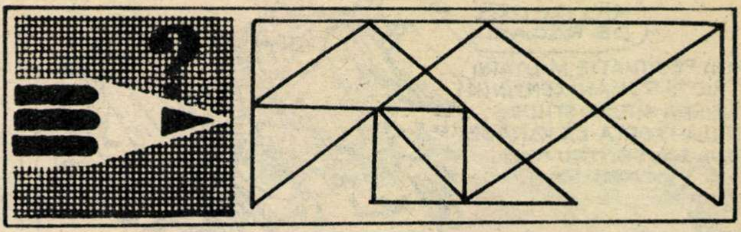

TEST

EȘTI PERSPICACE?

Iată o problemă a cărei soluție o poți afla răspunzînd la întrebările din testul nostru. Notează DA sau NU, după cum este cazul, în dreptul fiecăreia dintre întrebările de mai jos.

1. Poți pătrunde cu ușurință și repede în înțelesul lucrurilor (afirmații, situații, fraze, gesturi)?
2. Cînd practici un joc de gîndire, cîștigi numai din întîmplare (de exemplu la șah)?
3. Dacă întîmplător cunoști mai multe persoane, le reții numele de la început?
4. Atunci cînd colegii și prietenii îți fac o farsă, le ghicești intenția în majoritatea cazurilor?
5. Poți face mai multe lucruri odată (de pildă, poți asculta o conversație în timp ce ești ocupat cu altceva)?
6. Presupunînd că ești ordonat, observi de îndată dacă cineva, un frate mai mic de exemplu, ți-a umblat prin lucruri?
7. Ești surprins adeseori de ploaie în timpul unei plimbări sau drumeții?
8. Atunci cînd ești trimis după cumpărături cercetezi restul primit de la casă?
9. La ore ești „ochi și urechi" la explicații și pleci de obicei cu lecția înțeleasă din clasă?
10. Atunci cînd unul dintre membrii familiei uită unde a pus un obiect, îți face plăcere să-l cauți în mod metodic și să-i restitui obiectul?
11. Tresari surprins atunci cînd ți se întîmplă ceva plăcut sau neplăcut?
12. Uiți să restitui ceea ce ai împrumutat sau să ceri înapoi ceea ce îți aparține?
13. Dacă ai de rezolvat o problemă care ți se pare dificilă, renunți cu ușurință la rezolvarea ei?
14. Ai somnul ușor? Un mic zgomot te poate trezi?
15. Ești capabil să povestești cu ușurință un film, o piesă de teatru sau o carte pe care le-ai văzut sau citit în ajun?
16. Atunci cînd traversezi strada, privești cu atenție traficul înainte de a te angaja în traversare?
17. Iubești animalele?
18. Ai memorie vizuală? Reții ușor chipul altor copii cunoscuți întîmplător, precum și împrejurările în care i-ai cunoscut?
19. Ai sesizat că întrebarea numărul 17 nu are nici pe departe legătură cu testul nostru?
20. Cînd citești un roman de aventuri sau vezi un spectacol de acest gen, ți se întîmplă să ghicești deznodămîntul înainte de final?

Acordați pentru fiecare răspuns cîte un punct, astfel: pentru întrebările de la nr. 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, la care ai răspuns cu DA, precum și pentru fiecare răspuns NU dat la întrebările nr. 2, 7, 11, 12 (pentru întrebarea nr. 17 nu îți vei acorda nici un punct).

Prin totalizarea punctelor se pot trage următoarele concluzii:

- peste 16 puncte: ai ochiul ager, ești ascuțit la minte, cu greu poți fi luat prin surprindere.
- între 16 și 8 puncte: ești destul de perspicace pentru a te descurcă în unele situații, totuși destul de distrat.
- sub 8 puncte: ești puțin pătrunzător, multe îți trec prin fața ochilor fără să-ți dai seama. Mobilizîndu-ți atenția prin exerciții, vei reuși în scurtă vreme să eviți surprizele neplăcute și să devii mai perspicace.

Teodor Axioti

În 100 de secunde

Răspundeți în timpul indicat în titlu: cîte triunghiuri și cîte cercuri observați în desenul nostru?

Virgil Tomuleț

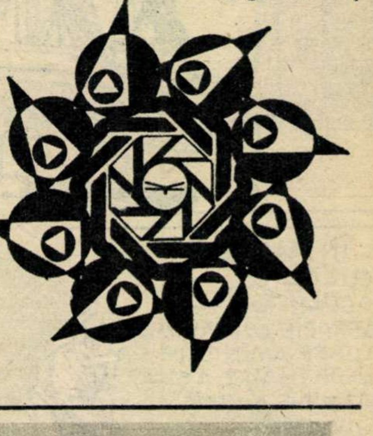

CUTEZĂTORII 38 **Redacția revistelor pentru copii — București**

REDACTOR ȘEF: **ION IONAȘCU**
ȘECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: **OVIDIU ZOTTA**

RESPONSABIL DE NUMĂR: **CONSTANTIN DIACONU**; *PREZENTAREA ARTISTICĂ:* **IOAN DONCA**; *PREZENTAREA TEHNICĂ:* **VIOREL SÂMPETREAN**

Redacția Piața Scînteii nr. 1. București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA, Editura „Scînteia. TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" - Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. **12 pag., 1,50 lei**

August de foc

Scenariu: **MIHAI STOIAN**

Desene: **PUIU MANU**

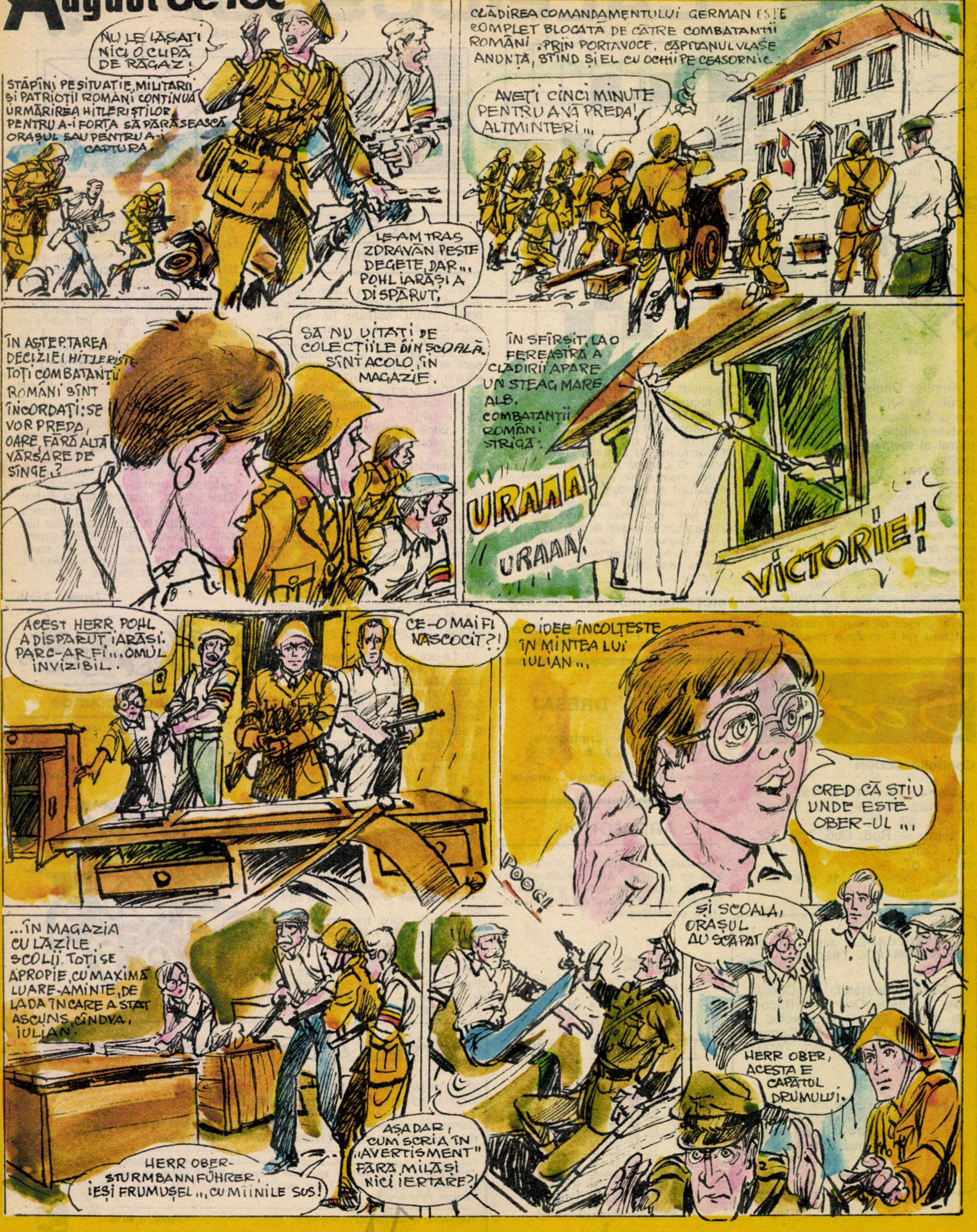
NU LE LĂSAȚI NICI O CLIPĂ DE RĂGAZ!
STĂPÎNI PE SITUAȚIE, MILITARII ȘI PATRIOȚII ROMÂNI CONTINUĂ URMĂRIREA HITLERIȘTILOR PENTRU A-I FORȚA SĂ PĂRĂSEASCĂ ORAȘUL SAU PENTRU A-I CAPTURA.
LE-AM TRAS ZDRAVĂN PESTE DEGETE, DAR... POHL IARĂȘI A DISPĂRUT.
CLĂDIREA COMANDAMENTULUI GERMAN ESTE COMPLET BLOCATĂ DE CĂTRE COMBATANȚII ROMÂNI. PRIN PORTAVOCE, CĂPITANUL VLASE ANUNȚĂ, STÎND ȘI EL CU OCHII PE CEASORNIC.
AVEȚI CINCI MINUTE PENTRU A VĂ PREDA! ALTMINTERI...
ÎN AȘTEPTAREA DECIZIEI HITLERISTE TOȚI COMBATANȚII ROMÂNI SÎNT ÎNCORDAȚI: SE VOR PREDA, OARE, FĂRĂ ALTĂ VĂRSARE DE SÎNGE?
SĂ NU UITAȚI DE COLECȚIILE DIN ȘCOALĂ. SÎNT ACOLO, ÎN MAGAZIE.
ÎN SFÎRȘIT, LA O FEREASTRĂ A CLĂDIRII APARE UN STEAG MARE ALB. COMBATANȚII ROMÂNI STRIGĂ:
URAAA!
URAAA!
VICTORIE!
ACEST HERR POHL A DISPĂRUT IARĂȘI. PARC-AR FI... OMUL INVIZIBIL.
CE-O MAI FI NĂSCOCIT?!
O IDEE ÎNCOLȚEȘTE ÎN MINTEA LUI IULIAN...
CRED CĂ ȘTIU UNDE ESTE OBER-UL...
POOC!
...ÎN MAGAZIA CU LĂZILE ȘCOLII. TOȚI SE APROPIE, CU MAXIMĂ LUARE-AMINTE, DE LADA ÎN CARE A STAT ASCUNS, CÎNDVA, IULIAN.
HERR OBERSTURMBANNFÜHRER, IEȘI FRUMUȘEL... CU MÎINILE SUS!
AȘADAR, CUM SCRIA ÎN „AVERTISMENT" FĂRĂ MILĂ ȘI NICI IERTARE?!
ȘI ȘCOALA, ORAȘUL AU SCĂPAT
HERR OBER, ACESTA E CAPĂTUL DRUMULUI.

(Va urma)

Hărnicie pionierească în amfiteatrele recoltei!

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

39

JOI, 28 SEPTEMBRIE 1989.
ANUL XXIII (NR. 1146)

CADRAN POLITIC

CEAUSESCU - PACE !

Actualitatea politică a acestei perioade, premergătoare Congresului al XIV-lea al partidului, evidenţiază largul ecou pe care il are în rîndul întregului nostru popor noul şi rodnicul dialog de lucru al tovarăşului Nicolae Ceauşescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, cu oameni ai muncii din judeţele Iaşi, Suceava şi Botoşani. Expresie a grijii statornice a conducătorului partidului şi statului nostru pentru dezvoltarea economico-socială a tuturor judeţelor şi localităţilor patriei, vizitele întreprinse în această parte a ţării au prilejuit manifestarea angajării ferme a comuniştilor, a tuturor celor ce muncesc de a ridica pe o nouă treaptă procesul revoluţionar iniţiat de Congresul al IX-lea, de a contribui cu întreaga energie creatoare la înfăptuirea mobilizatoarelor programe de înnoire şi perfecţionare a activităţii în toate domeniile. Prin manifestări impresionante, cu sentimente de profundă vibraţie patriotică, oamenii muncii din industrie şi agricultură, din unităţile de învăţămînt şi cercetare şi-au reafirmat convingerea nestrămutată că realegerea tovarăşului Nicolae Ceauşescu la cel de-al XIV-lea Congres în funcţia supremă de secretar general al partidului constituie garanţia sigură pentru transpunerea în viaţă a luminoaselor proiecte de înflorire a României socialiste, aşa cum sînt ele prefigurate de documentele programatice pentru înaltul forum comunist din noiembrie. Într-adevăr, proiectul Programului-Directivă şi Tezele pentru Congresul al XIV-lea – pe care, în această perioadă, le dezbat şi le aprobă cu însufleţire comuniştii, toţi oamenii muncii – trasează cu limpezime perspectivele dezvoltării, ale devenirii socialiste şi comuniste a patriei.

Făurirea viitorului se întemeiază pe realizările prezentului, pe abnegaţia cu care clasa muncitoare, ţărănimea, intelectualitatea înfăptuiesc în fiecare an, în fiecare cincinal obiectivele stabilite de partid. Aşa cum se subliniază în cuvîntările rostite de tovarăşul Nicolae Ceauşescu în cadrul vizitelor din cele trei judeţe din nordul Moldovei, tot ceea ce s-a înfăptuit în localităţile şi judeţele vizitate, ca şi în întreaga ţară, se datorează politicii ştiinţifice a partidului, consecvenţei cu care Partidul Comunist Român şi-a făcut din dezvoltarea patriei ţelul suprem al existenţei şi politicii sale. Iată de ce, şi în viitor, poporul nostru este hotărît să acţioneze strîns unit în jurul partidului, al secretarului său general, convins fiind că numai astfel va putea realiza măreţele obiective pe care le va stabili apropiatul forum suprem al comuniştilor români.

Programele pentru cincinalul viitor şi pînă la orizontul anilor 2000–2010 conţin – aşa cum sublinia secretarul general al partidului – prevederi de o mare importanţă, care implică îmbunătăţirea calitativă a activităţii, perfecţionarea şi modernizarea acesteia, ridicarea nivelului tehnic al producţiei, creşterea competitivităţii produselor. În spiritul aprecierilor secretarului general al partidului în cadrul intîlnirilor cu oameni ai muncii din unităţile industriale, de cercetare şi de învăţămînt vizitate, o importanţă deosebită pentru îndeplinirea obiectivelor propuse trebuie acordată valorificării uriaşului potenţial al ştiinţei, al revoluţiei tehnico-ştiinţifice contemporane, promovării în producţie a celor mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, ale cunoaşterii din toate domeniile. Îndemnul adresat de secretarul general oamenilor muncii din judeţul Suceava – de a munci astfel încît să li se ducă faima peste mări şi ţări – este un îndemn adresat clasei muncitoare, întregului popor, astfel ca, pornind de la creşterea nivelului de cunoaştere şi cultură, să contribuie la perfecţionarea continuă a produselor, la ridicarea calităţii şi performanţelor acestora. Totodată, un loc important în acţiunile desfăşurate pentru ridicarea calităţii întregii activităţi trebuie să-l aibă – sublinia tovarăşul Nicolae Ceauşescu în cuvîntarea rostită la marea adunare populară din municipiul Botoşani – modernizarea şi mai buna organizare a producţiei şi a muncii, ridicarea eficienţei în toate sectoarele de activitate.

Realizările obţinute în industrie, în agricultură, în celelalte ramuri şi domenii de activitate demonstrează resursele puternice ale economiei socialiste de a asigura creşterea continuă a venitului naţional, progresul permanent al patriei noastre. O mărturie elocventă a hotărîrii întregului popor de a înfăptui exemplar programele de dezvoltare în acest an şi pentru întregul cincinal este şi bilanţul bogat al acestor zile.

Mobilizaţi de orientările şi îndemnurile adresate de secretarul general al partidului cu prilejul vizitelor de lucru în judeţele Iaşi, Suceava şi Botoşani, oamenii muncii din întreprinderile industriale şi cooperativele agricole, de pe şantiere şi din unităţile de cercetare îşi înzecesc eforturile creatoare pentru a întîmpina cu strălucite succese Congresul al XIV-lea al partidului. Faptele de muncă de astăzi se înscriu drept trainică temelie pentru proiectele viitorului, asigurînd astfel noi trepte de progres şi civilizaţie, noi frumuseţi chipului socialist şi comunist al patriei.

> *Deoarece, practic, toţi copiii, toţi tinerii învaţă, adresez elevilor şi studenţilor, întregului tineret chemarea de a învăţa, învăţa şi iar a învăţa! Nu există astăzi obligaţie patriotică şi revoluţionară mai înaltă decît aceea de a învăţa şi a învăţa, pentru toţi copiii şi întregul nostru tineret. Însuşiţi-vă, dragi prieteni, cele mai înalte cunoştinţe! Folosiţi la maximum condiţiile create de partid, de statul nostru, de popor pentru a putea învăţa şi a vă însuşi cele mai minunate cunoştinţe din toate domeniile!*
>
> *NICOLAE CEAUŞESCU*

PREGĂTIREA MULTILATERALĂ A TINEREI GENERAŢII — O CERINŢĂ A PREZENTULUI ŞI VIITORULUI

În grandioasa operă de ascensiune a patriei noastre pe noi culmi de progres şi civilizaţie, partidul, secretarul său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, acordă un rol de cea mai mare importanţă formării omului nou, constructor conştient al societăţii socialiste şi comuniste. Împlinirile de azi şi de mîine, înfăptuirea măreţelor programe de dezvoltare a ţării — conturate de documentele programatice pentru Congresul al XIV-lea al partidului pînă dincolo de zorii mileniului trei — aşază la temelia progresului valorificarea deplină a capacităţii creatoare a oamenilor muncii, atitudinea înaintată, angajantă a fiecăruia în procesul de creaţie a bunurilor materiale şi valorilor spirituale. Factorul uman reprezintă în societatea noastră socialistă factorul hotărîtor al întregului proces de transformări revoluţionare. Este un adevăr demonstrat de marile victorii obţinute de poporul nostru în făurirea noii orînduiri, verificat zi de zi în practică prin răspunderea cu care acţionează fiecare colectiv de muncă pentru sporirea continuă a avuţiei ţării. Este un adevăr demonstrat şi mai mult în aceşti ani cînd revoluţia tehnico-ştiinţifică contemporană impune însuşirea permanentă a cuceririlor dobîndite de cunoaşterea umană, participarea activă şi conştientă a oamenilor în procesul de dezvoltare şi perfecţionare a societăţii.

Calitatea resurselor de muncă, nivelul de pregătire politico-profesională şi tehnico-ştiinţifică a oamenilor muncii constituie, aşadar, un factor hotărîtor pentru înfăptuirea progresului multilateral al patriei. Calitatea educaţiei şi calitatea dezvoltării se află în strînsă legătură, în continuă interdependenţă. Această realitate îşi găseşte o expresie elocventă în rolul şi importanţa ce revin învăţămîntului din ţara noastră în opera de edificare a noii societăţi. Epoca de cutezătoare ascensiune a României socialiste, inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului, este caracterizată prin măreţe înfăptuiri în acest domeniu. Preocuparea permanentă a secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a tovarăşei Elena Ceauşescu pentru transformarea revoluţionară a învăţămîntului asigură în prezent cele mai bune condiţii pentru instruirea profesională şi educarea multilaterală pentru muncă şi viaţă a tinerei generaţii, perfecţionarea necontenită a pregătirii tuturor oamenilor muncii. Fundamentată pe o concepţie unitară, atotcuprinzătoare, şcoala românească de toate gradele asigură o temeinică pregătire teoretică şi practică tuturor cadrelor necesare dezvoltării intensive a economiei naţionale.

Tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretarul general al partidului, îi revine marele merit de a fi elaborat concepţia revoluţionară privind integrarea organică a şcolii cu cercetarea ştiinţifică, producţia şi practica social-politică — dimensiunea esenţială a învăţămîntului modern. Împletirea strînsă a învăţămîntului cu producţia asigură posibilităţi nelimitate pentru formarea şi dezvoltarea, la tînăra generaţie, a deprinderilor şi pregătirii practice, formarea spiritului creator, de inovare şi cercetare ştiinţifică. Pe lîngă valenţele sale instructive, integrarea învăţămîntului cu cercetarea şi producţia are, totodată, o importantă dimensiune educativă, deoarece presupune formarea multilaterală a viitorilor absolvenţi, astfel încît ei să poată participa cît mai eficient la perfecţionarea activităţii social-economice.

O caracteristică esenţială a concepţiei partidului nostru cu privire la pregătirea personalului muncitor o reprezintă politehnizarea învăţămîntului, care presupune însuşirea unui vast volum de cunoştinţe tehnice, capacitatea oamenilor muncii de a înţelege şi acţiona competent pentru înfăptuirea programelor de organizare a muncii şi modernizare a producţiei în actuala etapă de dezvoltare a economiei naţionale, cît şi în perspectiva anilor 2 000—2 010. De altfel, obiectivul fundamental al celui de-al 9-lea cincinal 1991—1995 — dezvoltarea intensivă a economiei naţionale — se va înfăptui, aşa cum se arată în proiectul Programului Directivă, pe baza aplicării în producţie a celor mai avansate cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, folosirea eficientă a capacităţilor de producţie, înfăptuirea neabătută a obiectivelor noii revoluţii agrare.

Semnificativă pentru posibilităţile multiple de implicare a învăţămîntului în viaţa social-economică este şi ceea ce numim, printr-o expresie sintetică, educaţia permanentă. În cadrul acestui amplu proces de pregătire, de perfecţionare, oamenii muncii de toate profesiile îşi lărgesc necontenit orizontul de cunoaştere şi cultură prin numeroase forme de reciclare şi specializare, realizîndu-se astfel un cadru stimulativ pentru satisfacerea nevoilor de continuă autodepăşire.

Integrarea învăţămîntului cu cercetarea şi producţia asigură şi în acest an condiţii corespunzătoare formării de cadre bine pregătite pentru toate sectoarele de activitate, potrivit cerinţelor progresului multilateral al patriei. Pentru acest nou an de învăţămînt s-a prevăzut ca peste 90 la sută din elevii clasei a IX-a să se pregătească în licee cu profil industrial, agroindustrial, silvic şi economic. De asemenea, absolvenţii a 10 clase care vor fi cuprinşi în învăţămîntul profesional vor urma, în acelaşi timp, şi învăţămîntul liceal seral. Se realizează astfel, pentru prima oară, cuprinderea în treapta a II-a a învăţămîntului liceal a tuturor absolvenţilor clasei a X-a.

O etapă nouă în pregătirea tinerei generaţii pentru muncă şi viaţă o reprezintă generalizarea, începînd din 1990, a învăţămîntului de 12 ani.

Realizarea măreţelor obiective din actuala etapă şi din cincinalul viitor, orizonturile noi ce se deschid şcolii româneşti în perspectiva mileniului trei asigură — aşa cum o cer documentele programatice ale Congresului al XIV-lea al partidului — condiţii minunate de pregătire tinerei generaţii a ţării, formării şi afirmării omului nou, constructor de istorie nouă şi viaţă înfloritoare.

Reportajul săptămînii

ECHIPAJE ALE HĂRNICIEI PIONIEREȘTI ÎN AMFITEATRELE RECOLTEI

Trecînd hotarele Călugărenilor, nu poți să nu fii cuprins de emoție la gîndul că în aceste locuri a fost înscrisă o pagină glorioasă din istoria noastră, nu se poate ca închipuirea să nu te poarte spre acel îndepărtat 13 august 1595, zi în care marele voievod Mihai a repurtat aici o victorie atît de fulgerătoare (în numai șase ceasuri!) asupra oștilor cotropitoare ale lui Sinan Pașa. Încerci să-ți imaginezi micul pod de lemn de odinioară spre care se îmbulziseră numeroșii ieniceri ai lui Sinan, dar neavînd loc să-l treacă se afundaseră în valea mlăștinoasă a Neajlovului. Nimic din priveliștile acelor timpuri nu mai regăsești acum: un pod solid și larg s-a durat peste apa Neajlovului, de-a lungul șoselei asfaltate se aliniază mari, frumoase, casele locuitorilor de azi ai Călugărenilor. Mlaștinile de altădată e imposibil să ți le închipui acum cînd în locul lor se întind lanuri aurii de porumb și grădini încărcate de belșugul toamnei. Iar dacă îți înalți privirea către dealurile molcome la poalele cărora viteazul domnitor își adăpostea strategic oastea, ți se deschide, impunătoare, panorama imenselor terase cu livezi și podgorii. Toate acestea vorbesc impresionant despre o nouă istorie a acestor locuri. Cu pricepere și hărnicie, locuitorii de azi ai comunei Călugăreni au preschimbat străvechile lor meleaguri într-un ținut al frumuseții și rodniciei. Pe cartea lor de vizită se înscrie cu mîndrie și numele de Uzunu, căci în acest sat aparținînd comunei se află cel mai mare și mai bogat bazin legumicol și fructifer din județul Giurgiu. El reprezintă chiar destinația noastră în acest septembrie cuprins de marele asalt al culesului.

Precum ne îndrumase cineva din sat, urcăm drumeagul ce ne duce spre cei pe care îi căutăm; adică pe cei 200 de... locatari de-o săptămînă ai taberei de muncă patriotică de la Uzunu, elevi de la școlile din **Bolintin Vale, Cartojani, Remuș, Comana, Grădiștea, Clejani, Bucșani, Găiseni, Goștinari** și **Hotarele.** N-avem cum să-i găsim, „acasă", în tabără, dar de-acolo puteam afla unde lucrează. Fapt care s-a și întîmplat, fiindcă un băiat mărunțel, care abia se zărea dintre „munții" de lăzi stivuite în curte, s-a grăbit să-și asume rolul de ghid.

— Dacă mergeți drept înainte îi întîlniți sus, pe deal, pe cei de la piersicărie, iar dacă o luați spre dreapta, ajungeți la cei aflați în vie. Văzîndu-ne nițel descumpăniți, adăugă: lăsați că vă conduc, dar trebuie să mă întorc repede, trebuie să lucrez la reparatul lădițelor...

Abia atunci am înțeles noi de ce avea în mînă cuie și un ciocan micul nostru prieten Ilie Dinu, venit aici de la Școala Bucșani. Am ales „varianta 2", după cum ne-a sfătuit el, și n-a fost greu să-i găsim pe colegii lui care culegeau struguri. Era acolo o forfotă, un du-te-vino continuu, fiindcă harnicii culegători se aflau într-o adevărată competiție contra-cronometru. Pînă la orele 13 fiecare ambiționa să umple 30 de lădițe cîntărind cîte 4 kg de struguri.

În cea mai aprinsă întrecere pentru cucerirea trofeului „Strugurele de aur", instituit ad-hoc, se aflau „reprezentativele" școlilor din Grădiștea și Comana. Prima „repriză" a zilei tocmai se apropia de finiș, așa încît eram curioși să vedem cine vor fi cîștigătorii ei. Iată că „la pauză" (adică înainte de orele rezervate prînzului), campionii hărniciei sînt ca și în zilele trecute — la recoltatul tomatelor, vinetelor, arpagicului și piersicilor — tot membrii echipajului grădiștean. avîndu-i în frunte pe Nicolae Oprea, Iulian Gheorghiță, Marin Iancu, Dumitru Nica, Marian Popa și Ionel Păun. (Cum în tabără s-a organizat și un campionat de fotbal, am aflat că tot ei au reușit să ajungă în finală, repurtînd victoria asupra colegilor din Bolintin Vale la un scor foarte strîns, cei-i drept, de 5 la 4!) Dar nici fetele nu s-au lăsat mai prejos în competiția vredniciei. Pînă în cea de-a opta zi pionierele Gherghina Dobre și Nicoleta Anghelina de la Școala Bucșani și-au menținut titlurile de campioane, ele deținînd recordul atît la culesul legumelor, cît și al fructelor. Ba mai mult, la recoltatul piersicilor și-au depășit norma de 20 de coșuri pe care și-o propuseseră cu cel puțin încă 5! Cei 31 de elevi de la Școala Goștinari au și ei în fruntea clasamentului trei fete harnice și ambițioase: pe Mariana Cioltei, Mariana Ștefan și Nicoleta Voicu. Și Școala Comana are aici o reprezentantă de nota 10 la hărnicie — pe pioniera Niculina Popa.

Cît însumează bilanțul hărniciei din zilele de cînd elevii școlilor din localitățile învecinate au venit să dea ajutor la strînsul recoltei din cele 9 ferme ale bazinului legumicol și fructifer Uzunu, avea să ne spună tovarășul tehnician agricol Dumitru Voicilă, care deținea și diagrama creșterii cantităților recoltate de către fiecare membru al echipelor de lucru. Așadar, camioanele care au luat de la Uzunu startul spre piețe, silozuri și spre întreprinderile de prelucrare a legumelor și fructelor au transportat 18,5 tone de vinete și tot atîtea tone de tomate, 20 tone de arpagic și 24 tone de ceapă. În ziua cînd noi ne-am aflat la Uzunu s-au cules peste 3 000 kg de struguri. La livada de piersici, spre care de-acum cunoșteam drumul, fiindcă ni-l arătase prietenul nostru Iliuță Dinu, am întîlnit o altă „metodă" de lucru. Lîngă fiecare pomișor, împovărat de rod, deși abia trecea de statura unui om, se aflau cîte doi culegători, care, cu infinită grijă, adunau din ram fructele ce străluceau în lumina soarelui ca niște mici lampioane galben-roșiatice.

Cînd ne-am întors, am constatat că Iliuță primise între timp ajutoare la recondiționarea ambalajelor. Printre ele se afla și prietenul și colegul său de școală Costel Ciut, care și el se dovedea un meșter foarte priceput. Ce-i drept, amîndoi aveau experiență în ceea ce privește tîmplăria, fiindcă se ocupaseră și la școala lor de reparatul băncilor în timpul „campaniei de pregătire" pentru deschiderea noului an școlar.

ILEANA PIȚA

Fotoreporter „CUTEZĂTORII"

„Proiecte noi, montaje în premieră se află pe masa de lucru a colegilor noștri de la cercul de construcții și jucării electronice" **(foto: cercul foto — C.P.Ș.P. Cluj-Napoca).**

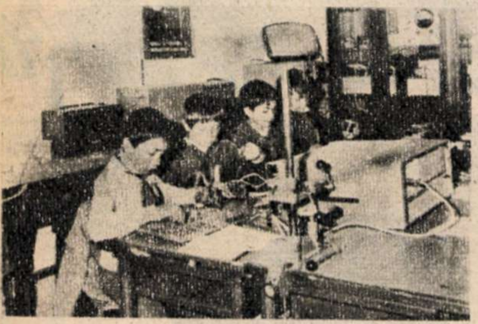

„Așteptăm să apară pe ecran prima imagine a noului program introdus pe calculator" **(foto: Mihai Moise, C.P.Ș.P. Bîrlad, jud. Vaslui).**

„Le-am surprins pe colegele mele chiar în clipa cînd îi filmau pe... ...pionierii-pictori **(foto: Adrian Meteleanu, fotocineclubul de la C.P.Ș.P. Pogoanele, județul Buzău).**

Semnal!

UN NOU AN DE ACTIVITATE ÎN CASELE PIONIERILOR ȘI ȘOIMILOR PATRIEI

La începutul lunii octombrie, Palatul Pionierilor și Șoimilor Patriei, casele pionierilor și șoimilor patriei din întreaga țară își redeschid porțile pentru a începe un nou an de activități. Ca întotdeauna, acest eveniment e însoțit de o atmosferă sărbătorească, dar și de emoțiile miilor și miilor de pionieri care, pășind pragul laboratoarelor și atelierelor, sînt animați de tot atîtea visuri și proiecte îndrăznețe. Cu forțe proaspete, cu imaginația febrilă, ei se reașază la mesele de lucru, nerăbdători să înceapă a trasa pe hîrtia de calc schița unui nou tip de aero, navo sau automodel, să monteze pe placa imprimată piesele unui viitor ingenios dispozitiv electronic, să dea aripi spiritului de creativitate. Unii se vor dedica universului fascinant al chimiei, al biologiei, iar alții vor căuta soluții eficiente pentru noi mijloace de economisire a energiei ori pentru mecanizarea și modernizarea agriculturii. Foarte mulți vor asalta laboratoarele de informatică, pentru că acest instrument „la ordinea zilei", calculatorul, este indispensabil specialiștilor viitorului din cele mai numeroase domenii.

Pe pionierii pictori, sculptori și ceramiști, poeți, reporteri sau fotoreporteri îi vom regăsi în propriile lor ateliere și laboratoare ale fanteziei și creației. Colegii lor artiști — interpreți, recitatori, dansatori iubitori ai muzicii sau ai teatrului — își vor reînnoi repertoriile în vederea premierelor actualei stagiuni artistice pionierești. Sportivii își reiau și ei antrenamentele pentru marile competiții care îi așteaptă, visînd, desigur, încă de pe-acum la titlurile de campioni. De fapt, pe toți, fie că sînt tehnicieni, artiști sau sportivi îi așteaptă întrecerile din cadrul tradiționalelor concursuri de profil.

În anul trecut, în cele 249 de case ale pionierilor și șoimilor patriei au activat peste 588 000 de pionieri, școlari și șoimi ai patriei. Și în acest an, fiecare casă a pionierilor și șoimilor patriei reprezintă o poartă deschisă spre vis, spre creație și inventivitate pentru toți cei ce îi pășesc din nou pragul. Unii îl vor trece pentru prima oară, cu emoția firească a pătrunderii întru-un univers necunoscut, dar care în scurt timp le va deveni familiar și drag, oferindu-le, totodată, și cel dintîi dialog cu viitoarea meserie. Căci din pasiunile descoperite azi, cultivate cu competență de profesorii și maiștrii îndrumători de cercuri, se vor deschide drumurile spre profesiile de mîine. Așadar, și acest început de octombrie reprezintă o minunată rampă de lansare spre mileniul trei. Tuturor celor care iau acum startul într-un nou an de activitate le urăm drum bun spre mari, frumoase și cutezătoare împliniri!

Ritm

Transmit subredacțiile pionierești din județele: Bacău, Arad, Vaslui, Dolj, Timiș și Harghita

La marele asalt al culesului roadelor toamnei sînt prezenți ca întotdeauna și pionierii. Iată, aflăm că numai într-o săptămînă colegii voștri din localitățile Secuieni, Orbeni, Filipeni, Nicolae Bălcescu, Valea Seacă, Vultureni, Plopana și Stănilești, județul Bacău, au recoltat peste 100 tone de fructe și 80 tone de legume ● **În prima jumătate a lunii septembrie,** pionierii Școlii din Susag, județul Arad, s-au reunit într-o tabără de muncă patriotică pentru a da ajutor părinților, sătenilor cooperatori la lucrările specifice debutului campaniei de toamnă ● **În localitățile** Voinești, Lipovăț, Iana și Dumești, județul Vaslui, echipele hărniciei pionierești se află într-o dublă întrecere. Locul de desfășurare îl reprezintă grădinile și livezile C.A.P.-urilor și I.A.S.-urilor, dar și... farmaciile naturii, pentru recoltarea plantelor medicinale și a fructelor de pădure ● **Membrii cercurilor de agrobiologie** de la Școala și C.P.Ș.P. din Sebiș și-au propus însă ca în cadrul acțiunilor de recoltare a plantelor medicinale și fructelor de pădure să studieze și flora montană a zonei lor, urmînd apoi să consemneze rezultatele cercetărilor într-o lucrare cu titlul „Natura, prietena noastră" ● **În întîmpinarea deschiderii noului an de activitate**, colegii voștri de la casele pionierilor și șoimilor patriei doljeni au vernisat două expoziții cu cele mai recente lucrări de creație tehnico-științifică și plastică, expoziția purtînd genericele „Pionieri în anii de lumină" și „Pace pentru toți copiii lumii" ● **Iată și o imagine** care atestă că membrii cercului de etnografie de la Școala Stamara, județul Timiș, și-au reluat cu pasiune activitatea. În timpul vacanței au reușit să colecționeze noi obiecte care au îmbogățit muzeul lor școlar înființat anul trecut, așa încît se impune o nouă consemnare de date pe harta etnografico-folclorică a zonei ● **Felicitările rubricii „Ritm"** le adresăm de această dată tuturor celor despre care am scris mai sus, dar și tinerei formații de blok flaute a clasei a VI-a A de la Școala nr. 2 din Odorheiu Secuiesc, laureată a celei de-a VII-a ediții a Festivalului Național „Cîntarea României". Felicitărilor noastre le adăugăm și urarea de frumoase succese în noul an de activitate și învățătură.

ZÎMBET PRIETENESC

O interesantă expoziție de pictură deschisă în holul C.P.Ș.P. din Tg. Jiu reunește lucrările unuia dintre cei mai talentați pionieri-pictori din municipiu. Elev al Școlii nr. 18 din localitate, Felix Sima este cunoscut printre colegii lui ca un talentat pictor, dar și ca un pasionat pentru teatru. Laureatul mai multor concursuri de artă plastică, a devenit în acest an și laureat al Festivalului Național „Cîntarea României". Formația de teatru a școlii a fost distinsă cu premiul I la această ediție a amplei manifestări cultural-artistice, o contribuție la obținerea titlului de laureat avînd-o, desigur, și Felix.

Un zîmbet prietenesc pentru Felix Sima, un pionier și un elev model, care își împarte cu succes timpul între învățătură, pictură și teatru, și urări de noi izbînzi în catalog și în preocupările sale artistice.

SĂ DESCOPERIM ÎMPREUNĂ

O REALIZARE DE PRESTIGIU A TEHNICII ROMÂNEŞTI:

„GIGANTUL" care ridică 3500t

Luaţi o foaie de hîrtie, un creion şi un echer. Trasaţi pe hîrtie un dreptunghi şi transformaţi-l, încetul cu încetul, într-o macara! Dar nu una obişnuită, dintre cele pe care le întîlniţi rotindu-şi braţele peste un şantier din vecinătatea şcolii sau a casei voastre. Încercaţi ca aceasta macara să fie unică: un fel de balerină uriaşă, ridicîndu-se de pe foaia de hîrtie şi de sub echer pînă la... cer.

O astfel de macara s-a desprins din frunţile inginerilor proiectanţi Vincenţiu Chircă, Constantin Serghei şi Marin Gheorghe şi a atacat înălţimile ca un uriaş din oţel care poate să ridice elegant, calm şi sigur o greutate de 3 500 de tone forţă metri. Cu alte cuvinte, ea poate muta un munte dintr-un loc în altul într-o singură zi.

I se spune macara de tonaj greu şi este compusă, în mare, dintr-un şasiu de bază ce-i permite deplasarea pe calea de rulare, un rulment care asigură rotirea ei în jurul axei proprii, un braţ principal care susţine echipamentul de ridicare şi ún „gît de lebădă". Turnul macaralei se înalţă la 53 de metri, braţul are şi el o lungime de 44 de metri, iar „gîtul de lebădă", vreo 8 metri. Înălţimea totală se apropie de 110 metri, pînă unde poate ridica o sarcină de 3 500 de tone. Faţă de aceasta macara, înălţimea Intercontinentalului din Bucureşti a rămas în urmă cu 20 de metri. Una din surorile ei a fost utilizată la ridicarea turnului din Bucureşti destinat verificării ascensoarelor, obiectiv pe care vi l-am prezentat în paginile revistei noastre.

În ce constă această invenţie? În primul rînd, pentru că s-a realizat, prima oară, o astfel de macara uriaşă, ea fiind cel mai mare dintre giganţii de acest tip din ţară şi din Europa. Este de trei ori şi jumătate mai mare decît... cea mai mare macara de pînă acum care abia ridica o sarcină de 1 000 de tone.

La 50 de metri înălţime, un „cosmonaut" in cabina de comandă

Lăcătuşul Ioan Ivan e şi el un... uriaş. De 30 de ani lucrează pe macarale. Este un bărbat ars de soare, cu faţa brăzdată de riduri adînci. Rîde scurt şi-şi mîngîie uriaşul de oţel. Poartă cască albă, salopetă albastră, e încins cu centura de lucru pentru înălţime, are mănuşi albe de piele, ochelari de protecţie şi-i încălţat cu bocanci grei, tot din piele. În această costumaţie pare a fi un cosmonaut.

— Instalaţia aceasta este la fel de complicată ca o navă aeriană. Dar mă ascultă ca un copil bun. Îmi ştie pînă şi respiraţia. Ştie să şi cînte. Vreţi s-o ascultaţi? Tot timpul vibrează, chiar şi cînd stă nemişcată, scoţînd nişte sunete muzicale ciudate. Dar mai mult decît orice, ştie să-mi asculte mie inima şi mîinile, comenzile pe care i le dau. Pentru cei curioşi voi spune că acest gigant a învăţat multe de la mine, dar şi eu de la el: am învăţat că macaraua aceasta nu poate fi manevrată fără disciplină, ordine, exactitate , calm, curaj şi încredere în ştiinţă şi-n capacitatea creatoare a omului.

Performanţe de nivel mondial

Fiecare element al acestei macarale — turnul, braţul, „gîtul de lebădă" — este acţionat de unul sau mai multe motoare electrice. Rotirea macaralei se face cu patru puternice grupuri de rotire cuplate mecanic cu coroana rulmentului gigant, cu diametrul de 4 200 mm şi o greutate de 12 tone. Toată masa ei cîntăreşte 660 de tone. Este necesar un tren de 35—40 de vagoane de marfă pentru a o transporta dintr-un loc în altul. Construcţia ei constituie un adevărat triumf al ştiinţei şi tehnicii. Este uriaşă, dar cîtă eleganţă şi precizie în toată înfăţişarea ei, cîtă frumuseţe şi sensibilitate! Pare o harpă uriaşă la care cîntă macaragiul Ioan Ivan.

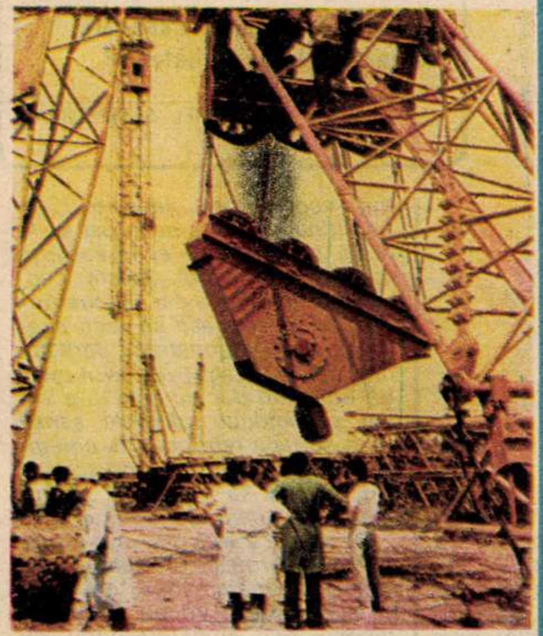

Dar această macara se impune şi prin performanţe tehnice deosebite. Astfel, braţul principal este susţinut într-o poziţie înclinată — 5 grade faţă de verticală — printr-o serie de cabluri care-şi pot modifica lungimea cu ajutorul mecanismelor macaralei. În felul acesta, în momentul montării sau demontării ei, braţul poate fi basculat într-una din poziţiile limită — sus sau jos —, ceea ce permite ca macaraua să se poată automonta — deci nu necesită o altă macara de ridicare. De reţinut că această macara este dotată cu un calculator electronic care vizualizează întreaga sarcină pe care o ridică şi care, în cazul depăşirii limitelor admise, întrerupe brusc funcţionarea ei. Aşadar, cu acest utilaj nu se pot face manevre greşite. Piesa ei de bază este rulmentul uriaş — cel care preia sarcina axială şi care-i permite macaralei orice mişcare în spaţiu, într-un cerc cu raza de 60 de metri. Contragreutatea — masa de metal care echilibrează macaraua cînd ridică o sarcină — cîntăreşte 2 000 de tone.

Construirea acestei macarale-gigant a fost cerută de lucrările speciale de pe unele şantiere unde se manevrează materiale, instalaţii şi utilaje în greutate de cîteva mii de tone. Ea este utilizată în primul rînd în şantierele navale. Un viitor vapor, împărţit în trei sau patru părţi, e adus pe masa de montaj prin trei sau patru gesturi elegante ale macaralei noastre. Ea mai poate fi întîlnită şi la montarea subansamblelor aceloraşi nave, la construcţiile hidrotehnice, pe şantierele marilor construcţii industriale.

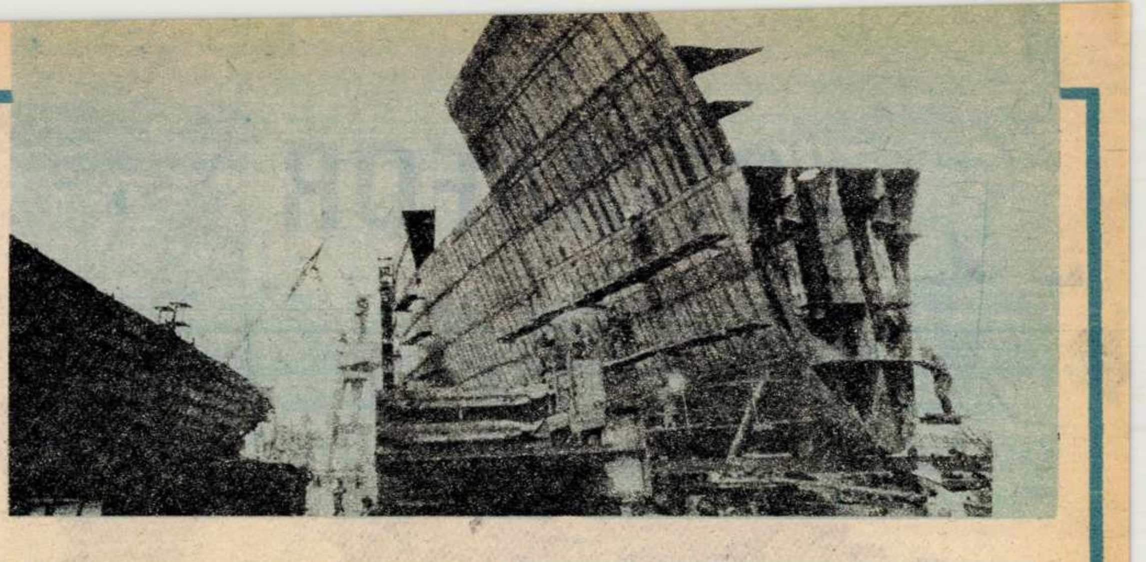

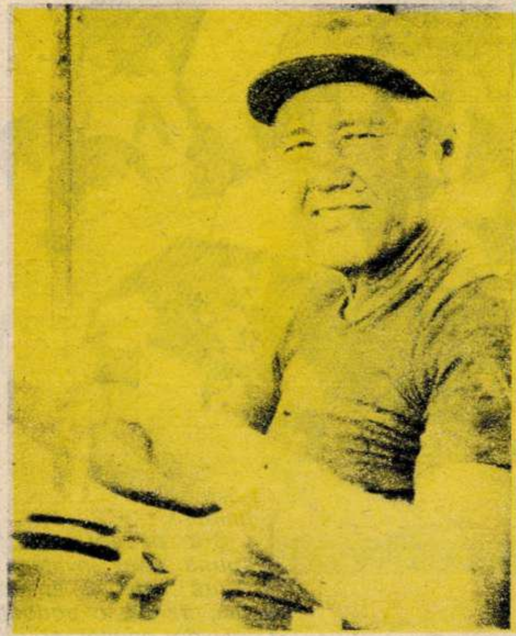

Inscripţii în oţel

Merită să-i amintim aici pe constructorii de la Uzina de Reparaţii Bucureşti, pe oţelarii de la Reşiţa şi Galaţi, pe tehnicienii de la „Electroputere" Craiova, pe proiectanţii şi, nu în ultimul rînd, pe muncitorii de „formula unu" în ceea ce priveşte pregătirea lor profesională, care au lucrat la realizarea gigantului despre care v-am vorbit. De fapt, toţi lucrătorii din secţiile de montaj, electricienii, „piloţii" de încercare din perioada probelor ar putea să-şi înscrie, ca pe o coloană, numele pe braţul de oţel al macaralei: Florea Ţîncu, Alexandru Dulgheru, Laurenţiu Anghelus, Tiberiu Chiriacescu, Costel Babac şi Ştefan Mihăilă sînt de mulţi ani oameni de prestigiu în construirea de macarale. Dar capodopera realizată acum le întrece pe toate. Montată cu pricepere şi curaj de către echipele speciale de muncitori şi cadre de înaltă calificare, marea macara îşi înalţă semeaţă structura ei metalică impunătoare. A fost verificată la un vînt de 150 km/h, avînd asigurată stabilitatea în orice condiţii. Avînd centrul de greutate jos şi o platformă de 250 m² — pe care pot încăpea 35 de autoturisme —, macaraua gigant porneşte spre şantierele patriei. E un adevărat monument care construieşte monumente.

Şi acest produs al minţii, muncii şi eforturilor celor care l-au creat se înscrie în rîndul marilor realizări tehnice ale industriei noastre din ultimii 25 de ani.

ION CRÎNGULEANU

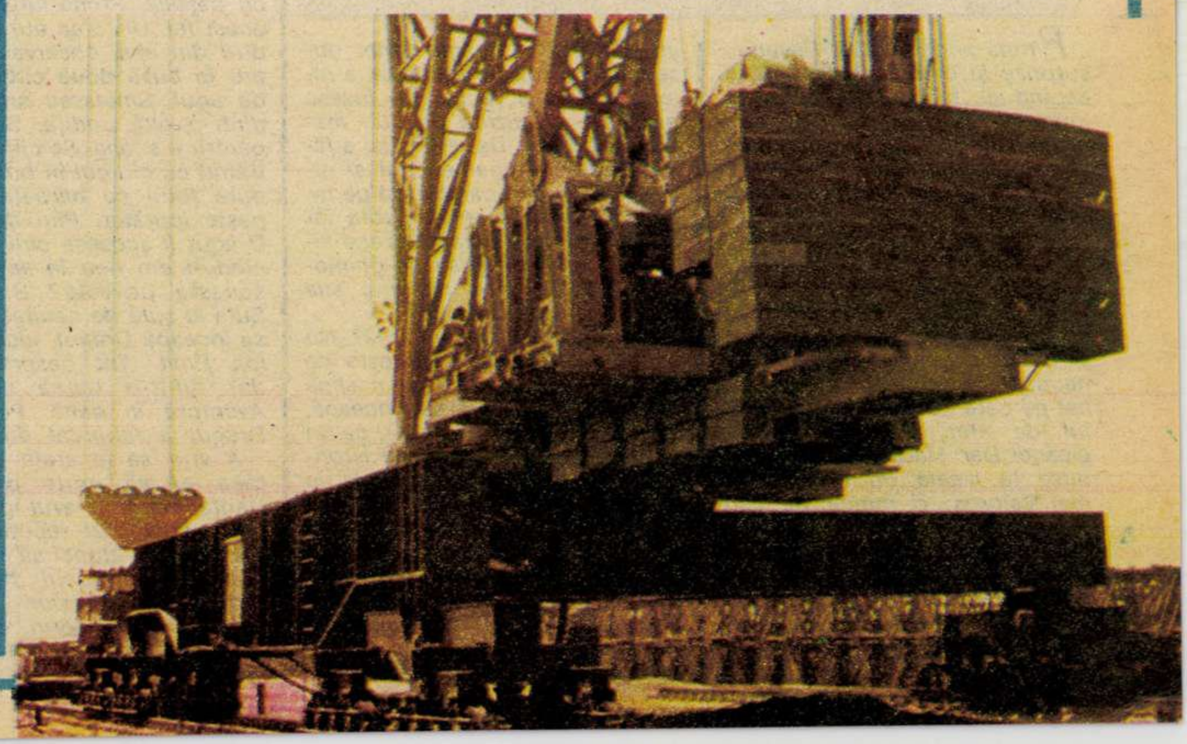

SEMAFOR

SEPTEMBRIE

În toamna limpede, bogată,
Venim cu un prinos, cel care
Prin şoapta-nalt înmiresmată
Rodeşte-n inimi fragedă culoare.

Un cîntec cristalin răspunde
Din glas în glas, adînc rodind,
Ori curcubeul izvorînd din unde
Un clopoţel străluminînd.

E-o clipă unică-n candoare
Această clară sărbătoare!

VIOREL SÂMPETREAN

DE NEUITAT...

Prima zi de școală! Revederi, surprize și o mie de povești începînd cu „stai să vezi ce mi s-a întîmplat în vacanță“. Toți străluceau de veselie, toți păreau și chiar erau mai înalți și mai interesanți, toți la vorbă se-ntreceau, numai el, Drăguț Ionel, se mira, dar nu vorbea.

Fiindcă nu găsise prilejul potrivit. Din toată inima ar fi vrut să-și uimească și el colegii cu ceva în prima zi de școală. Avea și el de povestit întîmplări „de neuitat“. Avea și mingea de fotbal pe care se iscălise însuși vîrful de atac al echipei campioane! Dar Măceanu Tiberiu dăduse la iveală un trofeu mult mai valoros: o minge pe care semnaseră toți membrii celebrei echipe, așa că Drăguț a renunțat.

Pe urmă a vrut să povestească despre cum găsise în vacanță pe șosea o tobă de eșapament. Mulți au văzut-o și nu i-au dat atenție însă el, Drăguț Ionel, observînd că toba e fierbinte, a înțeles că, deși veche, nu fusese părăsită, ci căzută de sub mașină, pierdută. Da, el însuși a făcut acest raționament, el și nimeni altul. Și a cărat toba pe bicicletă, frigîndu-se de tabla încinsă, aproape cincisprezece kilometri pînă l-a găsit pe ghinionistul șofer care nu mai știa cum să-i mulțumească.

Nu este o poveste bună? Nu este ea adevărată? Nu este de neuitat? Ba da, însă cu o clipă înainte ca Drăguț să înceapă, s-a repezit Ciupete Roger, ca un vultur. El i-a uluit pe toți istorisind cum își însoțise vărul la un raliu adevărat. Mașină de peste o sută de cai putere. Căști de protecție. Centuri de asigurare în patru puncte. Caroserie ranforsată. Viraje în „ac de păr“. Derapaje controlate. Drăguț Ionel a oftat și-a renunțat la povestea cu biata lui tobă de eșapament.

S-a pregătit atunci să le spună cum învățase el în vacanță celebra apărare Nimzovici, d2–d4, o podoabă a șahului, de neuitat și ea, dar pînă să-i dea drumul s-a trezit că Nițoi Ilie povestește exact același lucru, și-n plus Nițoi știa și apărarea Caro-Kann, e2–e4, iar la mutarea a doua Cg1–f3. „Mereu mi-o iau alții înainte!“, a oftat Drăguț. Sînt un nehotărît. Din pricina asta, nimeni nu mă bagă în seamă“.

Avea, de rezervă, întîmplarea cu peștele. Prima lui victorie de acest fel. Un crap auriu. Trăgîndu-l din apă, observase însă că are în buză **două cîrlige,** *în loc de unul. Smulsese primul cîrlig dintr-o altă undiță. Se zbătuse pentru a scăpa. Se chinuise apoi trăind cu cîrligul în buză, dar îndura totul cu bărbăție. Era un pește luptător. Plin de respect, Drăguț îi scosese cîrligele aruncîndu-l din nou în apă. E bună această poveste? Bineînțeles. Sută la sută de neuitat. Dar pînă să înceapă Drăguț, începuse Voloa Emil. Tot despre pescuit, dar dintr-o barcă cu motor. Aventură în deltă. Pești mulți. Drăguț a renunțat din nou.*

A vrut să le arate cum învățase el să imite pitpalacul. Hanță Marin a avut grijă să le arate mult mai repede. Drăguț s-a pregătit atunci să scoată din buzunar frumosul timbru cu poza primului avion din lume, dar Mălăescu Florin, mai rapid, le-a arătat că are toată seria de timbre cu avioane clasice. Drăguț vedea cum șansele i se împuținau. Ultima ar fi fost să le arate cum reușise el în vacanță să execute saltul „peste cap, sprijinit în mîini“, dar Piticea Andrei se și apucase să facă același lucru. Demonstrație corectă, nici măcar Drăguț n-a avut ceva de obiectat, dar cu asta și-a văzut primejduite ultimele șanse de a se face remarcat de colegi și colege în prima zi de școală. Nu reușise să uimească pe nimeni cu nimic de neuitat...

Pe urmă a început prima oră. A intrat profesorul Tete Dinulescu, de matematică, om tînăr și cumsecade. Vocea lui melodioasă era binecunoscută; pe cînd era elev, jucase în multe piese de teatru la microfon. Unele erau reluate și acum. Prietenos ca un coleg mai în vîrstă, profesorul le-a spus că e foarte bucuros să-i reîntîlnească „pe scena unei noi piese cu toate personajele pozitive“ și a întrebat dacă dorește cineva să iasă la tablă și să ne reamintească ultima problemă din anul trecut.

Nimeni n-a ridicat mîna, toți se uitau cu multă atenție în cele mai diferite direcții numai spre Tete Dinulescu, nu. Atunci pe Drăguț l-a străbătut un fior. Mai avea totuși șansa de a se face ascultat. Ultima – dar mare!. Numai să nu scape iar momentul... Și de-acolo, din ultima bancă unde-i era locul, a ridicat mîna „Eu! Vă rog! Am să încerc eu!“

Și atunci, abia atunci, toți s-au uitat, în fine, la el și au făcut-o cu uimire și respect, așa cum își dorise, căci era întîia oară cînd îl vedeau ridicînd mîna la matematică. Nici elevii foarte buni nu-și prea aminteau ultima problemă a anului trecut, cum să și-o amintească unul ca Drăguț?! Dar el a reușit și încă bine.

Aceasta este povestea lui Drăguț Ionel care și-a propus ca în prima zi de școală să spună ceva de neuitat.

OVIDIU ZOTTA

Plante ocrotite

• „Care sînt plantele din țara noastră aflate sub protecția legii?" — întreabă LIANA ENAICHE din BUCUREȘTI.

Numeroase sînt plantele din țara noastră, dăruită de natură cu o floră bogată și variată, care, pentru raritatea și frumusețea lor, au fost puse sub protecția legii. Dintre ele menționăm: **brîndușa galbenă,** care crește în pădurile din jurul Bucureștiului și izolat în Banat și Moldova, acel suav rubin vegetal numit **bujorul românesc,** răspîndit în sudul țării și ocrotit îndeosebi în rezervația de la Comana, de lîngă Capitală, **bulbucii** cu cele trei varietăți și patru forme ale sale, gingașa **garofița Pietrei Craiului,** adevărată bijuterie a naturii, unicat al florei planetare, **laurul,** ce crește doar în rezervația de la Dosul Laurului (județul Arad), **lotusul termal,** de la Băile 1 Mai, relict preglaciar de apă caldă, **tisa,** arbore cu lemn de mare preț, ce poate trăi peste trei mii de ani, **zîmbrul,** monumental, cu aspect de falnic voinic al naturii. **(C.V.)**

Mamifer zburător

• „Ce mamifere zburătoare există în țara noastră?" — vrea să știe ANDREI COJOACĂ din ROMAN.

Ați întrebat? Vă răspundem!

Liliacul mare de amurg (Nyctalus noctula), cel mai comun liliac de la noi, este singurul mamifer zburător din țara noastră. Poate fi observat zburînd în nopțile de vară, uneori chiar ziua. Corpul lui a suferit interesante modificări ca urmare a adaptării la zbor. Caracteristica sa de bază o constituie transformarea membrelor anterioare în aripi. De pe ambele laturi ale corpului (lung de 7—8 cm, greu de 15—40 g) pornește cîte o pieliță care-i unește membrele anterioare (avînd patru degete alungite) cu cele posterioare și coada lungă și subțire. Are vederea slabă, dar este dotat, în schimb, cu miros bun, pipăit și auz foarte bine dezvoltate. Dar are, mai ales, însușirea de a emite ultrasunete (asemenea delfinului) care, reflectate de corpurile învecinate, sînt receptate de urechi, dîndu-i astfel posibilitatea să se orienteze perfect în întuneric, ocolind cu uimitoare abilitate chiar și un fir de sfoară.

Liliacul, deși privit de unele persoane cu o teamă nejustificată, este un animal folositor căci, hrănindu-se cu insecte, pe care le vînează din zbor, distruge mulți dăunători ai plantelor. La sfîrșitul toamnei se adună în colonii mici, în scorburi, poduri, peșteri... unde stau atîrnați cu capul în jos, înfășurați în aripi, formînd un fel de ciorchini înghesuiți, pentru a se încălzi reciproc.

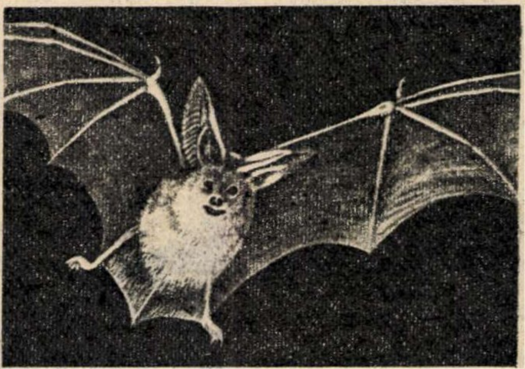

Aisbergurile

• „Aș vrea să știu ce sînt și cum se formează aisbergurile" — ne-a scris ADRIAN MATEIOVICI din BUZĂU.

Cuvîntul aisberg vine din englezescul iceberg și înseamnă „munte de gheață". Înfățișarea și masa enorme ale acestor blocuri gigantice plutitoare, desprinse din calota de gheață polară sau dintr-o banchiză (cîmp de gheață) le justifică pe deplin denumirea. În emisfera de nord, majoritatea aisbergurilor se desprind din calota groenlandeză, în timp ce în cea de sud ele vin din Antarctica. Purtate de curenți, aisbergurile plutesc pe ocean către Ecuator, determinînd scăderea temperaturii din jur, stingherind circulația navelor și provocînd uneori naufragii catastrofale, cum a fost cel al pachebotului „Titanic", întîmplat la 15 aprilie 1912. Aisbergurile venind din nord au o formă neregulată, în timp ce cele antarctice se prezintă de obicei ca niște platouri netede, cu margini abrupte, ce se înalță din apă cu 60—90 m, cel mai înalt, observat pînă acum, măsurînd înălțimea de 165 m. Partea submersă a aisbergurilor depinde de densitatea gheții și reprezintă cam 80—88 la sută din volumul total. Un aisberg conține și 1—10 la sută aer. Cel mai mare aisberg cunoscut avea suprafața de 31 000 km² (echivalentă cu cea a Belgiei), adică era de 385 km lungime și o lățime medie de 87 km (lățimea maximă fiind de 278 km). Cum aisbergurile reprezintă imense volume de apă dulce, se preconizează remorcarea lor pînă în zone secetoase, unde ar urma să fie secționate și lăsate să se topească. **(C.V.)**

Atelier practic

Caleidoscop

Construcția acestei jucării optice vă oferă prilejul unor amuzamente deosebit de interesante datorită marii varietăți de imagini atractive pe care le puteți forma și observa cu ajutorul ei.

Materialele necesare: două bucăți de oglindă (sau două oglinzi de buzunar) și una de carton, identice, de formă dreptunghiulară; carton subțire; o bucățică de geam mat (sau pe care ați lipit hîrtie de calc) și două, identice, din geam obișnuit (clar) de formă triunghiulară; bucățele de sticlă diferit colorată, mărgele, pietricele; hîrtie adezivă (scoci).

Așezați cele două oglinzi în interiorul unui tub de carton sau într-un fel de ambalaj anume lucrat de forma unei prisme, astfel încît ele să formeze un unghi ascuțit. La unul din capate închideți tubul cu două bucățele de geam: cea din exterior din sticlă mată, iar cea din interior din geam obișnuit. Între ele lăsați un mic spațiu, în care plasați, ca și la primul model, mici bucățele de sticlă colorată, mărgele, pietricele etc. Cealaltă deschidere a tubului de carton o veți închide cu un capac de carton sau de tablă. În centrul acestuia dați un orificiu cu diametrul de 5-8 mm. Privind apoi prin acest orificiu-ocular, veți putea observa o varietate infinită de forme geometrice colorate.

Pentru schimbarea imaginii este suficient să învîrtiți aparatul.

Imaginile caleidoscopice se bazează pe fenomenul de reflexie a luminii.

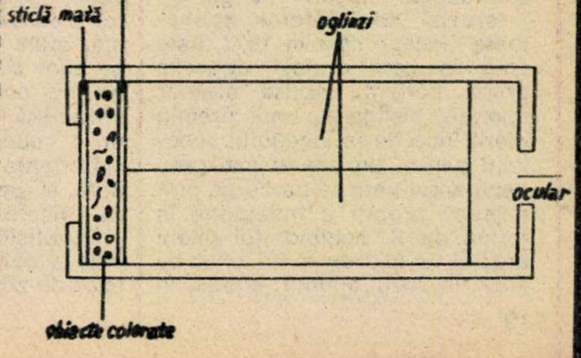

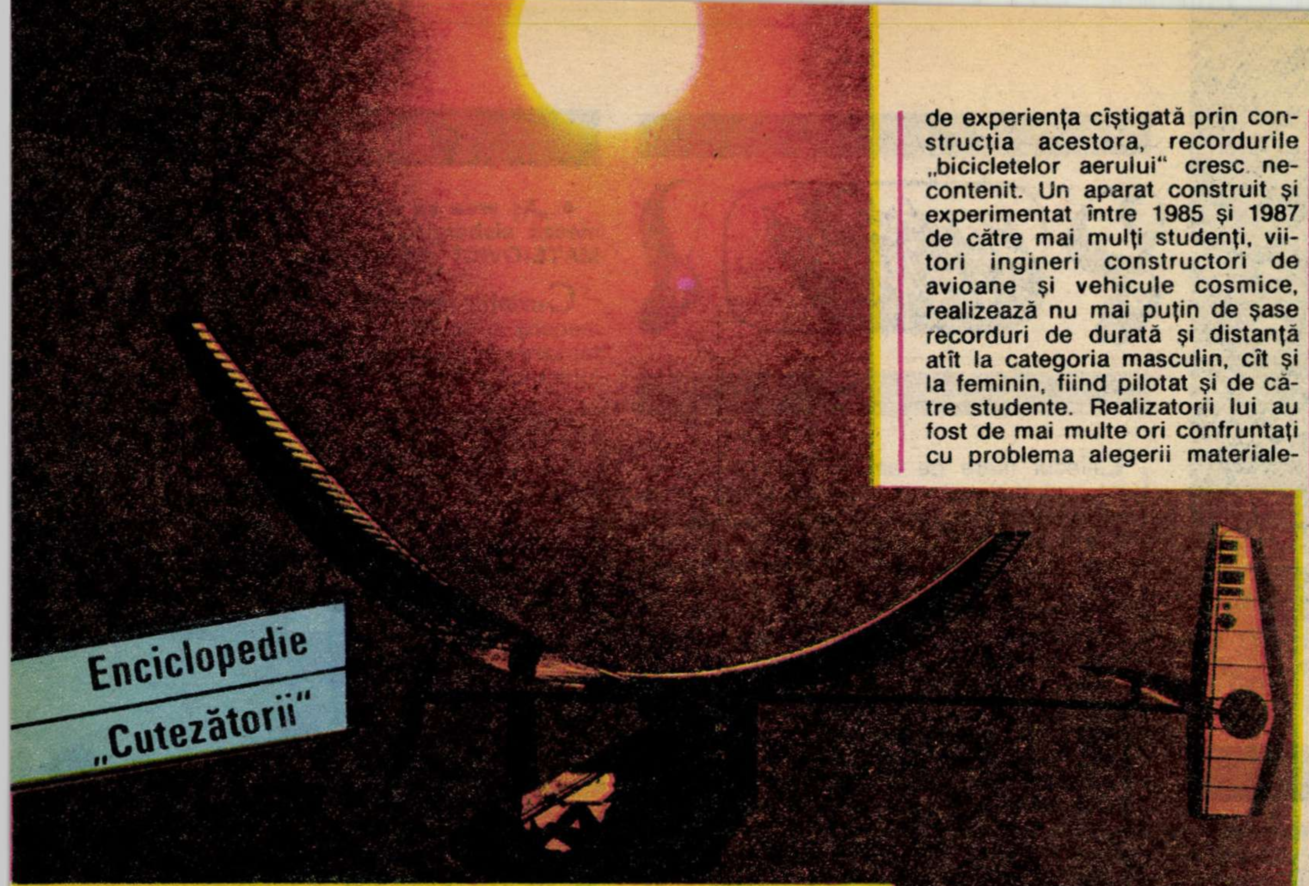

Bicicletele aerului

Încă din secolul trecut numeroşi vizitatori au anticipat şi chiar experimentat biciclete care să poată fi întrebuinţate pe apă sau chiar în... aer. Cei dintîi au avut oarecare succes. Un exemplu recent în acest sens îl poate constitui concursul pionieresc de biciclete nautice construite de către copii pentru emisiunea „Ex Terra" a Televiziunii Române sau obişnuitele hidrobiciclete din majoritatea staţiunilor turistice care dispun de lacuri.

Mult mai greu a fost pentru cei care au încercat să zboare utilizînd mecanisme cu propulsie musculară asemănătoare bicicletei. Prietenul lui Jules Verne, scriitorul şi desenatorul Albert Robida, nu pregetă să prezinte un astfel de proiect... în cartea sa de anticipaţie „Secolul XX", publicată în 1884. Sîntem în epoca în care vehiculele destinate zborului mai grele decît aerul erau departe de a fi luate în considerare şi, de aceea, proiectul prevede un biciclist care pedalează învîrtind o elice aeriană, fiind aşezat pe o şa obişnuită sprijinită pe unul sau două... baloane cu gaz.

Istoria „bicicletelor zburătoare" începe abia în 1977. Este anul în care a fost doborîtă prima barieră impusă acestor aparate: cîştigarea unui premiu oferit încă de la începutul secolului pentru un aparat mai greu decît aerul care să parcurgă prin mijloace proprii o traiectorie în formă de 8, ocolind doi piloni aşezaţi la 800 de metri unul de altul. În cazul amintit, pilotul, în greutate de 68 de kilograme, a reuşit acest lucru pedalînd la bordul unui aparat de... 35 de kilograme. Propulsia era asigurată de către o elice cu pas variabil, antrenată prin intermediul unei transmisii cu lanţ şi un sistem clasic de pedalare. Dacă excludem transmisia, scaunul pilotului şi roţile de aterizare, rămîn 28 de kilograme pentru întreaga structură şi înveliş. Această greutate uluitor de mică (o puteţi compara cu cele 19 kilograme ale unei biciclete obişnuite aflată în magazinele de sport) a fost obţinută prin utilizarea unor materiale compozite din fibre de carbon, dar şi prin adaptarea unor tehnologii specifice construcţiei de aeromodele.

Odată succesul asigurat, s-a declanşat o adevărată cursă între diverşi constructori amatori pentru stabilirea de noi recorduri. În 1979, acelaşi pilot reuşeşte, la bordul altui aparat, să traverseze Canalul Mînecii, stabilind un record mondial de distanţă: 41 de kilometri. Fusese parcursă traiectoria urmată de către Louis Blériot în 1909 pentru a consacra aparatele de zbor mai grele decît aerul. Aparatele de zbor cu propulsie musculară nu mai constituiau o himeră, ci o ramură a încercărilor omului de a cuceri văzduhul, la fel de importantă din punctul de vedere al performanţelor sportive ca oricare alta.

Beneficiind de răspîndirea rapidă a deltaplanelor şi a aparatelor de zbor ultrauşoare, deci şi de experienţa cîştigată prin construcţia acestora, recordurile „bicicletelor aerului" cresc necontenit. Un aparat construit şi experimentat între 1985 şi 1987 de către mai mulţi studenţi, viitori ingineri constructori de avioane şi vehicule cosmice, realizează nu mai puţin de şase recorduri de durată şi distanţă atît la categoria masculin, cît şi la feminin, fiind pilotat şi de către studente. Realizatorii lui au fost de mai multe ori confruntaţi cu problema alegerii materialelor. De această dată, pe lîngă materialele epocii spaţiale, au fost utilizate şi materiale clasice: lemnul ultra-uşor, placajul de aviaţie şi chiar hîrtia stratificată.

Succesul acestor construcţii aprinde imaginaţia temerarilor şi astfel se naşte un proiect inedit: ar putea fi reconstituit zborul legendar al lui Icar, de pe insula Creta pînă la cel mai apropiat ţărm dinspre nord, reprezentînd o distanţă de 132 de kilometri? Perfecţionările ce mai puteau fi aduse bicicletei zburătoare erau minime. Mai uşoară nu putea fi, randamentul mecanismului propulsor nu putea fi îmbunătăţit. Nu rămînea decît un singur element de luat în studiu: omul. În cadrul noului proiect, „Daedalus", rolul principal nu l-au mai avut studenţii viitori specialişti în aeronautică şi nici colegii lor mai în vîrstă, ci un grup de medici sportivi, nutriţionişti şi psihologi. Era normal: cum de la maşină nu se mai aştepta mare lucru, se urmărea îmbunătăţirea performanţelor omului.

Studiindu-se comportamentul bicicliştilor aerului la efort muscular îndelungat, s-au elaborat teste şi metode inedite de măsurare a energiei musculare şi ca urmare au fost adoptate strategii speciale de dozare a efortului. A fost preparată pînă şi o băutură răcoritoare anume, care dublează cantitatea de glucoză livrată în circuitul sanguin al pilotului în timpul zborului. Acest lucru este absolut necesar la zborurile de durată, dacă se ţine seama că după numai şase ore de pedalare pilotul îşi epuizează rezervele de glucoză.

Tentativa de reeditare a zborului mitologic a avut loc la 23 aprilie 1988. Vremea aleasă era de un calm plat, iar „la pedale" era un multiplu campion de ciclism. Succes deplin! Cu această ocazie, au fost stabilite două recorduri mondiale la această categorie: unul de durată a zborului (3 ore, 54 de minute şi 59 de secunde) şi unul de distanţă (132 de kilometri). Viteza medie de zbor a fost de aproximativ 33 km/h, mai mică decît aceea a unei biciclete „terestre". Recordul de viteză la această categorie este de 37,8 km/h şi aparţine unei alte biciclete zburătoare.

Un mit a devenit realitate, ingeniozitatea umană dovedindu-se din nou fără limite.

CRISTINA CRĂCIUNOIU

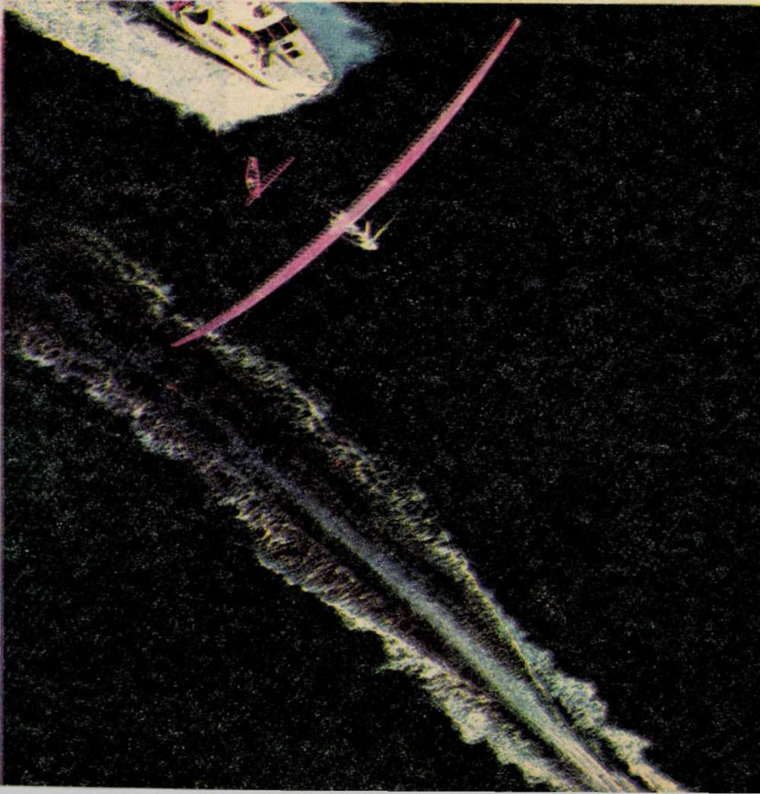

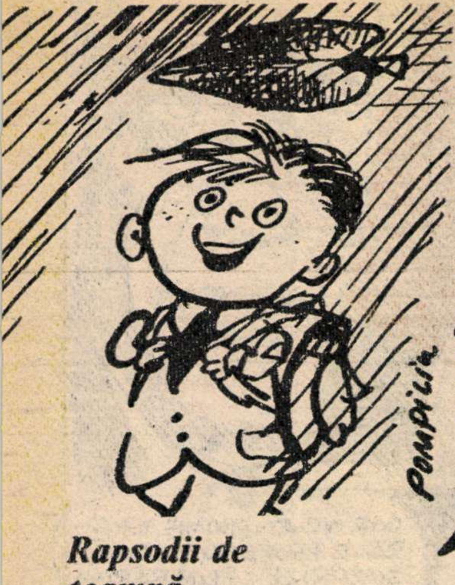

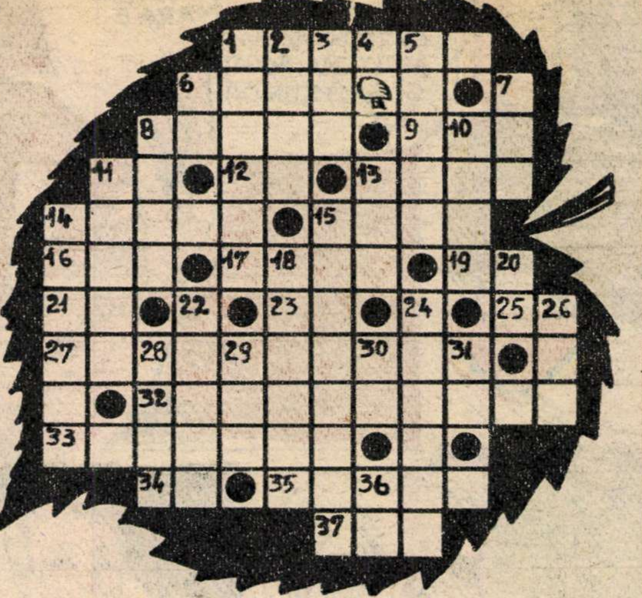

Rapsodii de toamnă

ORIZONTAL: 1) Pictorul autumnalelor noastre, din care amintim tabloul „Peisaj de toamnă" (1868–1946). 6) Pictor român contemporan, semnatarul pînzei „Mirajul toamnei" (Sabin). 8) Scriitor (1895–1964) căruia îi aparțin poeziile „Septembrie" și „Dintr-o toamnă" (Ion). 9) Personaj care apare în basme și zicători. 11) 7 și 8 octombrie! 12) Costea Vasile. 13) Cu greu. 14) A trecut „pe deasupra viilor" în „Rapsodii de toamnă" de George Topîrceanu. 15) Cereală semănată și toamna. 16) Oraș în Italia. 17) Strigătul vechilor sacagii. 19) Fiecare cu toamna lui. 21) Stropit de ploaie. 23) Cozma George. 25) Măsură agrară. 27) Dă timpul probabil. 32) Moment de echilibru astronomic al zilei cu noaptea, unul dintre ele petrecîndu-se în jurul datei de 23 septembrie. 33) Toate roadele toamnei într-un singur cuvînt. 34) Într-un fir! 35) Vechea denumire a Greciei. 37) Diminutiv feminin.

VERTICAL: 1) Compozitorul care a semnat cîteva „Cîntece de toamnă" (Zeno). 2) Își începe activitatea la începutul toamnei. 3) Lac în Scoția. 4) Element al scheletului. 5) A face un lucru să devină alb. 6) Dublu! 7) A efectua o importantă lucrare de toamnă. 8) Scriitor francez (1920–1959) căruia îi aparține romanul „Toamna la Beijing". 10) Localitate în Tonga din arhipelagul Noile Hebride. 11) Bogățiile toamnei. 13) Arpeggio (abr. muz.). 14) Noiembrie. 15 Murături. 18) Puse la murat pentru iarnă. 20) Nea! 22) Peisaj cu frunzele ruginii ale toamnei. 24) Mutare la șah. 26) „Toamna" se intitulează una din scrierile acestui poet român contemporan (Aurel). 28) Scutul... fasolei (pl.). 29) Munte în Iugoslavia. 30) Cu lopata. 31) Georgescu Tache. 36) Acum!

DICȚIONAR: RAN, AAOP, VIAN, AIUA, OHL.

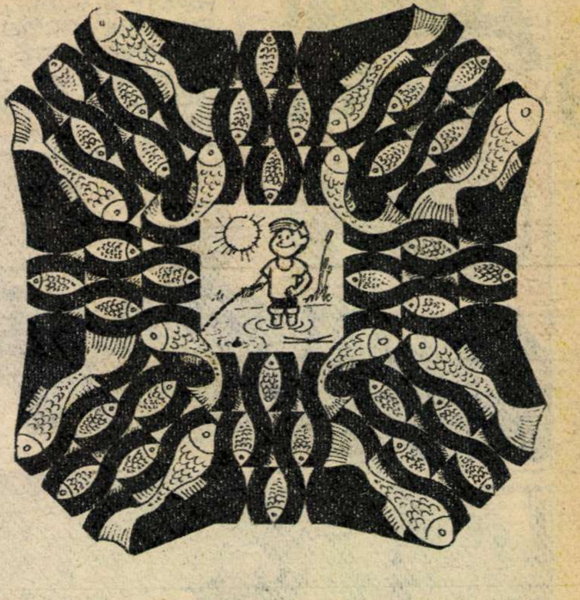

CÎȚI PEȘTI A PRINS MIRCEA ÎN VACANȚA MARE?

CE ITINERAR TREBUIE SĂ URMEZE COSMONAUTUL CA SĂ AJUNGĂ PE PLANETA ÎNDEPĂRTATĂ?

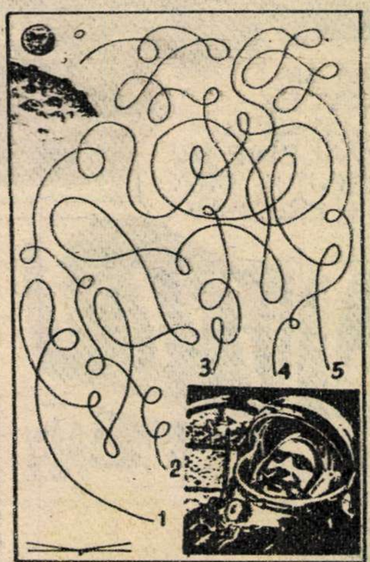

Dezlegarea jocurilor din numărul trecut:

1) Restauratoare. 2) Etapă. O. Au. Vis. 3) Se. Apartament. 4) Trapă. A. Sa. De. 5) Aurire. Apă. Năut. 6) Aca. Prăpăstii. 7) Natal. Tol. C. 8) T. Originali. 9) Elaborare. Sie. 10) Erate. Ti. Fn. 11) Preș. Fierbinte.

Șah: 1.N:h7 + ! R:h7 2. Th3 + Ch6 3. Cc4! Dd8 4. N:h6 g:h6 5. Dh5 și albul cîștigă

Foto:
TUDOR CRISTEA

COPERTA NOASTRĂ

Roade ale toamnei la Uzunu, județul Giurgiu, și Balotești, Sectorul agricol Ilfov.

Aritmogrif ornitologic

Înlocuind numele prin litere, veți afla atît pe verticala A-B, cît și pe orizontale numele unor binecunoscute păsări din toată lumea.

Ioan Maier,
Tg. Mureș

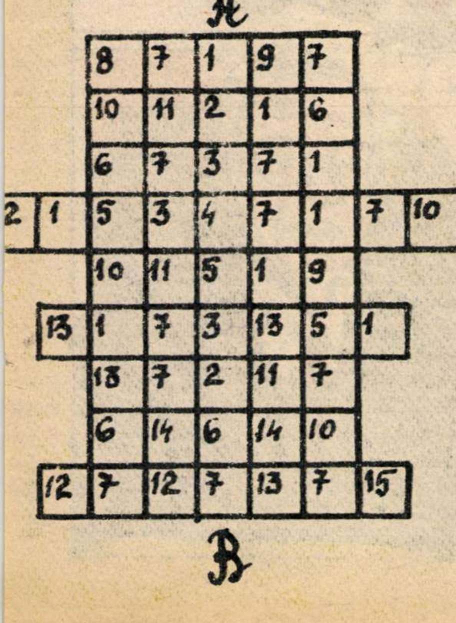

A
8 7 1 9 7
10 11 2 1 6
6 7 3 7 1
2 1 5 3 4 7 1 7 10
10 11 5 1 9
13 1 7 3 13 5 1
18 7 2 11 7
6 14 6 14 10
12 7 12 7 13 7 15
B

ȘAH

Controlul poziției

Alb — Re1, Db3, Ta1, Th1, Nc1, Ng2, Ce2, Cf6; pioni: a2, b2, c4, d2, e3, f2, g3, h2;

Negru — Re8, Dd8, Tb8, Th8, Nc5, Ng4, Cc6; pioni: a7, b7, c7, d6, e5, f7, g7, h7.

Negrul începe și cîștigă după a 5-a mutare.

Soluția în numărul următor.

TICUȚĂ CEL UITUC

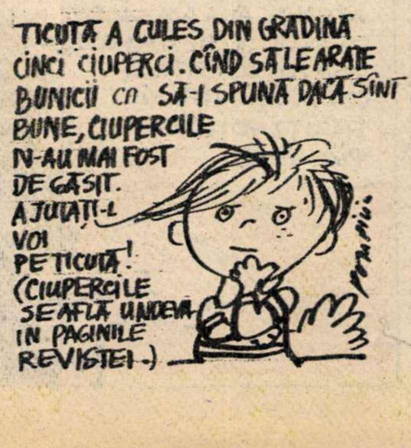

TICUȚĂ A CULES DIN GRĂDINĂ CINCI CIUPERCI. CÎND SĂ LE ARATE BUNICII CA SĂ-I SPUNĂ DACĂ SÎNT BUNE, CIUPERCILE N-AU MAI FOST DE GĂSIT. AJUTAȚI-L VOI PE TICUȚĂ! (CIUPERCILE SE AFLĂ UNDEVA ÎN PAGINILE REVISTEI.)

Ce v-a plăcut din acest număr? Ce ați dori să mai publicăm?

CUTEZĂTORII 39
Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF: ION IONAȘCU
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: OVIDIU ZOTTA

RESPONSABIL DE NUMĂR: ION CRÎNGULEANU; PREZENTAREA ARTISTICĂ: IOAN DONCA; PREZENTAREA TEHNICĂ: VIOREL SÂMPETREAN

Redacția Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA Editura „Scînteia" TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfr București, Calea Griviței nr. 64–66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. Index 41836 12 pagini, 1,50 lei

Scenariu: MIHAI STOIAN **Desene: PUIU MANU**

9 August de foc

9

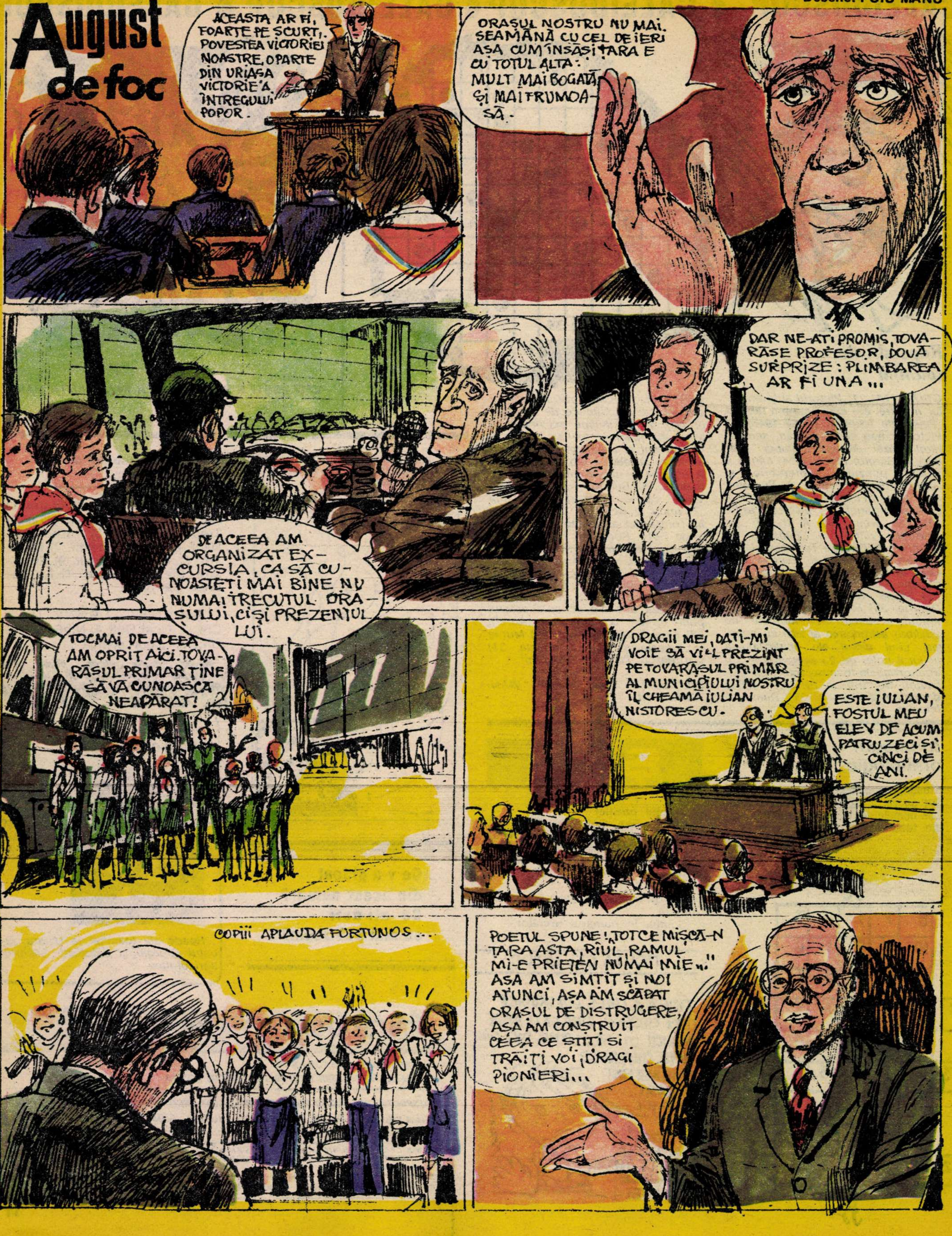
ACEASTA AR FI, FOARTE PE SCURT, POVESTEA VICTORIEI NOASTRE, O PARTE DIN URIAŞA VICTORIE A ÎNTREGULUI POPOR.
ORAŞUL NOSTRU NU MAI SEAMĂNĂ CU CEL DE IERI AŞA CUM ÎNSĂŞI ŢARA E CU TOTUL ALTA: MULT MAI BOGATĂ ŞI MAI FRUMOASĂ.
DE ACEEA AM ORGANIZAT EXCURSIA, CA SĂ CUNOAŞTEŢI MAI BINE NU NUMAI TRECUTUL ORAŞULUI, CI ŞI PREZENTUL LUI.
DAR NE-AŢI PROMIS, TOVARĂŞE PROFESOR, DOUĂ SURPRIZE: PLIMBAREA AR FI UNA...
TOCMAI DE ACEEA AM OPRIT AICI. TOVARĂŞUL PRIMAR ŢINE SĂ VĂ CUNOASCĂ NEAPĂRAT!
DRAGII MEI, DAŢI-MI VOIE SĂ VI-L PREZINT PE TOVARĂŞUL PRIMAR AL MUNICIPIULUI NOSTRU. ÎL CHEAMĂ IULIAN NISTORESCU.
ESTE IULIAN, FOSTUL MEU ELEV DE ACUM PATRUZECI ŞI CINCI DE ANI.
COPIII APLAUDĂ FURTUNOS...
POETUL SPUNE: „TOT CE MIŞCĂ-N ŢARA ASTA, RÎUL, RAMUL MI-E PRIETEN NUMAI MIE..." AŞA AM SIMŢIT ŞI NOI ATUNCI, AŞA AM SCĂPAT ORAŞUL DE DISTRUGERE, AŞA AM CONSTRUIT CEEA CE ŞTIŢI ŞI TRĂIŢI VOI, DRAGI PIONIERI...

(Sfîrşit)

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

40

JOI, 5 OCTOMBRIE 1989,
ANUL XXIII (NR. 1 147)

CADRAN POLITIC

În unităţile industriale şi agricole, pe şantierele de construcţii, în institute de cercetare şi proiectare, în celelalte domenii de activitate, comuniştii, toţi oamenii muncii acţionează cu fermitate în spiritul sarcinilor şi orientărilor formulate de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, astfel încît, pînă la Congresul al XIV-lea al partidului, planul pe acest an să fie integral îndeplinit.

În ansamblul sarcinilor ce le revin, oamenii muncii depun eforturi susţinute pentru realizarea producţiei de export şi a exportului, aceasta fiind – aşa cum a subliniat tovarăşul Nicolae Ceauşescu la şedinţa Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 22 septembrie a.c. – principala lor îndatorire. Totodată, în vederea înfăptuirii exemplare a prevederilor de plan, un accent deosebit este pus pe folosirea cu randament sporit a capacităţilor de producţie şi a forţei de muncă, pe întărirea ordinii şi disciplinei, a spiritului de răspundere. Rezultatele remarcabile obţinute în aceste zile de numeroase colective de oameni ai muncii sînt în mod direct legate de organizarea superioară a muncii, dar şi de manifestarea, zi de zi, a spiritului gospodăresc, de iniţiativă pentru îmbunătăţirea calităţii şi creşterea eficienţei producţiei. Acţionînd cu dăruire, în lumina indicaţiilor secretarului general al partidului, oamenii muncii creează condiţii corespunzătoare îndeplinirii planului la toţi indicatorii, îşi exercită cu responsabilitate atribuţiile care le revin în cadrul autoconducerii, autogestiunii şi autofinanţării. Pe şantiere ritmul de lucru este accelerat, astfel încît să se asigure punerea la timp în funcţiune a noilor capacităţi de producţie, dar şi înfăptuirea în întregime a programului de construcţii de locuinţe. Pentru acest început de octombrie şi energeticienii au adoptat măsuri hotărîte şi îşi mobilizează toate forţele pentru funcţionarea la întreaga capacitate a centralelor electrice şi livrarea energiei la nivelurile planificate, în aşa fel încît procesele de producţie în toate întreprinderile, întreaga activitate economico-socială să se desfăşoare în bune condiţii.

În agricultură, de asemenea, se depune o muncă intensă pentru stringerea în timp scurt şi depozitarea în cele mai bune condiţii a recoltelor bogate din această toamnă, pentru efectuarea în termenul stabilit a însămînţărilor. Oamenii muncii de pe ogoare raportează încheierea recoltării unor culturi şi obţinerea de producţii mari la hectar, ceea ce demonstrează cu puterea faptelor înaltul potenţial al agriculturii noastre socialiste, justeţea politicii agrare a partidului şi statului nostru, hotărîrea fermă a lucrătorilor ogoarelor de a transpune neabătut în viaţă obiectivele noii revoluţii agrare subliniate şi în cadrul recentei vizite de lucru efectuate de către tovarăşul Nicolae Ceauşescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, în unităţi agricole şi industriale din judeţul Ialomiţa.

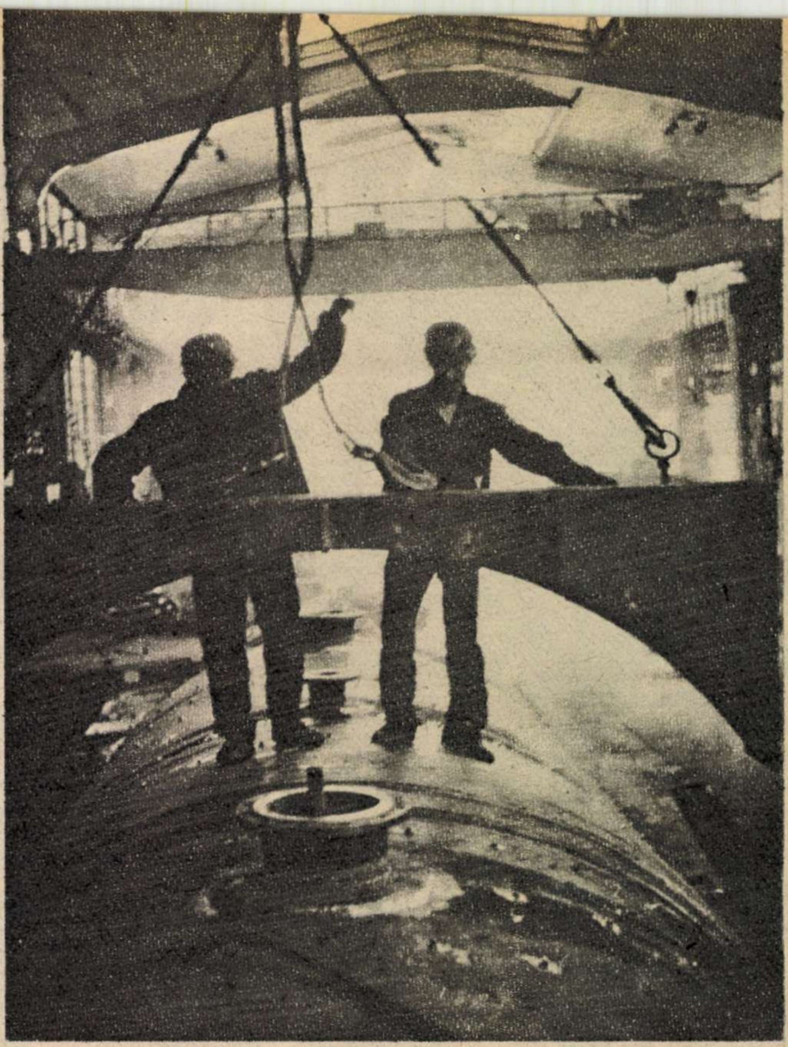

În climatul de puternică angajare patriotică determinat de pregătirile care au loc în întreaga ţară în întîmpinarea forumului comuniştilor s-au desfăşurat în această perioadă adunări de dări de seamă şi alegeri ale organizaţiilor de bază. În cadrul dezbaterilor a fost subliniată adeziunea deplină a comuniştilor la istorica Hotărîre a Plenarei Comitetului Central al partidului ca, la Congresul al XIV-lea, tovarăşul Nicolae Ceauşescu să fie reales în suprema funcţie de secretar general al partidului – chezăşie sigură a înaintării neabătute a ţării noastre pe drumul socialismului şi comunismului. Examinînd exigent şi combativ întreaga activitate, adunările de dări de seamă şi alegeri au dat o vie expresie angajamentului solemn al comuniştilor de a face totul pentru îndeplinirea în cele mai bune condiţii a sarcinilor de plan pe acest an şi pe întregul cincinal, precum şi acordului lor deplin cu proiectul Programului-Directivă şi cu Tezele pentru Congres – documente programatice, care deschid noi şi luminoase perspective progresului şi înfloririi întregii ţări.

Orizont românesc

- Colectivele de oameni ai muncii din industria județului Sibiu, manifestînd o preocupare constantă pentru realizarea ritmică și la înalți parametri calitativi a tuturor produselor destinate partenerilor de peste hotare, și-au depășit în perioada care a trecut din acest an sarcinile la export. Printre cei care și-au onorat exemplar angajamentele asumate se numără oamenii muncii din Sibiu, Mediaș și Avrig.

- Prin folosirea cu indici superiori a mașinilor și utilajelor din dotare, prin asimilarea unor tehnologii moderne și generalizarea unor valoroase inițiative muncitorești, oamenii muncii din industria județului Teleorman au realizat suplimentar, în cele nouă luni ale acestui an, 18,1 milioane metri cubi de gaze asociate utilizabile, 567 000 rulmenți, mașini și utilaje agricole în valoare de 6,5 milioane lei, mijloace de automatizări electrotehnice, utilaje tehnologice pentru industria chimică și alte produse.

- Oamenii muncii din unități agricole din județele Brăila, Mureș, Harghita și Ialomița raportează obținerea unor producții record la culturile de toamnă: 33 500 kg porumb la hectar în cultură irigată; 120 450 kg sfeclă de zahăr la hectar; 84 360 kg cartofi de toamnă la hectar; 114 530 kg tomate la hectar 126 100 kg ardei capia la hectar.

- În ultimul timp, în județul Constanța au fost construite dispensare, policlinici și spitale dotate cu aparatură moderna. Numărul paturilor în unitățile sanitare ale județului a ajuns la peste 5 100, cel al medicilor s-a dublat față de anul 1970, iar numărul cadrelor medii sanitare depășește cifra de 3 600, creîndu-se condiții optime pentru îngrijirea sănătății populației.

- Colectivul Exploatării miniere Turț-Socea, județul Satu Mare, raportează îndeplinirea sarcinilor de plan. O contribuție însemnată la obținerea acestui succes l-a avut, în primul rînd, electrificarea transportului de minereu în subteranele exploatării.

Putem să spunem cu toată tăria că numai și numai în condițiile socialismului au fost posibile marile realizări, că numai și numai socialismul a lichidat înapoierea din trecut și a asigurat ridicarea, într-o perioadă scurtă, a României la un înalt nivel de dezvoltare economică și socială. Pornind de la toate acestea, trebuie să ne angajăm să facem totul pentru a asigura mersul ferm al patriei noastre pe calea făuririi cu succes a societății socialiste multilateral dezvoltate și a înaintării României spre comunism!

NICOLAE CEAUȘESCU

EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU
EPOCA DE GLORIE ȘI MĂREȚIE A ROMÂNIEI SOCIALISTE
TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU PRIMUL PREȘEDINTE AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
DEMOCRAȚIA MUNCITOREASCĂ REVOLUȚIONARĂ

MĂREȚELE ÎNFĂPTUIRI ALE POPORULUI ROMÂN – EXPRESIE A FORȚEI ȘI SUPERIORITĂȚII SOCIALISMULUI

Octombrie 1989. Țara întreagă întîmpină, cu noi și mărețe realizări, istoricul eveniment al acestui an: Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român. Acesta se va înscrie în analele vieții poporului român ca forumul marilor înfăptuiri și victorii socialiste ale națiunii noastre, al independenței depline a țării, al largilor deschideri către viitorul comunist al României.

La momentul de strălucit bilanț prilejuit de cel de-al XIV-lea Congres, poporul român se înfățișează demn și mîndru de mărețele înfăptuiri pe care le-a obținut, sub conducerea gloriosului său partid comunist, cu deosebire în epoca inaugurată de marele forum comunist din iulie 1965 — Congresul al IX-lea al partidului. O epocă în care au fost elaborate și realizate, pe temelia unei adînci cunoașteri a resurselor și puterii de creație ale poporului, cele mai cutezătoare, cele mai grandioase programe de dezvoltare economico-socială din întreaga noastră istorie. Prin înfăptuirea mobilizatoarelor prevederi ale acestor programe, țara și-a sporit în ritmuri înalte forța economică, și-a amplificat continuu avuția națională, străbătînd un lung și glorios drum pe calea progresului și a civilizației socialiste. Astfel, fondurile fixe productive ale țării se ridică la circa 3 600 miliarde de lei, față de numai 160 de miliarde în 1945. Cu această dotare tehnico-materială, industria românească realizeaza astăzi o producție de peste 135 de ori mai mare decît în 1945, în anii de după Congresul al IX-lea al partidului aceasta crescînd de 120 de ori. O puternică dezvoltare a cunoscut agricultura noastră socialistă, a cărei producție este acum de 10 ori mai mare decît în 1945, în perioada inaugurată de Congresul al IX-lea aceasta crescînd de 6 ori. Pe această temelie, România a reușit să achite, în primăvara acestui an, întreaga datorie externă, asigurîndu-se astfel independența economică și politică deplină, adevărata suveranitate a patriei.

Poporul român este, de asemenea, mîndru de a fi asigurat în anii construcției socialiste o puternică înflorire a științei, învățămîntului și culturii românești. Cu deosebire în perioada ce a urmat Congresului al IX-lea a fost elaborată și pusă în aplicare o concepție de profundă esență umanistă, al cărei strălucit promotor este tovarășul Nicolae Ceaușescu, potrivit căreia știința, învățămîntul, cultura reprezintă factori hotărîtori ai dezvoltării economico-sociale, pîrghii de accelerare a progresului multilateral al patriei socialiste. În toți acești ani, sub conducerea de înaltă competență a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, s-a asigurat dezvoltarea neîntreruptă a acestor domenii, a sporit contribuția lor la soluționarea problemelor economico-sociale, la creșterea eficienței întregii activități.

Mîndru este poporul nostru și de succesele deosebite privind dezvoltarea echilibrată, pe întregul teritoriu al patriei, a forțelor de producție, ceea ce a însemnat ridicarea economico-socială a tuturor județelor la cotele unei vieți efervescente, dinamice; mîndru este de noua înfățișare a așezărilor țării, în care mai bine de patru cincimi din populație locuiește în case noi, confortabile, în condiții moderne; mîndru este de marile construcții social-culturale și edilitar-gospodărești, care au dat noi dimensiuni vieții spirituale a fiecărei localități, au creat condiții superioare pentru afirmarea aptitudinilor și vocațiilor creatoare ale fiecăruia dintre fiii țării; mîndru este pentru marile ctitorii ale acestei epoci, pentru marile obiective industriale, agricole, social-culturale, ce au modificat însăși geografia patriei și care vor dăinui peste vreme, vorbind urmașilor despre o perioadă de înfăptuiri fără precedent: platforme industriale, lucrări de irigații și îmbunătățiri funciare, metroul și noul centru civic al Capitalei, marile ansambluri de locuințe, șantierele navale și platformele marine, Canalul Dunăre-Marea Neagra, Canalul Poarta Albă — Midia-Năvodari, amenajarea complexă a Dîmboviței, Transfăgărășanul și multe, multe altele.

Toate aceste mărețe înfăptuiri constituie o ilustrare a justeței politicii partidului nostru comunist, care își îndeplinește cu cinste misiunea istorică pe care și-a asumat-o: aceea de a organiza și conduce poporul pe calea făuririi celei mai drepte orînduiri, a demnității și suveranității patriei. Ele reprezintă, totodată, o puternică expresie a forței și superiorității orînduirii socialiste, datorită faptului că numai pe temelia proprietății socialiste, a asigurării depline egalități în drepturi a tuturor cetățenilor patriei, a instituirii noilor raporturi sociale și politice în viața societății românești s-au putut descătușa marile energii creatoare ale poporului, s-a putut deschide cîmp larg de afirmare spiritului său de dăruire, de inițiativă, de răspundere socială, de bun gospodar. Iată de ce poporul român urmează neabătut partidul comunist, care îl conduce cu clarviziune științifică pe drumul celor mai înalte culmi de progres și civilizație socialistă și comunistă.

● COLABORAREA ÎNTRE CERCURI — „CHEIA“ OBȚINERII UNOR REALIZĂRI REMARCABILE ● APARATE DESTINATE CONSUMULUI RAȚIONAL AL ENERGIEI ● PROIECTE PENTRU ALTOIREA ȘTIINȚIFICĂ A POMILOR

● ÎN PREGĂTIRE — PRIMA PIESĂ DE TEATRU ȘI UN SCENARIU DE FILM SCRISE ȘI REGIZATE DE PIONIERI

PASIUNE INIȚIATIVĂ CREATIVITATE

Zi aurie de toamnă. Aurel Văduva trecu pe lîngă noi salutîndu-ne și intră grăbit în sala cercului de depanări radio-tv al Casei Pionierilor și Șoimilor Patriei din Reșița. După cîteva minute veniră și colegii săi Claudia Mocuța și Florin Cărăușan. Au sosit mai devreme pentru că, zic ei, timpul lor de creație nu se măsoară în ore. Pe masa de lucru începură să apară, una cîte una, schemele tehnice. Aurel începe să calculeze, stabilind valoarea rezistențelor, a diodelor, a tranzistoarelor. Claudia și Florin își împărțiră și ei sarcinile. Unul selecționează piesele, celălalt pregătește aparatura de lucru. În cîteva ore totul este gata.

— De ce atîta grabă? i-am întrebat, după ce îi urmărisem cîtva timp.

— Nu este grabă, ne răspunde Aurel. Vrem ca în cîteva zile să facem un nou tip de generator care să ne ușureze munca.

— Eu aș propune să cerem părerea și colegilor noștri de la cercul de design, interveni Florin. Am mai lucrat împreună și, totdeauna, lucrurile au ieșit foarte bine.

Într-adevăr, multe aparate electronice au fost realizate de membrii cercului de depanare radio-tv în colaborare cu colegii de la cercul respectiv. Dintre acestea, lampa ergonomică în formă de floare s-a bucurat de o bună apreciere din partea elevilor, dar și din partea specialiștilor.

Florin mînuiește aparatul de lipit cu multă pricepere. Claudia desenează carcasa.

— Veți lucra numai la generatoare?

— Nu, bineînțeles. Pornind de la aparatul pentru determinarea poluării, lucrare ce a obținut premiul al II-lea la ediția precedentă a concursului republican de creație tehnico-științifică „Start spre viitor“, am conceput schema a două noi aparate destinate determinării gradului de poluare a solului și a apei, ne-a pus în temă Florin.

— Și împreună cu colegii de la cercurile de mecanică și navomodele, ne-am propus să realizăm o nouă aparatură pentru depanare și control, a încheiat discuția noastră Claudia.

Am trecut și pe la cercurile respective. Navomodeliștii, ocupanți și ei ai locului al II-lea pe țară la concursul „Start spre viitor“, și tinerii mecanici sînt și ei în plină activitate. În colaborare lucrează la masa destinată proiectării noilor nave, la standul pentru șlefuit placaj și la bazinul de încercare a navomodelelor. Totodată au pus la punct „documentația“ pentru dispozitivul de curățat bujiile motorului cu ardere internă și pregătesc schema tehnică a unui nou dispozitiv, acesta contribuind la sporirea randamentului carturilor.

Frumoasele realizări înregistrate de ei în domeniul economisirii energiei — dispozitivul de sesizare automată a depășirii temperaturii în locuri greu accesibile, dispozitivul electronic pentru reglarea automată a funcționării motoarelor sau dispozitivul electronic pentru verificarea izolației la instalațiile electrice, pentru a enumera numai cîteva, sînt continuate cu alte lucrări caracterizate printr-un nivel tehnic și calitativ superior.

Important rămîne faptul că la Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei din Reșița — clădire modernă și deosebit de funcțională —, membrii cercurilor s-au aflat din primele zile ale noului an la mesele de lucru, la repetiții sau în seră. De ce în seră? Pentru că membrii cercului de agrobiologie și-au propus să învețe cele mai noi procedee de înmulțire a plantelor și, mai ales, metodele științifice de altoire a pomilor. Aplecați asupra planșelor, tinerii biologi au început studiul. Deodată, în seră,

printre plante și flori, se aude o muzică lină și caldă. Este ora de repetiție a ansamblului folcloric „Balada Goznei“, laureat al celei de-a VII-a ediții a Festivalului Național „Cîntarea României“. În festival, tinerii artiști reșițeni au prezentat frumoase cîntece din cele mai importante zone folclorice ale Carașului. În acest an și-au propus să-și îmbogățească repertoriul cu cîntece și dansuri din alte zone folclorice ale țării: Moldova, Oltenia, Oaș, Făgăraș. Andreea Stoicănescu, cunoscuta solistă a ansamblului, vrea să culeagă noi cîntece din satul său natal, Forotic, în timp ce Anca Baciu și Elena Sămăilă vor „pune“ pe strunele viorii cele mai frumoase melodii din zona Naideș. Și tinerii condeieri au proiecte ambițioase, cu atît mai mult cu cît sînt deținătorii locului I în Festivalul Național „Cîntarea României“ cu formațiile de brigadă și montaj (ei fiind autorii textelor) și tot ai locului I la concursul „Tinere condeie“. Au în lucru mai multe texte pentru formațiile de brigadă, montaj și de teatru, precum și un scenariu pentru un film de scurt metraj.

Fără îndoială, pionierii reșițeni își vor realiza proiectele pe care și le-au stabilit pentru acest nou an. Dar succesele lor vor fi determinate și de munca pasionată a conducătorilor de cercuri, profesori, maiștri și tehnicieni.

ION SBÂRNEA

REZULTATELE CONCURSULUI
FOTOREPORTER
EDIȚIA 1988 - 1989
„CUTEZĂTORII"

Încă o etapă parcursă, încă un an cu frumoase apariții ale rubricii noastre, realizate cu cititorii, se încheie în acest număr. Și tot acum **se declanșează următoarea ediție, 1989—1990, a concursului Fotoreporter „Cutezătorii"!** *Avem, iată, prilejul să-i felicităm pe toți cei care, în nenumărate rînduri, au trimis redacției imagini încărcate de bucuria copilăriei, ilustrînd atîtea și atîtea împliniri, redînd frumuseți și bogății neasemuite ale patriei. Cele aproape 100 de fotografii apărute în paginile revistei la această rubrică, în ediția care se încheie, sînt deosebit de inspirate și de bună calitate.*

Așteptăm și în continuare participarea voastră, dragi prieteni. Sîntem bucuroși, de asemenea, să facem cunoștință cu noi și noi colaboratori.

Rubrica vă așteaptă!

Iată acum palmaresul concursului:

Premiul I: Cercul foto de la Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei Bistrița, județul Bistrița-Năsăud;

Premiul II: Cercul foto de la Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei Tîrgoviște, județul Dîmbovița;

Premiul III: Cercul foto de la Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei Alba-Iulia, județul Alba;

Mențiuni: Cercurile foto de la casele pionierilor și șoimilor patriei din Oltenița, Oradea, Rm. Vîlcea, Slobozia, Focșani, Bicaz, Cîmpulung Moldovenesc, Bîrlad, Iași, Galați, Buzău, Cluj-Napoca, cercul foto de la Școala nr. 1 Horodnic de Jos, județul Suceava; fotocineclubul „Steiul", Școala „Dr. Petru Groza", județul Bihor.

Mențiune specială pentru realizarea de fotografii color: Cercul foto de la Școala nr. 1 Arbore, județul Suceava.

Premii individuale: Bogdan Cristea, Cătălin Bordei, Gabriela Lucian, Călin Totu, Cristian Bucur, C.P.Ș.P. Tîrgoviște; Daniela Chican — C.P.Ș.P. Giurgiu; Marian Filipescu, Aurel Bucur, C.P.Ș.P., Oltenița, Szabo Levente, Școala nr. 6, Odorheiul Secuiesc; Ionel Vancea, C.P.Ș.P. Oradea; Marcel Martin, C.P.Ș.P. Sibiu; Cosmin Opleanu, Rareș Fechete, C.P.Ș.P. Alba-Iulia; Cornel Buhai, Otinel Murza, Daniel Irja, Dorel Suciu, C.P.Ș.P Bistrița; Emilian Popescu, C.P.Ș.P. Bălcești, Vîlcea; Bogdan Tolea, C.P.Ș.P. Slobozia; Cristina Corduneanu, C.P.Ș.P. Bicaz; Marcel Jităreanu și Cristian Albescu, C.P.Ș.P. Cîmpulung Moldovenesc; Daniel Isai, C.P.Ș.P. Iași; Marius Popică și Anca Marcu, C.P.Ș.P. Întorsura Buzăului, Covasna; Cornel Trîmbițașu și Gheorghe Corcodel, C.P.Ș.P. Galați; Daniela Blegu, Bogdan Albu, C.P.Ș.P Buzău; Cornelia Bahudu, C.P.Ș.P. Văleni, Prahova.

MERIT PIONIERESC

Pionierii muzeografi

Cu cîțiva ani în urmă, pionierii de la Școala Sulița, județul Botoșani, au început să colecționeze de la oamenii din comună și din satele învecinate obiecte amintind de trecutul localității lor. De la aceste prime preocupări pentru cunoașterea și punerea în valoare a istoriei străvechii așezări moldave și pînă la frumosul muzeu școlar în care sînt reunite peste 2 500 de obiecte a fost nevoie nu doar de efortul de a le aduna, ci și de ore în șir de muncă de cercetare pentru clasarea și aranjarea lor în muzeu. Beneficiind de sprijinul unui specialist de la Muzeul județean de istorie și de cel al unui inimos tovarăș învățător pensionar, pionierii din această școală, între care Irina Diaconu, Nicoleta Sănduleac, Maria Costea și mulți alții, au întocmit listele cu obiectele cuprinse în muzeu – de la unelte casnice și rîșnițe de piatră pînă la statuete de ceramică, obiecte de port popular și podoabe, vechi stampe, fotografii și documente scrise descoperite pe teritoriul comunei –, au datat și au aranjat vitrinele cu exponate.

Muzeul, deschis cu prilejul împlinirii a 125 de ani de la înființarea Școlii din Sulița, a devenit un minunat cadru pentru desfășurarea orelor de istorie, așa cum se vede și în fotografia trimisă de subredacția „Cutezătorii" din Botoșani.

Ritm

În acest „sezon de vîrf" al bataliei pentru strîngerea și depozitarea grabnică a recoltei, pionierii și școlarii din întreaga țară înscriu în cronica hărniciei noi fapte de muncă, noi dovezi ale spiritului gospodăresc ● **Colegii voștri** din localitățile Perieți, Scînteia, Bordușani, Dridu și Făcăieni, județul Ialomița, ne anunță ca au recoltat, în decurs de o săptămînă, mari cantități de legume, fructe și capitule de floarea-soarelui ● **Peste 1 500 de pionieri** din localitățile Buhoci, Tamași, Orbeni, Valea Seacă, Podu Turcului, Cleja și Faraoani, județul Bacău, au cules încă 150 tone de legume ● **Sub genericul „Fiecare pionier, o faptă de muncă pentru inflorirea patriei"**, colegii voștri din comuna Pecica, județul Arad, și-au propus să organizeze mai multe acțiuni-record pentru a depăși, în cinstea apropiatului Congres al partidului, cu 10 la sută angajamentul de muncă patriotică, asumat pentru anul 1989 ● **La o nouă acțiune** pentru recoltarea fructelor de pădure au participat, de curînd, pionierii din Fălciu, Voinești, Stănilești și Băcești, județul Vaslui, iar rezultatul ei s-a soldat cu depașirea scontată ● **Amintim și inițiativa unui temerar echipaj** de la Școala Borsec, județul Harghita, care, în cadrul acțiunii „Asaltul Carpaților", a refăcut, în perioada 1—10 septembrie, cîteva dintre marcajele turistice din Munții Călimani ● **O nouă ediție a tradiționalei acțiuni cultural-artistice „Cibinium"** s-a desfășurat în județul Sibiu. Cu acest prilej, membrii cercurilor de folclor de la C.P.Ș.P. și școlile municipiului Mediaș au organizat dezbaterea cu tema „Motive decorative tradiționale în costumul popular de pe Tîrnave"; la C.P.Ș.P. Tălmaciu a avut loc vernisajul expoziției de artă plastică „Județul Sibiu — trepte ale devenirii socialiste", iar la C.P.Ș.P. din Sibiu a fost deschisă o expoziție de creație tehnico-aplicativă; un amplu spectacol folcloric a fost prezentat de către formațiile artistice din comuna Micăsasa, iar membrii cercurilor de la C.P.Ș.P. Dumbrăveni au organizat o vizită la Întreprinderea de Relee din Mediaș.

Rezultatele concursului nostru de artă plastică „PALETA DE AUR“ 1989

PREMIUL I (PICTURĂ): Lucica Modiga — C.P.Ș.P., Murgeni, Vaslui; **Oltița Felecan,** Școala Apahida — Cluj; **Bogdan Iordache,** cercul de desen „Ion Diaconescu“, municipiul Gh. Gheorghiu-Dej — Bacău.

PREMIUL II (PICTURĂ): Eva Botka, C.P.Ș.P., Timișoara; **Viorica Manolache**, Școala nr. 2, Bîrlad — Vaslui; **Bianca Gilèa,** C.P.Ș.P., Murgeni — Vaslui.

PREMIUL III (PICTURĂ): Mariana Corpodean, Școala Apahida — Cluj; **Marius Vernica,** Școala nr. 28, Piatra-Neamț; **Florența Drăghicescu,** Școala nr. 108, București.

PREMIUL I (GRAFICĂ): Adrian Hamza, C.P.Ș.P., Orșova — Mehedinți; **Vlad Popescu,** Școala nr. 197, București.

PREMIUL II (GRAFICĂ): Costinel Lupu, C.P.Ș.P., Orșova — Mehedinți; **Alin Dunărințu,** C.P.Ș.P., Orșova — Mehedinți.

PREMIUL III (CARICATURĂ): Adela Pelaghie, Școala nr. 2, Ocna Mureș — Alba,

PREMIUL I — ILUSTRAȚII LA POEZII DE MIHAI EMINESCU: Ruxandra Nițulescu, Școala Albești — Argeș;

PREMIUL II: Adina Preda, Școala Albești — Argeș;

PREMIUL III: Cornelia Fabia Năstase, C.P.Ș.P., Murgeni — Vaslui,

MENȚIUNI: Diana Moise, C.P.Ș.P., Urziceni — Ialomița; Luiza Valache, Școala nr. 8, Bîrlad — Vaslui; Roxana Bumbaru, C.P.Ș.P, Murgeni — Vaslui; Gianina Cătana, Școala nr. 25, Timișoara; Cornelia Năstase, C.P.Ș.P., Murgeni — Vaslui; Ionel Mîslea și Nicoleta Crăciun, Școala G[illegible]rcani — Vaslui; Ionuț Iacob, Școala nr. 11, Buzău; Maria Ghioc, Școala nr. 11, Buzău; Florina Oana Modiga, C.P.Ș.P., Murgeni — Vaslui; Monica Blaga, Școala Zănești, Neamț; Barbala Koppandi, Liceul „Nicolae Tonitza“, București; Simona Mînzală, Școala nr. 11, Buzău; Camelia Ciubotaru, Școala nr. 25, Timișoara; Ionuț Daniel Susan, Școala nr. 28, Piatra Neamț.

După ce v-am făcut cunoscute rezultatele concursului de creație artistică „Paleta de aur“, la care au participat peste zece mii de pionieri talentați, facem precizarea că, de această dată, lucrările de premiul I, II sau chiar III sînt foarte apropiate valoric. După cum, în afara celor 15 mențiuni, juriul a mai acordat încă o sută de diplome cu mențiunea „Pentru talent și fantezie“, care iarăși pot fi considerate drept premii.

Începînd cu ziua de apariție în revistă a rezultatelor acestui concurs pentru ediția 1989, așteptăm, în continuare, lucrările voastre inspirate din activitățile pionierești și școlare, realitățile văzute și trăite alături de părinții și de frații voștri mai mari, pe șantiere, pe ogoare, în fabrici și uzine.

IOAN DONCA

Din lucrările premiate.

„România — țara a păcii“, linogravură 43/62 cm, HAMZA ADRIAN, clasa a VI-a, C.P.Ș.P., Orșova (premiul I).

„Acum iată că din codru și Calin mirele iese...“ NIȚULESCU RUXANDRA, clasa a VI-a, Școala Albești județul Argeș. (premiul I).

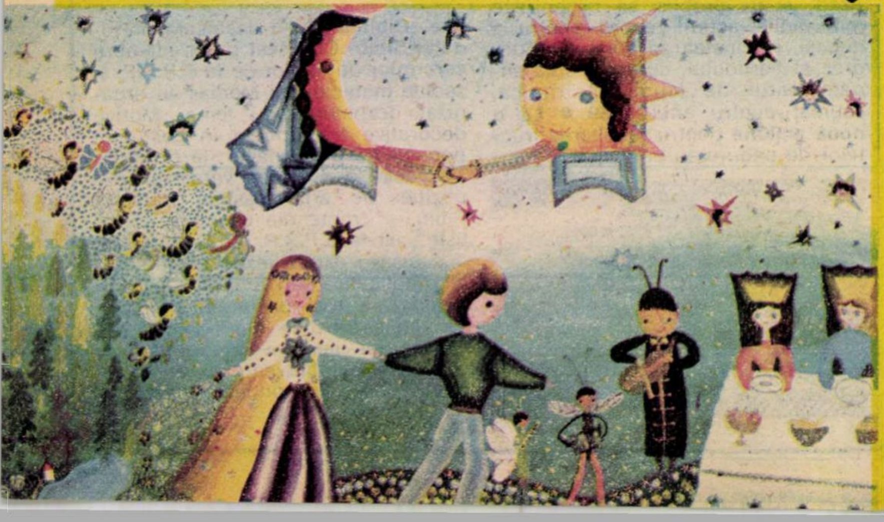

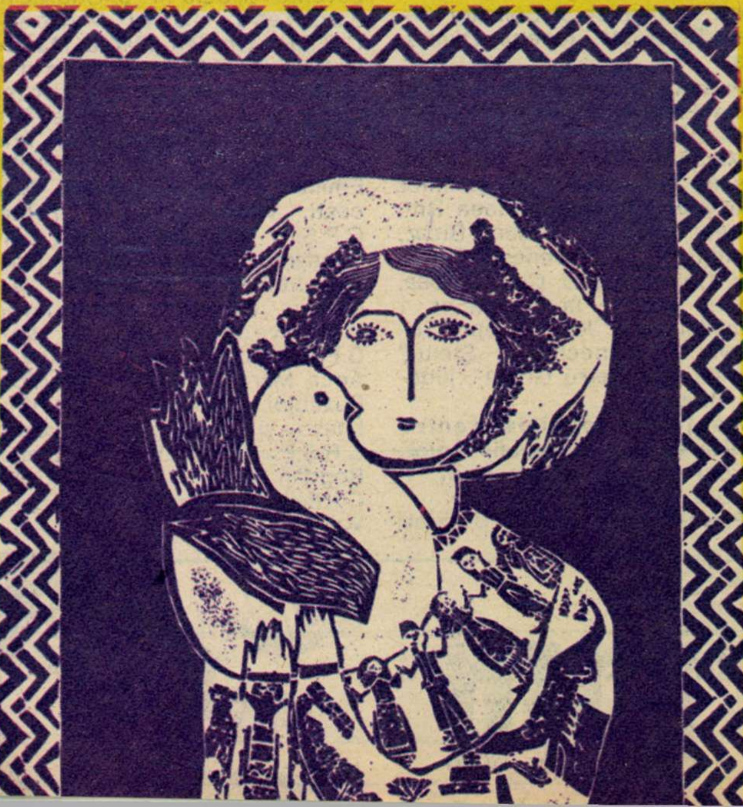

UN TALENT DEOSEBIT

Plină de zîmbet, vioaie și atît de îndrăgostită de vioară încît este gata să cînte oricînd, pioniera **Haiganuș Cuțitaru** *se află în plină afirmare. Laureată a Festivalului Național „Cîntarea României“, ediția a VII-a, răsplătită cu premiul I la concursul de interpretare „Ciprian Porumbescu“ în 1988, deținătoarea în acest an a marelui trofeu „Lira de aur“, la același concurs, tînăra solistă este cea mai autentică reprezentantă a generației sale. La Suceava a făcut o impresie deosebită auditoriului prin acuratețea interpretării și prin adînca înțelegere a pieselor prezentate, una dintre ele („Capriciul nr. 4“ de Weniavsky) fiind un studiu obligatoriu pentru admiterea la Conservator. Piesa de mare dificultate tehnică, datorită intonației, tempoului, arcușului spiccato, acest „capriciu“ a fost interpretat cu o naturalețe și cu un talent deosebite. „Prinderea“, într-o fracțiune de secundă, a unei note peste nouă poziții – dificultate extraordinară pentru cei mai mulți dintre interpreți – a fost atît de exactă, încît celor care cunoșteau „capcanele“ partiturii nu le venea să creadă. Piese de virtuozitate a prezentat și din creația muzicală românească, cum este „Capriciul nr. 3“ de Vasile Filip.*

– Spune-mi, te rog, una dintre dificultățile de interpretare ale acestei piese?

– La un moment dat se cîntă numai pe coarda sol, într-un tempo rapid. Numai prin studiu intens se poate ajunge la această... performanță.

În cadrul concursului, care i-a reunit pe cîștigătorii premiului I la Festivalul Național „Cîntarea României“ (ceea ce a ridicat foarte mult nivelul artistic al interpretării), Haiganuș a mai cîntat o piesă extrem de dificilă: „Introducere și Rondo capriciosso“ de Saint-Saëns. Pentru a ne imagina dificultatea acestei piese, este suficient să spunem că interpreta a trebuit să realizeze în același timp patru sunete pe patru corzi diferite. Să recunoaștem că este o performanță greu de egalat la vîrsta ei. De altfel a fost singura care a realizat-o.

Altminteri, Haiganuș cîntă și la pian foarte bine, are și o voce frumoasă. Ne-a mărturisit că îi place muzica ușoară, că urmărește cu plăcere și concursurile de gimnastică. Firește, cel mai mult timp îl acordă studiului viorii, 3–4 ore pe zi. Acum este în clasa a VIII-a la Liceul de

artă „George Enescu“ din București. Proiecte? În primul rînd să-și îmbogățească repertoriul. O dorință? Să mulțumească, să răspundă exigenței tovarășei profesoare **Laurenția Onose,** *care o îndrumă cu deosebită pricepere, cu multă înțelegere.*

Ascultînd-o pe Haiganuș cum cîntă, ai sentimentul că te găsești în fața unui artist adevărat.

ION SBÂRNEA

Limba noastră-i o comoară

1885 - 1944

„Prefer să fie expresia bolovănoasă şi să spună într-adevăr ce vreau, decît să fiu şlefuit şi imprecis.“

LIVIU REBREANU

CUM VORBIM? CUM SCRIEM?

Mingea, de diverse dimensiuni şi chiar forme şi cu diferite destinaţii, este jucărie sau obiect de sport pentru toate vîrstele, dar, fireşte, îndeosebi pentru copii. Denumirea ei literară este cunoscută în toată ţara, sinonimele regionale de tipul **cotcă, hapuc, loptă** sau **pilă** fiind din ce în ce mai puţin răspîndite. Cuvîntul **minge** nu este însă folosit corect de toţi vorbitorii, ci se întîlneşte în diverse variante neliterare.

Dintre acestea, unele, ca **mince** (cu consoană surdă în locul celei sonore) sau **mice** (cu fenomenul anterior, dar şi cu lipsa consoanei **n**), sînt mai puţin importante, avînd un caracter local. Există însă o variantă neliterară asupra căreia trebuie atrasă atenţia, întrucît apare şi în exprimarea orală sau scrisă a unor vorbitori ai limbii literare şi are o mare răspîndire printre copii: aceasta este varianta **mingie** (în trei silabe), cu pluralul şi genitiv-dativul singular nearticulat **mingii** (în două silabe).

Iubitorii jocurilor cu mingea, care învaţă regulile acestora, sînt datori să înveţe şi denumirea corectă a obiectului esenţial în practicarea lor. Se spune corect **minge,** de la care forma nearticulată de plural şi de genitiv-dativ singular este **mingi** (o silabă), iar formele articulate sînt: **mingea** (două silabe) la nominativ-acuzativ singular, **mingii** (două silabe) la genitiv-dativ singular, **mingile** la nominativ-acuzativ plural şi **mingilor** la genitiv-dativ plural. Deci: **Am o minge** (nu **mingie**) **nouă. Dă-mi mingea** (nu **mingia**)! **Culoarea acestei mingi** (nu **mingii**) **este roşie; culoarea mingii** (nu **mingiei**) **mele este albastră. Adu două mingi** (nu **mingii**)! **Unde sînt mingile** (nu **mingiile**)?

Variante neliterare cu **-ie** (în două silabe) în locul lui **-e** se întîlnesc şi la alte substantive feminine, de exemplu **elicie, nădejdie** sau **ridichie,** în loc de **elice, nădejde, ridiche.** Există însă şi cuvinte la care este corectă finala **-ie** şi neliterară varianta **-e:** în această situaţie sînt, de exemplu, substantivele feminine **rochie** şi **unghie** (nu spuneţi deci **roche,** nici **unghe!**). În caz de nesiguranţă, forma corectă se află din dicţionare şi din îndreptare ortografice.

În limbajul jucătorilor de fotbal şi al suporterilor, **mingea** este denumită uneori prin sinonime ale termenului general. Un sinonim caracteristic pentru limba scrisă este balon, care, printre alte sensuri, a căpătat şi sensul „minge“, devenind un fel de termen tehnic pentru mingea de fotbal; prin folosirea lui se poate evita repetarea la nesfîrşit a cuvîntului **minge** în relatarea desfăşurării unui meci, dar acest avantaj dispare dacă **balon** este adoptat ca unic termen, eliminînd total denumirea curentă **minge,** de aceea sinonimul tehnic trebuie folosit cu măsură. În limba vorbită, mai exact în argoul stadioanelor, circulă un sinonim al lui **minge** care este nerecomandabil, anume **băşică;** el are sens depreciativ şi coloratură vulgară.

Sinonim cu **minge** este şi un element de compunere din denumirea unor jocuri sportive cu mingea: **-bal** din **fotbal, handbal** (şi **baschetbal, voleibal,** cărora li se preferă denumirile reduse **baschet, volei).** Acest element de compunere provine din englezescul **ball** — păstrat ca atare, cu scrierea şi pronunţarea din limba de origine, numai în denumirea **base-ball** — şi germanul **Ball,** care înseamnă „minge“.

MIOARA AVRAM

ISTORIA UNUI CUVÎNT

Lemn

Cuvîntul latin **lignum** *a devenit în limba noastră* **lemn.** *Se observă că vocala* **i** *a trecut la* **e**, *grupul de consoane* **gn** *s-a transformat în* **mn,** *iar sunetele finale au dispărut cu totul (mai întîi* **m** *şi mult mai tîrziu vocala* **u).** *Toate aceste schimbări de sunete s-au petrecut potrivit unor legi fonetice proprii dezvoltării latinei tîrzii.*

Lemn *e folosit, ca şi latinescul* **lignum,** *cu două înţelesuri de bază, dintre care cel mai obişnuit în vorbirea curentă este cel de „material de construcţii, material servind drept combustibil, trunchi al unui copac tăiat“, ca în exemplele:* **lemn de brad, pod de lemn, masă de lemn, lemne de foc** *etc.*

De la **lemn,** *avînd acest sens, a derivat substantivul* **lemnar** *(cu sufixul* **-ar),** *care denumeşte pe cel care lucrează lemnul şi, la fel,* **lemnărie** *(cu sufixul* **-ărie),** *ca denumire a meseriei lemnarului. În unele zone ale Transilvaniei, băţul de chibrit se cheamă* **lemnuş,** *cuvînt format cu sufixul* **-uş** *de la* **lemn** *luat cu înţelesul discutat mai sus. Acelaşi sens de bază al lui* **lemn** *se recunoaşte şi în expresii ca:* **a rămîne ca de lemn** (= *a înlemni, a încremeni din cauza unei emoţii puternice),* **a îngheţa lemn** (= *a înţepeni de frig),* **e ger de crapă lemnele** *şi multe altele.*

Cealaltă semnificaţie importantă a lui **lemn** *este de „arbore, copac“, specifică limbii vechi şi celei populare. Cu acest înţeles apare* **lemn** *în compusul* **Strîmbă-Lemne,** *numele unui bine cunoscut personaj din basmele noastre (de exemplu în „Harap Alb“) sau în compuse din domeniul botanic:* **lemn-ciinesc, lemn-domnesc, lemn-dulce, lemn de apă** *şi altele. În* **untdelemn,** *compus din trei cuvinte de origine latină,* **lemn** *are tot înţelesul de „copac, arbore“, chiar un înţeles mai specializat, cel de „măslin“, căci iniţial* **untul de lemn** *denumea uleiul de măslin. Acest cuvînt compus s-a creat după un model existent în limba slavilor cu care strămoşii noştri au venit de timpuriu în contact.*

Prin urmare, cînd analizăm cuvintele derivate sau compuse (ca şi termenii esenţiali din structura expresiilor şi a locuţiunilor) trebuie să avem în vedere şi sensul iniţial al cuvîntului de bază.

GR. BRÂNCUŞ

Cîntec

Pădure lină
De fag şi stejar,
Din izvor şi lumină
Creşti tînără iar.

Pădure frumoasă
De brad visător
Eşti stîlp mîndru la casă
Şi coloană-n pridvor.

Sus, pe Carpaţi
Unul cîte unul
Cerbii ştiu să vină,
Tu, mereu, te înalţi,
Ca ţara, pădure-n lumină..

ION CRÎNGULEANU

Să descoperim împreună:

PORTURI NOI PE HARTA ŢĂRII

„Cu ce ai venit în Capitală?" „Cu vaporul!"

Ceea ce pînă mai ieri putea reprezenta un răspuns plin de imaginaţie, va face parte, în curînd, din firescul vieţii bucureştenilor. Portul Glina este deja o adresă exactă pe harta Capitalei. La fel şi portul Bucureşti-30 Decembrie. Puncte de reper în emblematica oraşului. Un măreţ şi cuprinzător program de gospodărire a apelor dă viaţă unor noi artere de comunicaţie. Dîmboviţa, Argeşul, canalele dintre Dunăre şi Marea Neagră sînt şi vor fi nu numai resurse de apă pentru viaţa localităţilor urbane şi rurale, pentru industrie şi agricultură, ci şi importante căi de navigaţie. Amenajarea lor a necesitat sau, în cazul Argeşului, continuă să ceară mari eforturi de investiţii pentru construirea unor obiective de complexitate deosebită: baraje, diguri, noduri hidrotehnice, ecluze şi altele. Porturile fac parte dintre acele obiective ce dau personalitate şi sporesc valoarea economică a noilor cursuri de apă. Ele fac parte dintr-un program la fel de important — acela al creşterii şi diversificării transporturilor pe apă. Porturile noi ale ţării — porţi deschise spre lume, spre viitor.

Freamătul şantierului a rămas doar o amintire. Ultimele excavatoare, buldozere şi autobasculante s-au retras de mult. Împreună cu ele, oamenii unei mari izbînzi: Portul Glina. Fereastră spre inima ţării, punte de legătură a Capitalei cu Dunărea şi Marea, cu lumea întreagă. Un milion metri cubi de pămînt excavat şi transportat, 400 metri de cheiuri de beton, un luciu de apă de 3 hectare, cu o adîncime de 3,5 metri, numeroase alte dotări alcătuiesc bilanţul unei performanţe. Portul Glina a fost început în august 1988 şi terminat în primăvara lui 1989. Timp record. De aici, Dîmboviţa îşi făureşte alt destin: cale navigabilă, într-o albie nouă, pînă la întîlnirea cu Argeşul.

Rîuri întinerite, canale de irigaţii, magistrale albastre — toate fac parte dintr-o vastă operă de amenajare complexă a apelor. Odată cu ele se nasc porturile. Porturi noi pe harta ţării.

Ca orice lucrare făurită de mîna omului, porturile au un „autor". Inginerul Constantin Opreanu este printre cei care şi-au pus semnătura pe aproape tot ce s-a construit în acest domeniu în ultimele decenii. Glina, pe Dîmboviţa, porturile de pe Argeş, Bucureşti—30 Decembrie şi Olteniţa, cele de pe Canalul Dunăre-Marea Neagră şi Poarta Albă—Midia-Năvodari sînt realizări recente.

— Magistralele albastre — ne spune inginerul Opreanu — au deschis pentru toţi cei ce muncesc în Institutul de Proiectări pentru Transporturi Auto, Navale şi Aeriene un capitol nou de creaţie şi cutezanţă. Existenţa colectivului nostru de „proiectări porturi pe canale" a început odată cu marea epopee a acestor grandioase construcţii. Pînă în 1975, eu şi alţi specialişti ne ocupam, mai ales, de modernizarea sau dezvoltarea porturilor dunărene.

— Este greu să proiectezi un port?

— Dacă ştii şi te pasionează, nu.

— Dumneavoastră unde aţi învăţat?

— În cadrul Facultăţii de Construcţii Hidrotehnice pe care am absolvit-o în 1966.

— Ce sînt porturile pentru inginerul Opreanu?

— Sînt trepte ale afirmării mele ca specialist, ca om. Fac parte din viaţa mea.

— Şi viaţa lor?

— Începe mai întîi pe planşeta de proiectare. Se fac studii, la faţa locului, pentru cunoaşterea condiţiilor topografice, hidrografice, hidrologice şi geotehnice. Se fac calcule şi se naşte proiectul. Apoi modelul. Într-un laborator special se „ridică" un port în miniatură. Bazinul portuar, gura de acces şi de ieşire a convoaielor se fac la scară redusă. Navele sînt din hîrtie, ca nişte jucării. Acesta este modelul hidraulic pe care îl încercăm pentru a verifica o „lege" a naturii potrivit căreia „orice curs de apă trebuie să urmeze o cale cît mai lesnicioasă". Apa trebuie să se scurgă ca şi cînd şi-ar fi croit singură drumul.

— Ce este un port?

— Este inima unui curs de apă. Rîurile, fluviile sînt cu atît mai importante cu cît devin mai utile omului. Transporturile de mărfuri pe ape cunosc o creştere puternică de la un an la altul. Porturile sînt inimile ce dau vigoarea acestei activităţi, de mărimea şi dotarea lor depinzînd volumul tansportului de produse pe „drumurile albastre".

— Ne-aţi vorbit mai înainte de modelul în miniatură; cum arată un port la scara unu pe unu?

— Depinde de importanţa fiecăruia. Cele de pe canalele magistrale sînt de mărime medie, ceea ce înseamnă că în ele se vehiculează anual milioane de tone de materiale. Pentru aceasta, porturile sînt înzestrate cu cheiuri de operaţiuni: construcţii speciale pentru acostarea, încărcarea şi descărcarea navelor. Apoi cheiurile de aşteptare, unde, în funcţie de intensitatea traficului, navele sînt pregătite pentru a intra la unul din cheiurile de produse agricole sau de materiale de construcţii, sau de minereuri. Suprafaţa delimitată de aceste construcţii reprezintă bazinul portuar sau acvatoriul. Fiecare port dispune de o platformă pentru maşini, instalaţii, macarale, ateliere de întreţinere şi, de asemenea, de magazii pentru depozitarea mărfurilor.

Acum, pentru că ştim cîte ceva despre ce este un port, să aflăm, în continuare, care sînt cele mai noi şi, totodată, ce activitate se desfăşoară în ele.

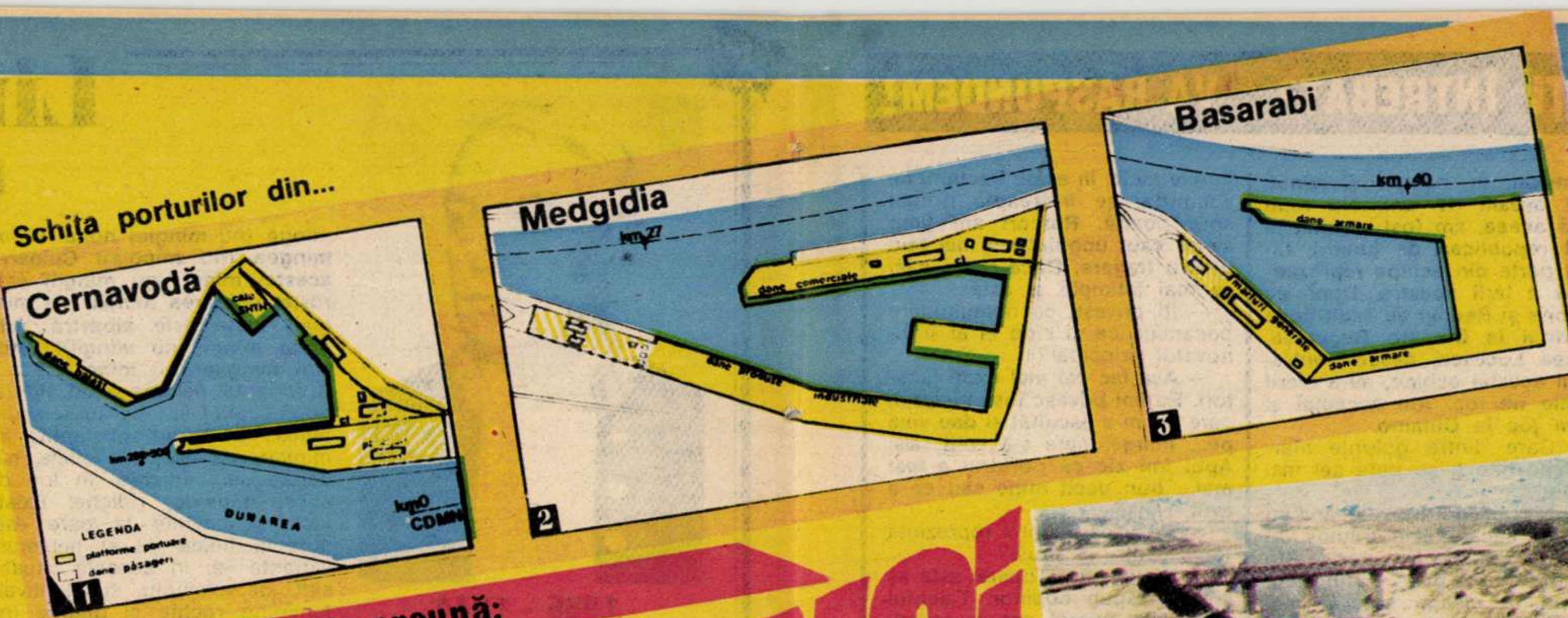

Schiţa porturilor din...

Ne întoarcem la Glina, pentru că este cel mai aproape de Bucureşti. Situat în vecinătatea unor mari platforme industriale, activitatea sa este profilată pe aprovizionarea cu materiale şi expediţia de produse din domeniul construcţiilor de maşini, metalurgiei, chimiei. El va fi atrăgător şi pentru cei care doresc să facă o plimbare cu vaporul spre Dunăre. Aceeaşi posibilitate o oferă şi celălalt port al Bucureştiului, cel din apropierea comunei 30 Decembrie. Pentru traficul de mărfuri, acesta va reprezenta punctul principal de aprovizionare a şantierelor Capitalei cu materiale de construcţii. Bucureşti — 30 Decembrie va fi şi un mare port cerealier, pe platforma sa fiind prevăzute mari silozuri şi magazii.

Din oricare dintre cele două porturi vom porni, pe Argeş în jos întîlnim, în aceste zile, imaginea, devenită binecunoscută, a marilor şantiere. Destinul nou al Argeşului este făurit cu migală şi pricepere de miile de muncitori ai antreprizelor de construcţii hidrotehnice Constanţa, de căi ferate Bucureşti, de tinerii brigadieri şi de militari-constructori. Fiecare formaţie de muncă de pe Canalul Dunăre-Bucureşti este hotărîtă să-şi îndeplinească angajamentul luat în cinstea Congresului al XIV-lea al partidului. Între ele, brigada condusă de inginerul Tudor Pascu.

— Cu ce succese întîmpină colectivul pe care îl conduceţi marele eveniment din viaţa partidului şi a ţării?

— Cu finalizarea tuturor lucrărilor portului Olteniţa. Aceasta înseamnă executarea a peste 400 de metri cheiuri, 200 la Argeş şi restul la Dunăre, portul Olteniţa avînd o dublă destinaţie: de a primi şi deservi nave atît de pe marele fluviu, cît şi de pe Canalul Dunăre-Bucureşti. S-au amenajat integral platforma portuară, precum şi cele două acvatorii.

Foto: MIHAI NIEDL

Portul Olteniţa, ca şi cel de la Glina, este o grăitoare dovadă a măiestriei şi forţei creatoare a colectivelor ce lucrează la această mare investiţie a ţării. Faptele lor de cutezanţă pun şi mai mult în lumină puternicul avînt constructiv de care cu toţii beneficiem în această epocă de trainice ctitorii. Geometria exactă a obiectivelor realizate, fineţea şi armonia construcţiilor ce compun modernul port de la Dunăre—Olteniţa exprimă o neîntreruptă şi rodnică activitate.

Cu un minim efort de imaginaţie, vedem nave acostînd sau desprinzîndu-se lent de ţărm, în sunet de sirenă. Cu una dintre ele alunecăm pe apele bătrînului fluviu. Nave de toate felurile „urcă" sau „coboară", transportînd materii prime, cereale, piese de mare tonaj. În apropierea Călăraşului, traficul se intensifică. Spre marele combinat siderurgic se îndreaptă convoaie de minereuri şi cărbune. Altele vin pline cu laminate şi alte produse metalurgice. Nici n-am prins de veste apropierea ecluzei. Sîntem atenţionaţi de la dispeceratul ecluzei Cernavodă: nava aşteaptă în portul de ecluzare.

— Ce este portul de ecluzare, tovarăşe inginer Opreanu?

— Este un port de aşteptare pînă cînd instalaţiile sînt pregătite să preia nava pentru a fi coborîtă din apele fluviului în cele ale Canalului Dunăre-Marea Neagră. Am uitat să vă spun că în afară de porturile de mărfuri şi de pasageri, pe canalele magistrale sînt construite şi porturi în aval şi amonte de ecluze. Acestea sînt la Cernavodă, Agigea, Ovidiu, Midia, la cele patru noduri hidrotehnice de pe Argeş şi cele două, Tînganu şi Vasilaţi, pe Dîmboviţa.

După un scurt popas în portul Cernavodă, ne continuăm drumul pe magistrala albastră. Imaginile ce pot fi admirate pretutindeni în jurul nostru aşază, într-o dimensiune exactă, profundele transformări ale spaţiului geografic dobrogean. Medgidia — al doilea centru economic şi social al judeţului Constanţa — este edificatoare din acest punct de vedere. Fabricile de maşini agricole şi de ciment, celelalte unităţi economice au ridicat aşezarea la rangul de oraş înfloritor. Aici, la kilometrul 27, s-a făurit şi un mare ansamblu portuar ce face ca Medgidia să fie, din punct de vedere al volumului de mărfuri vehiculate, principalul port al Canalului Dunăre-Marea Neagră.

Şi pentru că ora de ecluzare la poarta de est a magistralei albastre se apropie, lăsăm pentru altă dată proiectul de a vizita porturile Ovidiu şi Luminiţa de pe Canalul Poarta Albă — Midia-Năvodari. Salutăm, printr-un scurt sunet de sirenă şi portul de la kilometrul 40, Basarabi, cel mai tînăr oraş al judeţului Constanţa.

Drumul nostru se încheie în portul de aşteptare al ecluzei Agigea. Aici, Canalul îşi dă întîlnire cu Marea. De aici se deschide panorama marelui port Constanţa-Sud. Pe o suprafaţă de 2 000 de hectare, adăpostită de diguri cu o lungime de 10,5 km, se ridică o mare „uzină" a transporturilor. Dar să nu anticipăm. Porturile maritime constănţene — embleme ale vîrstei moderne a ţării — vor fi subiectul unui reportaj special al revistei noastre.

CONSTANTIN RĂDUŢ

AȚI ÎNTREBAT? VĂ RĂSPUNDEM!

De vorbă cu Dorin Mateuț

• Mă numesc Sorin Dumitru și sînt din București. Aș vrea să prezentați în paginile revistei un interviu cu fotbalistul Dorin Mateuț.

Pe Dorin Mateuț, fotbalistul dinamovist care în campionatul 1988 — 1989 a marcat cele mai multe goluri dintre toți jucătorii Europei, l-am întîlnit la cîteva zile după ce revenise dintr-un turneu efectuat cu echipa sa, Dinamo. Nu prea înalt (are sub 1,70 m), mereu cu zîmbetul pe buze, Dorin a consimțit imediat să ne acorde un interviu, auzind că este vorba despre revista „Cutezătorii":

— Ai cumulat, în campionatul trecut, 43 de goluri. Are vreo semnificație această cifră?

— **Unul dintre colegii mei spunea că ea reprezintă... totalul anilor mei și ai soției mele!**

— Pionierii sînt curioși să afle care a fost drumul tău spre vîrful piramidei fotbalistice.

— **Joc fotbal de la 6—7 ani. Am „crescut" la Clubul sportiv Corvinul din Hunedoara. Aici am fost remarcat de antrenorul Mircea Lucescu. Acesta m-a promovat în echipa Corvinul, cînd aveam 17 ani. Nu mult după aceea, am fost chemat la lotul republican de juniori, făcînd parte din echipa reprezentativă a țării noastre. După ce Andone și Rednic au venit de la Corvinul la Dinamo București, Mircea Lucescu, devenit antrenorul acestei echipe, mi-a oferit și mie un loc. Am acceptat și acum joc la Dinamo.**

— Care dintre golurile marcate de tine ți se pare cel mai frumos?

— **Nici un gol nu seamănă cu altul și fiecare este frumos. Ai însă o satisfacție deosebită atunci cînd, prin golul tău, echipa ta cîștigă meciul, mai ales dacă-l marchezi... în ultimul minut! Așa s-a întîmplat în partida cu Dundee United, în „Cupa cupelor europene". Am marcat din volé, în minutul... 89, și ne-am calificat în următorul tur, cu Sampdoria.**

— Ești al treilea jucător român care cucerește „Gheata de aur", trofeu ce se acordă jucătorului european care marchează cele mai multe goluri într-un sezon fotbalistic.

— **Da. După Dudu Georgescu, care a obținut de două ori trofeul, și Rodion Cămătaru.**

— Pe ce post joci, Dorin Mateuț?

— **Sînt mijlocaș... „zburător", cum se zice acum. Există mijlocaș de blocaj, de deschidere și coordonator. Eu, ca... zburător, trebuie să „zbor" pe tot terenul, creînd situații de gol și marcînd.**

— Ce simți cînd ai primit mingea și crezi că poți marca?

— **Totdeauna mă gîndesc că pot marca. De aceea, toate acțiunile mele, în acele fracțiuni de secundă, se îndreaptă numai spre poartă. Rareori am timp să-mi caut unghiul cel mai bun pentru tragere. Dacă ratez, căci se mai întîmplă și asta...**

— Îți privești cu nemulțumire bocancul, ca și cînd el ar fi vinovatul principal?

— **Așa fac cei mai mulți jucători. Eu îmi privesc însă piciorul, care nu m-a ascultat și dau vina pe... minge, care s-a rotit fals. Apoi îmi zic că portarul a fost mai... bun decît mine sau că a avut șansă.**

— Crezi că talentul reprezintă totul pentru a reuși?

— **Nicidecum! Tocmai asta aș vrea să spun copiilor. Talentul este doar primul pas în fotbal. Antrenorul vede că ai calități, că te miști bine, că ești iute. Dar pînă să ajungi bun jucător trebuie să muncești, să exersezi de mii de ori fazele posibile. Cît privește renunțările... Nu de mult am sărbătorit un eveniment în familie, pentru care ar fi fost firesc să rămîn cîteva zile acasă. Dar știam că echipa are nevoie de mine și n-am rămas. Asta aș vrea să spun copiilor: să cultive spiritul de echipă în tot ceea ce fac!**

— Desigur, cititorii revistei noastre ar vrea să afle planurile tale de viitor.

Dorin Mateuț zîmbește iarăși.

— **Unde ați văzut dumneavoastră om încălțat cu... o singură gheată? Așa că... doresc să aduc clubului Dinamo încă o „Gheată de aur". Să-l egalez pe Dudu. Drumul nu va fi ușor, dar sînt hotărît să încerc!**

SEVER NORAN
Foto: N. PROFIR

Păsări din apele mărilor polare

• „În mările polare trăiesc păsări?" — vrea să știe MARIANA GOLU din CARACAL.

Țărmurile mărilor polare sînt prielnice vieții — permanente sau temporare — multor păsări, care găsesc aici condiții bune de hrană abundentă, clocit și odihnă. Printre acestea: pescăruși, cufundari, cormorani... Sînt în număr atît de mare, încît stolurile lor, cînd se află în zbor, întunecă Soarele. În Antarctica, lumea păsărilor e dominată de cele 15 specii de pinguini, nezburătoare, dar excelente cufundătoare (pînă la 18 m adîncime) și înotătoare. Dintre ei, pinguinii-imperiali sînt cei mai mari, atingînd înălțimea de 1,20 m și greutatea de pînă la 34 kg. Largul mărilor antarctice se află în stăpînirea albatroșilor. Specia cea mai mare, **Diomedea exulans,** are anvergura aripilor pînă la... 4 m și cîntărește pînă la 14 kg. Acești pescăruși înoată foarte bine și sînt capabili să înfrunte tăria celor mai mari furtuni. Zburătoarea cea mai rapidă dintre păsările oceanice este fregata, întîlnită des pe țărmurile Atlanticului. Specific îi este modul de a se hrăni, adesea prin smulgerea prăzii pe care o aduc în cioc alte păsări, de pildă pescărușii. **(C.V.)**

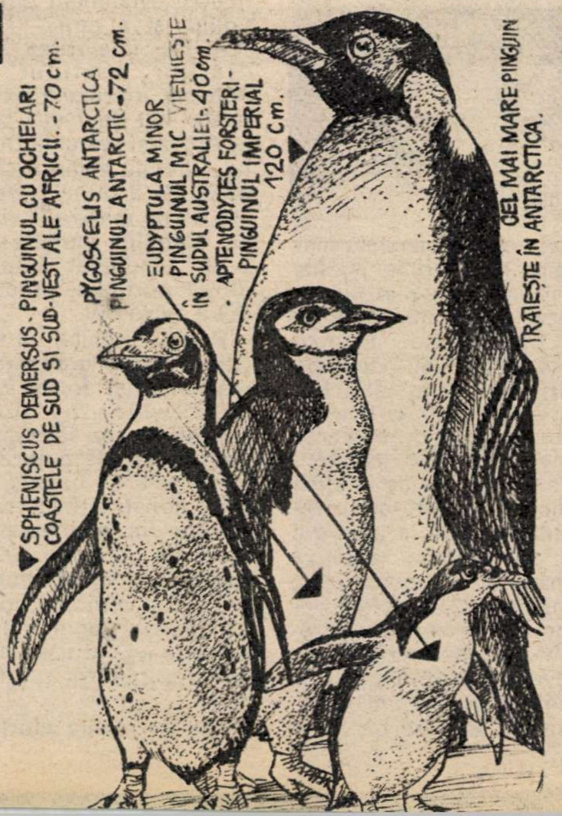

Din recordurile meteoriților

• „Care a fost cel mai mare meteorit care a căzut pe Pămînt?" — întreabă VALERIA VIȘAN din IAȘI.

Cel mai mare meteorit căzut și găsit pe Pămînt se află încă la o fermă din Namibia. El cîntărește 60 de tone. La impactul cu Pămîntul se pare că avea vreo 90 de tone. Este alcătuit aproape în întregime din fier și nichel. Cel mai mare meteorit descoperit și expus într-un muzeu cîntărește 31 de tone și poate fi văzut la Hayden Planetarium din New York. A fost găsit de exploratorul Robert E. Peary, lîngă Capul York, din nord-vestul Groenlandei, în anul 1897. În provincia canadiană Saskatchewan a fost descoperit un crater cu diametrul de 13 700 m, datorat căderii unui gigantic meteorit.

Au căzut meteoriți și pe teritoriul țării noastre. Dintre aceștia, unul la 4 septembrie 1852, la Mădăraș (județul Mureș), cu o greutate evaluată la 100 kg, fragmentul cel mai mare desprins din el cîntărind 10 kg; altul a căzut, la 3 februarie 1882, în comuna Mociu (județul Cluj), producînd o puternică explozie. Cele 911 fragmente din el, adunate de pe o suprafață de circa 70 km^2, cîntăresc 174 kg! **(C.V.)**

CONCURSUL REPUBLICAN „PRIETENII NATURII"

LA FINALUL EDIȚIEI A-III-A

- **„Floare de colț", „Roua cerului", „Biosfera", „Sînzienele Ialomiței", „Brîndușa", „Urmașii Corvineștilor"... în total 38 de echipaje din țară au participat la finala celei de-a treia ediții a acestui concurs.**
- **Cîte echipaje — tot atîtea speranțe de obținere a marelui trofeu.**

Iată-i deci pe tinerii prieteni ai naturii din întreaga țară din nou împreună! Și, din nou, în aceeași ospitalieră tabără de la **Bididia,** *din apropierea municipiului* **Tulcea.** *Unii dintre ei se cunosc de anul trecut, mulți însă se află pentru prima oară într-o astfel de tabără. Dar, așa cum se știe, cei ce iubesc florile, copacii, natura sînt întotdeauna deosebit de prietenoși. Deci nu e pentru nimeni de mirare că, încă de la primele ore ale întîlnirii lor, încep să se lege discuții, să se facă schimburi de plante presate, de timbre, de vederi. Atmosfera de veselie cuprinde întreaga tabără. Din bagaje sînt scoase mingile, chitarele, muzicuțele...*

Și totuși, emoții. *Chiar a doua zi după deschiderea taberei, se anunță prima probă de concurs care le cere, în scris, schema organizării unei minigrădini botanice școlare. „Nimic mai simplu", și-au zis, mulți dintre ei avînd chiar o astfel de micrográdină. Ce să mai vorbim despre tulceni, a căror întinsă și frumoasă grădină stătea oricînd mărturie? Așa că notele, afișate după-amiază la „Semafor", începeau de la 8,50, cele mai multe fiind de 10.*

A doua zi, următoarea probă. Era aleasă din lumea plantelor medicinale. Specialiștii – aflați în tabără ca membri ai juriului – le proiectează diapozitive, le comentează. Participanții la concurs trebuie să probeze ce știu. Se pare că nu-i simplu deloc. Membrii echipajelor se sfătuiesc în mare grabă. Timpul este măsurat, pare scurt.

Din nou notele date de către juriu apar la „Semafor". Sînt mai mici decît primele. „Magnolia" din Mehedinți, „Sunătoarea" din Sălaj, „Promedium" din Sibiu și alte cîteva echipaje obțin note peste 9. Dar nici un 10!

Emoțiile cresc. *Următoarea probă este nu numai în scris, dar și demonstrație practică: altoirea unui trandafir. Care dintre ei știu să facă o astfel de lucrare? Cu toții, firește! Un bun prieten al naturii este și un adevărat cunoscător, care intervine pentru îmbogățirea și înfrumusețarea pădurilor, a livezilor, a grădinilor.*

Ura! Note foarte bune. Se fac pronosticuri, se încheie medii. Lupta se arată strînsă. Mai este însă cale bună pînă la încheierea concursului...

Expedițiile de documentare în Delta Dunării, în Pădurea Babadag *au deschis tinerilor cercetători noi ferestre spre natura atît de minunată a patriei. Studiul zonei de dune și de sărătură de la Sf. Gheorghe, al florei și faunei rezervației naturale de la Babadag le-a oferit, în același timp, posibilitatea de a răspunde corect, în deplină cunoștință, întrebărilor concursului ce continua să se desfășoare. Cele 38 de echipaje se „urmăreau" îndeaproape unul pe celălalt, tulcenii și gălățenii se aflau mereu în fruntea clasamentului, hunedorenii și băcăoanii țineau și ei pasul aproape. Îi urmau „Mugurii argintii" din Suceava, „Roua cerului" din Buzău. Care dintre ei vor fi, pînă la urmă, între primii? Bătălia era, oricum, pentru crearea „personalității" fiecărui echipaj. Jurnalele prezentate conțineau activitatea desfășurată de-a lungul întregului an, iar tinerii prieteni ai naturii aveau prilejul să prezinte reușitele lor în acțiunile de cunoaștere și de protejare a naturii, de ocrotire a păsărilor. Echipajul de la Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei din Oltenița, ca și cel din Micfalău – Covasna, denumit „Biosfera", au alcătuit interesante calendare ale sosirii păsărilor, fișe privind modul lor de viață, folosul adus. Ciocîrlia de cîmp, graurul, barza albă, privighetoarea, rîndunica, uliul, șorecarul, ca și atîtea și atîtea alte păsări sînt bine cunoscute de acești prieteni ai naturii, ocrotite, ajutate la nevoie. O veveriță rănită, salvată de către pionierii de la Școala nr. 14 din Drobeta Turnu-Severin, membri ai echipajului „Magnolia", nu mai vrea să-și părăsească prietenii; căprioarele, adăpostite în micrográdina botanică a tulcenilor, se apropie de cei din jur fără nici o sfială, nenumărate alte păsări și animale răspund surprinzător, neașteptat, gingășiei și priceperii cu care sînt îngrijite.*

Așadar, misterioasa lume a prietenilor naturii – aerul, apa, munții și pădurile, cîmpiile întinse – devine tot mai familiară, tot mai înțeleasă de către ambițioșii noștri prieteni. Lucrul acesta l-au dovedit, cu prisosință, și în acest an, în frumoasa și pasionanta lor confruntare.

ELENA MĂNESCU

Rezultatele concursului „Prietenii naturii", ediția 1988/1989

Premiul I și Trofeul „Prietenii naturii" *– echipajul „Periploca", Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei, Tulcea;*

Premiul II *– echipajul „Brîndușa", Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei, Galați;*

Premiul III *– echipajul „Urmașii Corvineștilor", Școala nr. 12, Hunedoara.*

Mențiuni *– echipajul „Quercus", Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei, municipiul Gh. Gheorghiu-Dej, județul Bacău; echipajul „Mugurii argintii", Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei, Cîmpulung Moldovenesc, județul Suceava; echipajul „Roua cerului", Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei, Buzău; echipajul „Alexandru Borza", Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei, Cluj-Napoca; echipajul „Adonis Vernalis", Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei, Oltenița, județul Călărași; echipajul „Magnolia", Școala nr. 14, Drobeta Turnu-Severin, – județul Mehedinți; echipajul „Delfinul", Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei, Constanța.*

Istorie, cultură, civilizație

Metrul

ȘI ISTORIA MĂSURĂTORILOR

De cînd a început omul să măsoare? Răspunsul a fost dat: odată ce-a cutezat să construiască, să gîndească și să ridice primele așezări, să execute cele dintîi unelte. În procesul muncii a apărut nevoia de a stabili distanțe, înălțimi, capacități. Lungimile, suprafețele, volumele trebuiau măsurate și comparate cu ajutorul unor instrumente speciale. Omul le-a imaginat și realizat singur. Lui „Homo faber" — omul care făurește unelte — i se mai zice, de aceea, și „zoon metron" — ființa care măsoară.

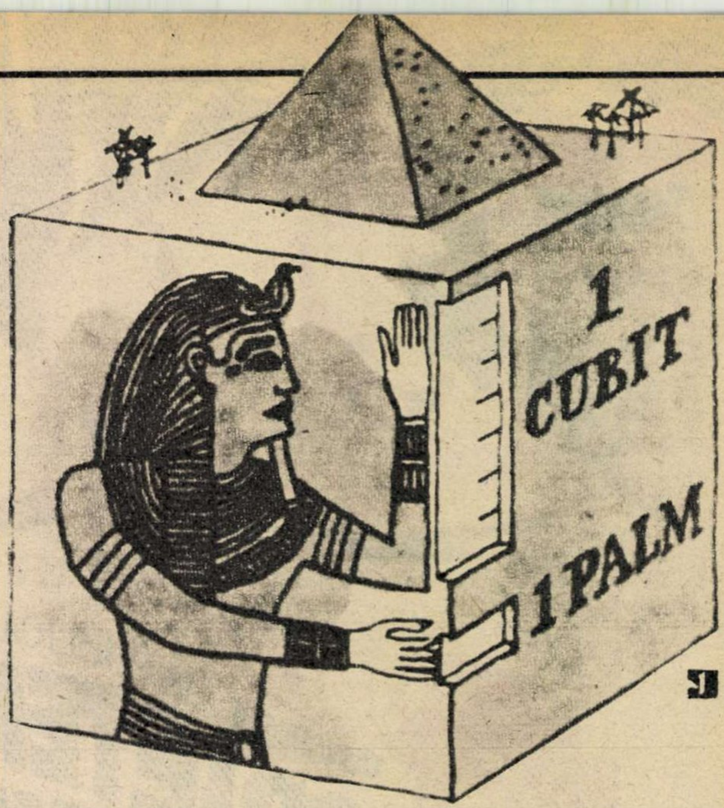

Un studiu al unităților de măsură și al sistemelor de măsuri existente în lume ne-ar putea reda un tablou, pe epoci, al evoluției relațiilor social-economice, al tehnicii și civilizației umane, întrucît capacitatea de a măsura este un atribut al ființei umane și numai al ei, generator de armonie și proporții. De altfel, există și o știință, **metrologia,** care se ocupă cu studiul unităților de măsură și al metodelor de măsurare. Unitățile de măsură au evoluat concomitent cu dezvoltarea cunoștințelor de matematică, de geometrie și a sistemului de numerotare.

În rîndurile care urmează, vom încerca să lămurim cum s-a ajuns la sistemul metric. În limba greacă cuvîntul **„metron"** înseamnă „măsură". În antichitate, la toate popoarele, stabilirea unităților de măsură a avut ca punct de plecare proporțiile membrelor corpului omenesc, obiecte sau produse ale muncii, care erau apoi multiplicate. Este interesant de constatat că unitați de masura ca **grăunte, deget, palmă, picior, cot** etc. se păstrează în fondul lexical principal al tuturor popoarelor, deci nu era nevoie neapărat de un „împrumut".

O răspîndire mai mare aveau trei sisteme de măsurători: **duodecimal,** în care prima unitate superioară etalonului este cantitatea de 12 unități luate împreună (duzina), **sexagesimal,** în care prima unitate superioară are 60 de etaloane și **zecimal,** cel mai nou, în care prima unitate superioară este un multiplu de 10. Dat fiind numărul imens de unități de măsură, vom lua ca bază de plecare pentru antichitate sistemul de măsurători grecesc și roman.

La Atena se puteau întîlni ca masuri de lungime: **dactylos** (lățimea unui deget); **palaeste** (latul palmei), **spithame** (distanța din vîrful degetului mare la degetul mic avînd palma întinsă), **pous** (piciorul), **orgynia** (lungimea a două brațe întinse sau stînjenul), **stadion** (distanța pe care o străbătea un alergător fără a se opri, egală cu 184,98 m) și altele. Sistemul roman al măsurilor de lungime este asemănător cu cel grecesc.

Lupta pentru întronarea unui sistem cît mai simplu, util și rațional a durat secole, întrucît marea varietate a unităților de măsură și lipsa unei echivalențe între ele genera mari nemulțumiri. Cea mai importantă acțiune de stabilire a unei unități de bază (standardizare) pentru lungime, greutate și capacitate s-a făcut în Anglia în anul 1590. Totuși numărul unităților de măsură creștea și ele erau modificate de la o perioadă de timp la alta.

Francezul Mouton din Lyon a propus în 1670 ca unitate de bază pentru lungime **un minut din arcul de cerc.** În 1671 fizicianul și astronomul olandez C. Huygens a acceptat, la propunerea astronomului francez J. Picard, ca unitate de lungime **bătaia pendulului la o secundă.** Dar aceasta se schimbă în funcție de latitudine. În consecință, matematicianul francez La Condamine a propus în 1727 ca unitatea de lungime să fie legată de lungimea cercului de meridian. În anul 1791, Adunarea Constituantă a Franței a însărcinat Academia de Științe din Paris cu stabilirea unei unități de măsură drept etalon, care să servească de bază tuturor celorlalte măsuri. S-a admis ca unitate fundamentală pentru lungime **metrul,** egal cu **a zecea milioana parte din sfertul meridianului pămîntesc.** Astfel a fost adoptat principiul ca orice diviziune să se facă prin cifra 10, de unde și numele de **decimal** sau **zecimal.** Acest sistem a devenit obligatoriu în Franța de la 1 ianuarie 1840. Avantajele sistemului metric erau evidente și multe state au trecut la adoptarea lui.

În anul 1872, la Paris, o comisie internațională, reprezentînd 30 de state, a hotărît confecționarea unei rigle de platină iridiată (aliaj dur din 90% platina și 10% iridiu) lungă de 102 cm, pe care s-a marcat, prin două repere, lungimea de 1 m, la temperatura de 0°, constituindu-se profilul internațional al metrului. Prototipul se păstrează la Biroul Internațional de Măsuri și Greutăți de la Sèvres din Franța, creat în 1875. Cu el sînt comparate periodic prototipurile naționale.

Măsurătorile geodezice moderne au arătat că „metrul etalon" este cu 0,17 mm mai scurt decît lungimea definită cu ajutorul meridianului pămîntesc. Se impunea deci rectificarea acestei „abateri". La cea de-a XVII-a Conferință Generală de Măsuri și Greutăți, care a avut loc în anul 1983, s-a stabilit o nouă definiție a metrului: acesta este lungimea drumului parcurs de lumină în vid în timp de 1/299792458 secunde.

Din anul 1948 multe țări au adoptat sistemul metric care, de atunci, a devenit „sistemul internațional", cunoscut sub denumirea prescurtată de S.I. Sistemul metric zecimal, simplu și comod, prin multiplii și submultiplii săi, se constituie într-un limbaj tehnico-științific unitar și universal, stimulativ pentru schimburile internaționale.

Cum măsurau strămoșii noștri

Pentru aprecierea lungimilor, poporul nostru a stabilit unitați de măsură care s-au raportat, în general, tot la corpul omenesc, fiind tot atît de aproximative ca și la alte popoare. Lîngă Piatra Neamț săpăturile arheologice au

2

scos la iveală un fragment de os de pasăre din secolele II—I î.e.n. Pe una din părţile sale longitudinale, osul avea nouă crestături transversale şi două semne gravate, care ocupau locul unei a zecea crestături. Era unitatea de măsură cea mai utilizată: „palma" (distanţa dintre vîrful degetului mare şi vîrful degetului mic, atunci cînd palma este deschisă şi întinsă). „Degetul" era un submultiplu al „palmei", care la rîndul lui se diviza în „linii", iar „linia" era egală cu un bob de orz. Unitatea fundamentală pentru lungimi a fost însă „stînjenul", socotit a avea 8 palme. Alte măsuri de lungime folosite pînă în epoca moderna au fost „pumnul" (2/3 din palmă), „cotul", folosit în comerţul cu textile, egal cu distanţa de la cot pînă la vîrful degetelor întinse şi în continuare pe faţa palmei întinse pînă la încheietura mîinii drepte (63—64 cm), „pasul" (4—6 palme), „prăjina" (egală cu 3 stînjeni), „sfoara" sau „odgonul" (10 stînjeni), „poşta" (80 000—10 000 de stînjeni) pentru distanţe mari.

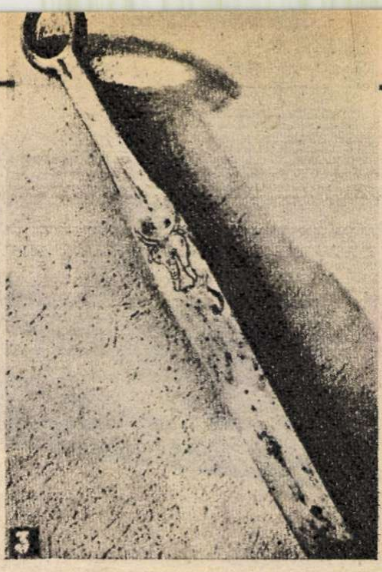

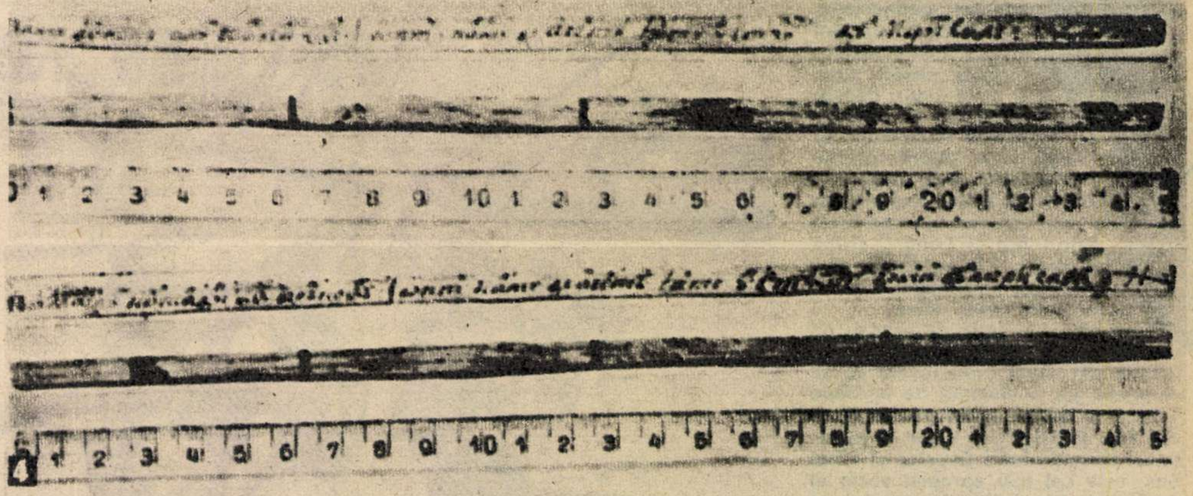

Strămoşii noştri construiau şi etaloane pe care le păstrau. Ele se numeau **aiare.** şi aveau aplicată o pecete domnească, ceea ce reprezenta „autorizaţia" de a fi folosite. După aceste etaloane, se executau mai multe copii.

Lupta pentru introducerea la noi a sistemului metric zecimal (S.M.Z.) a început în anul 1835. Era o luptă pentru progres, împotriva unor mentalităţi depăşite şi interese înguste şi se încadra în ideea unei Românii moderne şi unitare, racordată la cuceririle primei revoluţii industriale.

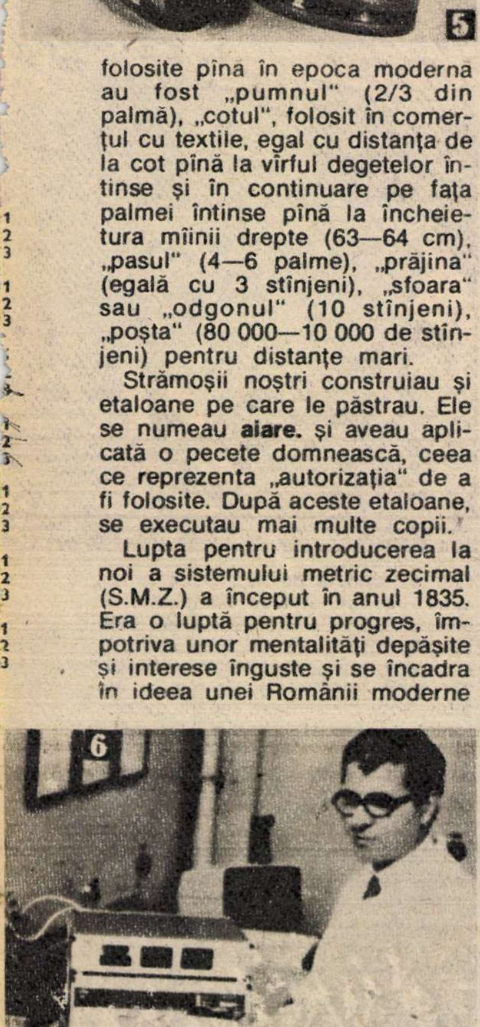

Primul proiect de lege pentru „îndreptarea măsurilor de lungime, de capacitate şi de soliditate potrivite pe meridianul Pămîntului" a fost inspirat şi pus la punct de un om de mare autoritate ştiinţifică, Petrache Poenaru (1799—1875). Deşi legea a fost respinsă, P. Poenaru a continuat lupta încă un deceniu. Un prim rezultat a fost adoptarea sistemului zecimal al „Stînjenului Şerban vodă". Discuţiile s-au concentrat în special în jurul unităţii de măsură pentru lungime, de care se lega sistemul metric zecimal. Anul 1844 aduce şi el o victorie: stabilirea, în echivalenţi ai S.M.Z., a tuturor unităţilor de măsură tradiţionale româneşti. Echivalenţii sînt prezenţi în lucrări de specialitate iar Ion Ghica (1816—1897) îi publică în revista „Propăşirea", la Iaşi, şi în manualele sale inginereşti. Petrache Poenaru, Ion Ghica, Alexe Marin popularizează cu consecvenţă noile unităţi de măsură, militînd de la catedră pentru adoptarea S.M.Z.

În 1855 o comisie tehnică impulsionată tot de P. Poenaru propune domnitorului Barbu Ştirbei adoptarea sistemului metric. Se adoptă însă „Stînjenul Ştirbei vodă", egal cu 2 m. În perioada 1859—1861 acţionează în favoarea sistemului metric, în calitatea sa de preşedinte al Consiliului de Miniştri, Ion Ghica. La 20 noiembrie 1862, cu unele modificări, proiectul a fost aprobat de Consiliul de Miniştri în prezenţa domnitorului Alexandru Ioan Cuza. El a semnat legea la 15/27 septembrie 1864, urmînd să intre în vigoare de la 1 ianuarie 1866.

Astfel, cu cîţiva ani înainte de semnarea „Convenţiei metrului", înţelegerea internaţională, la care România a aderat în 1883, se legalizase în ţara noastră un sistem care corespundea nu numai cerinţelor interne, ci şi legăturilor pe care România le stabilea cu celelalte ţări ale lumii.

Prof. TEODOR AXIOTI

1. La vechii egipteni, palma şi cotul erau principalele unităţi de măsură a lungimii.

2. Milierele — adevărate borne kilometrice la romani.

3. Stinjen moldovenesc din metal.

4. Rigle de măsurare a lungimii din vremea lui Şerban Cantacuzino şi Constantin Brîncoveanu.

5. Instrumente de lungime des utilizate astăzi.

6. La Institutul Naţional de Metrologie, laserul este folosit la etalonarea unităţilor de lungime.

7. „Metrul etalon" al ţării noastre, aflat în dotarea aceluiaşi institut.

Curiozităţi

- Distanţele se mai măsoară şi astăzi în unele regiuni din Tibet după numărul ceştilor de ceai băute pe parcurs.
- În Cuba, pe timpuri, distanţa se măsura după „cîntatul cocoşilor". Ca unitate de măsură era luată distanţa maximă de unde se auzea cîntecul cocoşului!
- Lungimea medie a pasului (0,80 cm) este de obicei egală cu jumătatea staturii omului, socotită pînă la înălţimea ochilor.
- Cronicarul Ion Neculce aminteşte o unitate de măsură pentru distanţe mari, şi anume „bătaia săgeţii lansate de arc".
- În Ţările Române la stabilirea distanţelor mari se utiliza ca unitate de măsură „poşta". Aceasta era distanţa la care se schimbau caii de poştă, adică circa 15-20 km sau 7 000 de stînjeni. De la Bucureşti la Olteniţa erau trei poşte, pînă la Ploieşti erau patru poşte, pînă la Focşani 10, iar pînă la Craiova 12 poşte, îşi informează cititorii „Almanahul satelor" pe anii 1836-1837!
- O revistă engleză a publicat în 1977 o listă cu peste 500 de unităţi de măsură. Iată şi complicatele unităţi de lungime ale sistemului anglo-saxon: ţolul (25,400 mm), piciorul (12 ţoli: 0,30480 m), iardul (3 picioare; 0,914399 m), fatomul (2 iarzi; 1,828798 m); mila terestră (1 760 iarzi; 1609,344 m) şi mila marină (1 853 m).
- În Australia, incepînd cu anul 1970, s-a dus o vastă campanie de instruire şi de popularizare a reformei măsurilor şi greutăţilor. În cadrul acesteia au fost puse în circulaţie, aducînd o notă veselă, mărci poştale care reprezentau în forme hazlii echivalentele între măsurile vechi anglo-saxone şi cele noi care îşi făceau intrarea în uzul curent.

FIII MARELUI NOR ALB — MAORII

Enciclopedie „Cutezătorii"

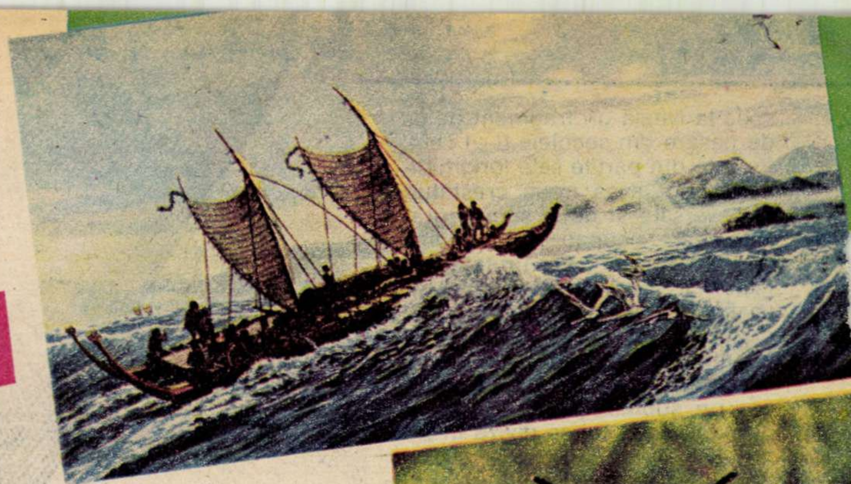

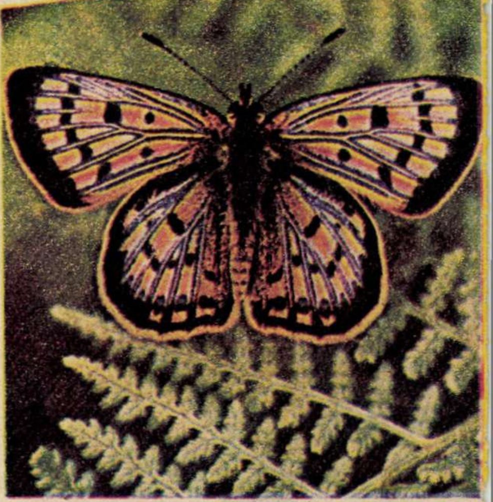

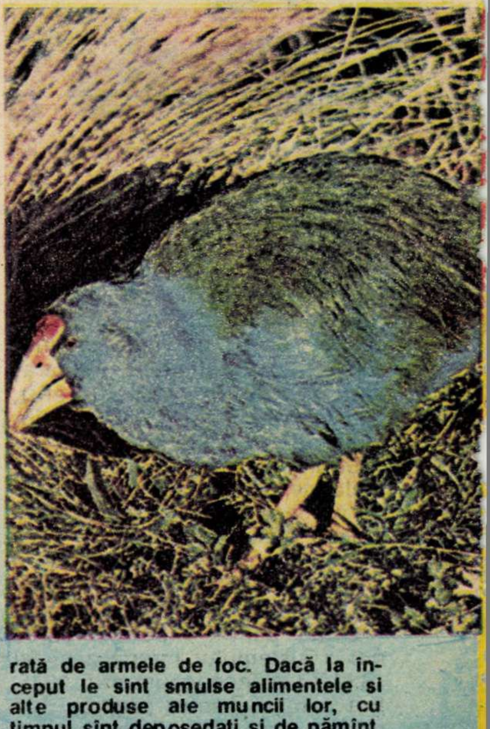

Pe la mijlocul celui de-al XIV-lea secol al erei noastre, din insula Hawaiki și alte pămînturi polineziene, șase ambarcații încărcate cu oameni porneau în căutarea misterioaselor meleaguri ale uriașei păsări Moa. Auziseră că ar fi niște locuri deosebit de bogate. După zile și nopți de căutări pe întinderile Pacificului au zărit, în sfîrșit, cum dintre cețurile argintii se desprinde linia unui țărm ce se proiecta la orizont asemenea unui uriaș nor alburiu. „Ao-teo-roa!" (adică „Norul Alb și Lung"), strigă cineva cu uimire. Era insula nordică a Noii Zeelande, care căpăta atunci un nume și în limba maori.

Noua patrie a celor ce veneau de pe meleagurile polineziene este alcătuită din două mari insule ce se alungesc pe o distanță de aproape 1 600 km și pe o lățime de circa 160 km. Arhipelagul, situat la jumătatea distanței între Ecuator și Polul Sus, este cel mai apropiat vecin al Australiei. Din înălțimile lanțului de munți ce domină coasta apuseană, coboară pînă în mijlocul pădurii fluvii de gheață. Ghețarul Tasman este cel mai mare din emisfera sudică, cu excepția Antarctidei.

La început, maorii și-au ridicat așezări doar pe țărmurile din preajma golfului Plenty, dar cu timpul s-au risipit și pe țărmurile nord-estice.

Ceea ce i-a mirat pe maori a fost faptul că în noua lor patrie n-au găsit nici fiare și nici animale care să poată fi domesticite. Au descoperit însă o mulțime de păsări: porumbei albi și vineți, păsări ale paradisului, cu penaj strălucitor și viu colorat, mai multe neamuri de papagali. O ciudățenie a faunei avicole o constituiau păsările lipsite de aripi, cum era Kaha, greoaie, cu penaj negru, precum și păsările Kivi — cu pene lungi roșcate, de mărimea unei găini și altele. Cele mai surprinzătoare erau însă păsările Moa, unele înalte de 1,5 m. Pentru carnea lor gustoasă au fost decimate de băștinași încă înainte de sosirea maorilor.

Pe cît de deosebită era flora arhipelagului și lumea viețuitoarelor, pe atît de divers era și peisajul noilor pămînturi: lacuri cu ape calde și nemaiîntîlnite izvoare ce țișneau vertical pînă la mari înălțimi, munți cu creste înalte, conuri vulcanice cu panașe de fum, terenuri prielnice cultivării plantelor tropicale.

Mult timp triburile au trăit izolate, la mari depărtări unul de altul. Prin secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, legăturile dintre comunitățile tribale s-au intensificat, formîndu-se așa-zisele uniuni Waka (waka, în limba maori, înseamnă barcă). Relațiile de rudenie cimentau întreaga obște. Strîns unită, familia se ocupa îndeaproape de creșterea și educația copiilor.

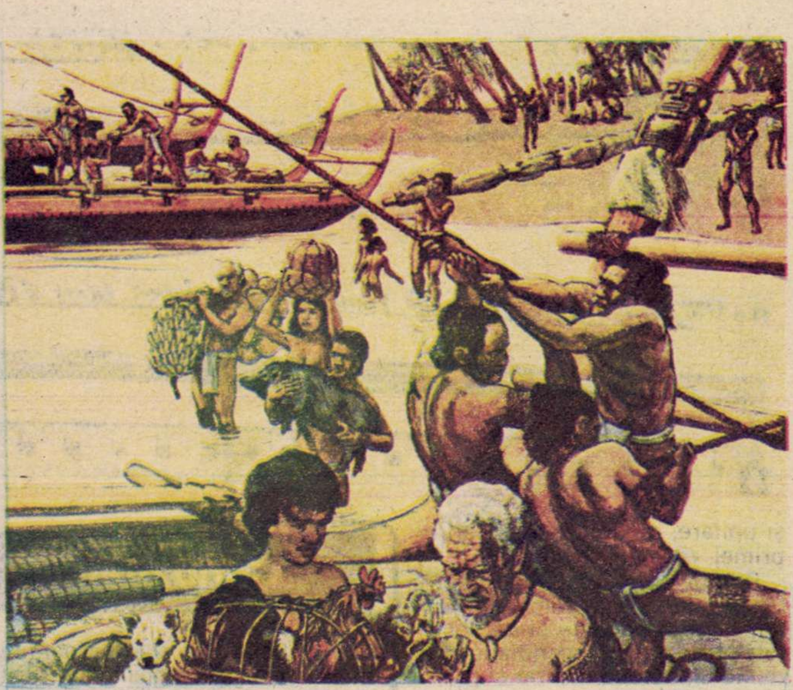

Conduși de bătrîni, băieții plecau în inima pădurilor unde învățau să aleagă lemn potrivit pentru construcția de case și de canoe. La 7—8 ani, fetele începeau să-și ajute mamele la cîmp, se deprindeau să lucreze țesături din păr de cîine și să confecționeze mantii cu felurite podoabe din pene colorate. La 12—13 ani, ele știau să împletească cu îndemînare rogojini și țesături mai fine din fibră de palmier, țesături decorative — tappo — asemănătoare goblenurilor.

Cele mai multe sate ale maorilor erau instalate în văile roditoare ale rîurilor, pe litoral, în zone bune pentru pescuit sau la liziera pădurilor. Întinsele pămînturi ale insulelor neozeelandeze le ofereu din belșug bazalt și obsidian, gresie și cuarțit pe care le foloseau pentru unelte. Fibrele vegetale erau folosite la împletitul unor năvoade uriașe — kupango — ce se puteau desfășura pe mai bine de un kilometru — și tot felul de rogojini ce serveau drept cuverturi, fețe de masă și acoperămînt pentru depozitele subterane de alimente.

Lucrarea pămîntului se efectua cu unelte meșteșugite din lemn. Pentru fertilizarea solului maorii foloseau cenușă vulcanică pe care o aduceau cu coșurile și o împrăștiau pe terasele amenajate pe pantele unor înălțimi deluroase. Muncile agricole și le orînduiau potrivit calendarului natural, orientîndu-se după anumite semne: apariția unor anumite flori sau coacerea unui fruct sălbatic arătau, de pildă, că e vremea semănatului ori de a începe recoltarea unor culturi.

Maorii știau să descifreze pe cer marile constelații. Ei dăduseră nume la 350 de stele care-i călăuzeau în călătoriile nocturne pe mare sau prin păduri, dar și în stabilirea diferitelor etape ale anotimpurilor. Știau cum bat vînturile în fiecare anotimp și să prevadă modificarea vremii.

Oceanul, pădurea, întreaga natură înconjurătoare constituiau o mare cămară de alimente. Unul dintre felurile de mîncare servite și astăzi la masă este fiertura de pește — ika — pe care femeile o servesc într-un fel de dovleci mari, cu coajă tare. Pentru pregătirea acestui fel de mîncare peștele este pus într-un săculeț și fiert nu la foc, ci în apa izvoarelor fierbinți.

Europenii află de existența celor două insule în care trăiau maori de la Abel Tasman, navigator olandez care, în 1642, ajunge întîmplător la țărmul insulei sudice a Noii Zeelande. După 150 de ani, navigatorul englez James Cook redescoperă coastele arhipelagului Noua Zeelandă.

Dar odată cu sosirea europenilor, viața liniștită a maorilor a fost tulburată de armele de foc. Dacă la început le sînt smulse alimentele și alte produse ale muncii lor, cu timpul sînt deposedați și de pămînt, prin așa-zisa „cumpărare". Diferite societăți engleze și franceze au adus apoi numeroase familii de coloniști care se stabilesc în Noua Zeelandă. Apoi, în 1840, Noua Zeelandă intră sub protecția britanică, capitala țării stabilindu-se la Auckland. De acum, maorii își scriu un alt capitol zbuciumat de istorie, luptînd cu toată energia pentru libertatea și independența pierdute.

Îndelungatele înfruntări ale maorilor cu colonialiștii îi fac să sîngereze mult, să piardă numeroase vieți. Bolile infecțioase seceră și ele multe vieți. Cu toate acestea, maorii nu au pierit. Dimpotrivă, ei găsesc mereu resurse pentru a renaște.

ECATERINA ROȘCA

CALEIDOSCOP

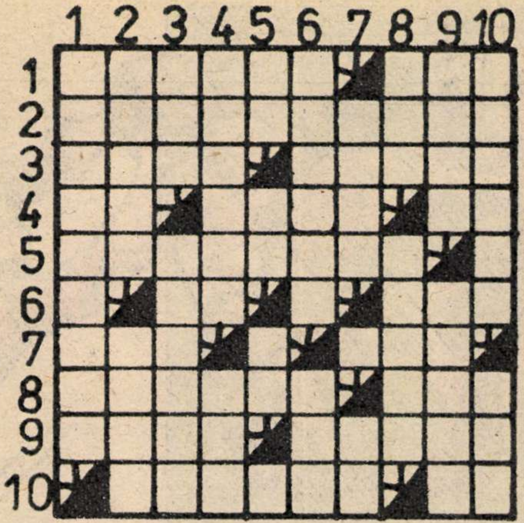

Din lumea păsărilor

ORIZONTAL: *1) Pasăre asemănătoare berzei, cu pene foarte frumoase, răspîndită în Africa și India. Pasăre călătoare care își depune ouăle în cuiburi străine. 2) Ordin de păsări avînd la fiecare picior cîte două degete dispuse înainte și cîte două înapoi, ceea ce le permite să se prindă cu ușurință de copaci. 3) Diminutiv feminin. Țară asiatică în care o anumită specie de stăncuțe par a deține recordul între păsările „hoațe", fiind în stare chiar să desfacă pachete pentru a vedea dacă nu conțin ceva care le-ar putea „interesa". 4) Acar! A da formă unui obiect prin presare. Catete! 5) Coțofană. 6) Îndrăgit de inăriță. Zgomot pulmonar. 7) Abreviere oficială pentru statul Nebraska (S.U.A.). Construcție hidrotehnică. 8) Cărturar umanist român (1788–1869), autorul poeziei „Albina și trîntorul". Castaniu-închis. 9) Aproape de proră. Pasăre de baltă cu ciocul, gîtul și picioarele lungi și cu un smoc de pene pe cap. 10) Stomac de pasăre. Pară!*

VERTICAL: *1) Pasăre călătoare cu pene castanii-întunecate, care se hrănește cu insecte și trăiește în apropierea apelor 2) Vultur, acvilă. Anticul autor al fabulei „Cocoșii și potîrnichea". 3) Raționament scurt! Rîndunică de mare. 4) Șef al unei echipe de pescari. „... de rățoi", una din piesele lui Gh. Ciprian (neart.) 5) Negația berzei! Udrea Gheoghe. Vai! 6) Dotat cu aparatura necesară. Acest (pop.) 7) Sculptor antic grec (sec.V î.e.n.). Cută! 8) Ulei extras din lemn de ienupăr. Mijloace de propulsare la păsări. 9) Nu-i ca pasărea paradisului (masc.). Agil ca vulturul sau șoimul (fem.). 10) Porțiune de uscat din Delta Dunării. Florica cea mică.*

DICȚIONAR: Ral. Pei. Onat. Cad.

Ana Moga

ARENA MATEMATICIENILOR

Folosind toate cifrele de la 1 la 9 cîte o singură dată, compuneți trei numere formate din cîte trei cifre. Prin înmulțirea acestor numere se cere să se obțină fie cel mai mare număr posibil, fie cel mai mic. Cifrele de la 1 la 9 nu trebuie să fie dispuse în ordinea lor naturală. Spre a fi mai clar, se dă un exemplu oarecare, în care, însă, cifrele apar în ordinea lor naturală, ceea ce nu conduce însă la cele mai mari sau mai mici numere ce se pot obține prin înmulțirile respective.

123 x 456 x 789 = ?

Ing. Liviu Macoveanu

CONCURS fulger

Prietenii rubricii noastre de la Școala Cornățel (Urechești – Bacău) ne propun un nou concurs cu premii, pe care-l publicăm în această pagină. Autorii jocurilor sînt profesorul Constantin Zaharia, pionierii Mihaela Dragoi și Olga Ciobotaru din cercul de specialitate al școlii.

Dezlegăriie jocurilor vor fi trimise pe adresa școlii în termen de două săptămîni de la primirea revistei. Succes!

BIVERB ATLETIC
(6, 6)

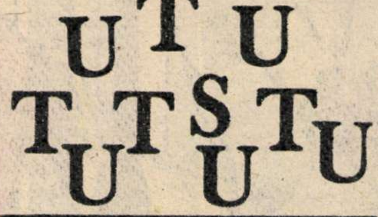

TRIVERB GEOGRAFIC
(3, 2, 4)

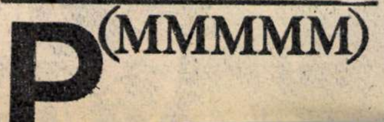

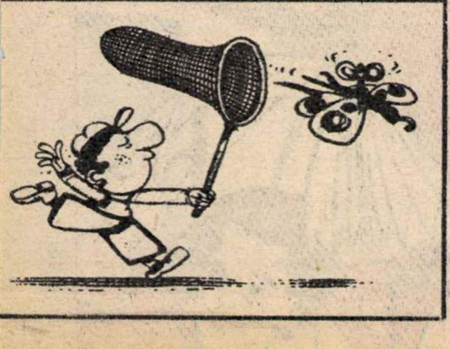

BIVERB LITERAR
(6, 4)

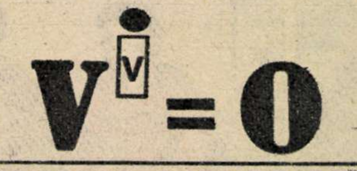

CRIPTOGRAFIE BOTANICĂ
(5, 7, 2, 5)

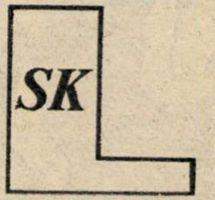

CRIPTOGRAFIE SPORTIVĂ
(4, 4, 2, 7)

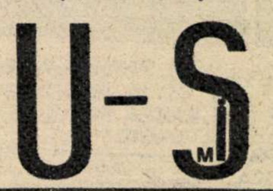

CRIPTOGRAFIE LEXICALĂ
(5, 7, 7, 4)

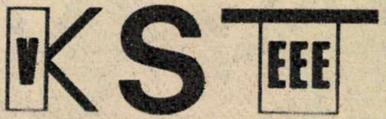

Metagrame
într-un vers (xxox)

În metagrama noastră, un număr de schimbări ale literei notate prin 0 în primul cuvînt-soluție duce la aflarea altor șapte. Fiecare din cele opt soluții corespunde unei definiții cuprinse într-un vers.

Varietate de-animale,
Apoi plantă-n părți egale,
Pacostea unui rănit,
Bună e la pescuit.
Cadru pentru un tablou,
O găsești în cerc, nu-i greu,
Port de nave-apărător,
Foarte bună la cuptor!

DEZLEGĂRILE JOCURILOR DIN NUMĂRUL TRECUT:

RAPSODII DE TOAMNĂ: 1) Verona. 2) Bălașa. A. 3) Vinea. Car. 4) Ri. Cv. Abia. 5) Boare. Griu. 6) Ran. Aaop. An. 7) Ud. D. Cg. R. Ar. 8) Meteorolog. A. 9) A. Echinocțiu. 10) Recolte. A. 11) Ir. Elada. 12) Ema.

ȘAH: 1... D:f6! 2. N:c6+ b:c6 3. D:b8+ Re7 4. D:h8 Df3! și albul are atac de mat în toate variantele de apărare ale negrului

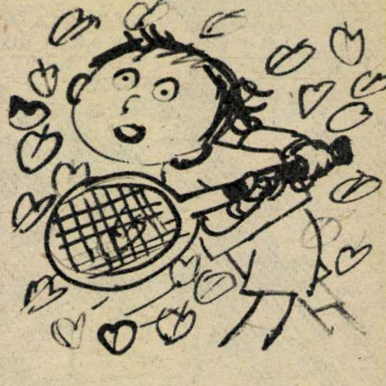

Șah

Controlul poziției:

Alb — Rh1, Dg2, Th3, Te1, Nc2, Nc3, Ce3; pioni: a3, b2, e5, f4, f5, h2;

Negru — Rh8, Dc7, Tb8, Tg8, Nd4, Nd7, Cc6; pioni: a7, c4, d5, e6, g6, h7.

Albul joacă și cîștigă după două mutări. Soluția în numărul următor.

TICUȚĂ CEL UITUC

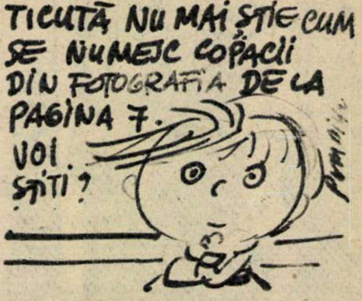
TICUȚĂ NU MAI ȘTIE CUM SE NUMESC COPACII DIN FOTOGRAFIA DE LA PAGINA 7.
VOI ȘTIȚI?

COPERTA NOASTRA

Foto: TUDOR CRISTEA

Pionieri și șoimi ai patriei de la Școala nr. 3 — București.

În livezile argeșene.

CUTEZĂTORII 40 Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF: **ION IONAȘCU**
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: **OVIDIU ZOTTA**

RESPONSABIL DE NUMĂR: **ELENA MĂNESCU**; *PREZENTAREA ARTISTICĂ:* **POMPILIU DUMITRESCU**; *PREZENTAREA TEHNICĂ:* **IOAN MIHĂESCU**

Redacția Piața Scînteii nr. 1. București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA Editura „Scînteia" TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. Index 41836 16 pagini, 1.50 lei